

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VE EBEVEYNLERİNİN
PROBLEMLİ CEP TELEFONU KULLANIMI İLE ÖĞRENCİLERİN
OKUL BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Hülya Rabia Pepele

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AİLE EKONOMİSİ VE BESLENME EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MAYIS, 2025

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(.....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Hülya Rabia
Soyadı : Pepele
Bölümü : Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Ortaokul Öğrencilerinin ve Ebeveynlerinin Problemlı Cep Telefonu Kullanımı ile Öğrencilerin Okul Başarıları Arasındaki İlişki

İngilizce Adı : The Relationship Between The Problemic Mobile Phone Useage Of Middle School Students And Their Parents And The School Success Of The Students

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazarın Adı Soyadı : Hülya Rabia Pepele

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Hülya Rabia Pepele tarafından hazırlanan “Ortaokul Öğrencilerinin ve Ebeveynlerinin Problemleri Cep Telefonu Kullanımı İle Öğrencilerin Okul Başarıları Arasındaki İlişki” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Hüsne Demirel

(Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Prof. Dr. Hande ŞAHİN

(Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı, Kırıkkale Üniversitesi)

.....

Üye: Prof. Dr. Fatma ARPACI

(Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Ana Bilim Dalı, Üniversite Adı)

.....

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Ana Bilim Dalı, Üniversite Adı)

.....

Tez Savunma Tarihi: 09/04/2025

Bu tezin Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban Çetin

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın hazırlanmasında emeği geçen ve bana destek olan herkese en içten teşekkürlerimi sunmak isterim.

Tez konumun belirlenmesinde ve çalışmamın tüm aşamalarında destek vererek çalışma azmimi arttıran, vaktini ve yardımlarını benden esirgemeyen değerli danışmanım Prof. Dr. Hüsne Demirel'e teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca bu çalışmayı yaparken fedakârlıklarıyla ve sevgileriyle her zaman yanımda olan ailem ve çok kıymetli meslektaşım, sevgili eşim Hasan Pepele'ye teşekkürlerimi sunarım. Varlıklarıyla güç bulduğum, gözümün nuru olan sevgili çocuklarım Ali Uğur ve Alp Uygur'a bana verdikleri destek için sonsuz teşekkür ederim.

Son olarak, bu yolculukta teşvikleriyle bana güç veren okul idareme ve çalışma arkadaşlarıma da teşekkür ederim. Bu tez, sadece benim değil, birlikte yürüdüğümüz tüm bu değerli insanların katkılarıyla anlam buldu.

Hepinize gönülden teşekkür ederim.

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VE EBEVEYNLERİNİN
PROBLEMLİ CEP TELEFONU KULLANIMI İLE ÖĞRENCİLERİN
OKUL BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Hülya Rabia Pepele

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Mayıs 2025

ÖZ

Yapılan bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin ve ebeveynlerinin problemli cep telefonu kullanımı ile öğrencilerin okul başarılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Ordu İli Perşembe İlçesindeki ortaokullarda öğrenim gören 191 kız ve 151 erkek öğrenci ile öğrenci velileri katılmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinde “Kişisel Bilgi Formu” ile “Problemli Cep Telefonu Kullanım Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 25.0 programında frekans analizi, tanımlayıcı istatistik, Independent t test, One Way ANOVA analizi ile korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin cep telefonu kullanma amaçlarının başında iletişim kurma, oyun oynama, online sohbet etme ve sosyal medyada paylaşım yapmanın geldiği tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin ve ebeveynlerinin problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerde problemli cep telefonu kullanma düzeyi ile akademik başarı arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında anne ve babaların bazı demografik özelliklerine göre öğrencilerin problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Sonuç olarak, ortaokul öğrencilerinde problemli cep telefonu kullanımının okul başarısını olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Öğrencilerin problemli cep telefonu kullanımı ile anne ve babaların problemli cep telefonu kullanımı arasında bir ilişki olduğu bulunmuştur. ($p<0,01$)

Anahtar Kelimeler : Ortaokul öğrencileri, problemlı cep telefonu kullanımı, okul başarı düzeyi

Sayfa Adedi : xiii + 106

Danışman : Prof. Dr. Hüsne Demirel

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PROBLEMATIC MOBILE PHONE USEAGE OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS AND THEIR PARENTS AND THE SCHOOL SUCCESS OF THE STUDENTS

(M.S. Thesis)

Hülya Rabia Pepele

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

May 2025

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the problematic cell phone use of middle school students and their parents and the students' academic success. 191 female and 151 male students who study at middle schools and their parents participated in the study in Perşembe district of Ordu province. In the data collection process of the study, "Personal Information Form" and "Problematic Cell Phone Use Scale" were used. In the analysis of the obtained data, frequency analysis, descriptive statistics, Independent t test, One Way ANOVA analysis and correlation analysis were used in SPSS 25.0 program. At the end of the study, it was determined that the main purposes of students' cell phone use were communication, playing games, chatting online and sharing on social media. In the study, it was determined that the problematic cell phone use levels of students and their parents were at a moderate level. It was determined that there was a negative significant relationship between the problematic cell phone use level of students and academic success. In addition, it was found that the problematic mobile phone use levels of students differ significantly according to some demographic characteristics of mothers and fathers. As a result, it can be said that problematic mobile phone use in middle school students negatively affects academic success. It was found that there was a relationship between students' problematic mobile phone use and parents' problematic mobile phone use. ($p<0,01$)

Key Words : Middle school students, problematic mobile phone use, school success level

Page Number : xiii + 106

Supervisor : Prof. Dr. Hüsne Demirel

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı	2
1.2. Araştırmanın Problem Durumu.....	2
1.3. Alt Problemler.....	3
1.4. Araştırmanın Önemi.....	4
1.5. Araştırmanın Varsayımları	5
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
BÖLÜM II.....	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE KONU İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR .	6
2.1. Problemli Cep Telefonu Kullanımı	6
2.2. Problemli Cep Telefonu Kullanım Yaygınlığı.....	7
2.3. Problemli Cep Telefonu Kullanma Nedenleri.....	9
2.4. Problemli Cep Telefonu Kullanmanın Sonuçları.....	10

2.5. Problemli Cep Telefonu Kullanmanın Okul Başarısına Etkisi	12
2.6. Literatür Özeti	13
BÖLÜM III	30
MATERYAL VE METOD	30
3.1. Araştırma Deseni	30
3.2. Evren ve Örneklem	30
3.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması.....	31
3.4. Verin Analizi	31
BÖLÜM IV	32
BULGULAR VE YORUMLAR.....	32
4.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilere İlişkin Bulgular.....	32
4.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerine Yönelik Bulgular.....	39
4.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarına Yönelik Bulgular.....	45
4.4. Öğrencilerin Problemli Cep Telefonu Kullanımı ile Öğrenci Başarısı ve Ebeveynlerin Problemli Cep Telefonu Kullanımı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular.....	51
4.5. Araştırmaya Katılan Öğrenci ve Ebeveynlerin Problemli Cep Telefonu Kullanımının Bazı Değerlere Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	53
BÖLÜM V	57
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	57
5.1. Tartışma	57
5.2. Sonuç	68
5.3. Öneriler	69
KAYNAKLAR	71
EKLER.....	92
EK-1 Ölçme Aracı	93
EK-2 Etik Kurul Onay Belgesi	99
EK-3 Problemli Cep Telefonu Kullanım Ölçeği Kullanım İzni.....	101
EK-4 Veri Toplama İzinleri	102

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.Öğrencilerin Demografik Özellikleri	33
Tablo 2.Öğrencilerin Akademik Başarı Durumunu Nasıl Değerlendirdiği	33
Tablo 3.Öğrencilerin Olanakları ve Dijital Teknolojiye Ulaşım Durumları	34
Tablo 4.Öğrencilerin İnternete Bağlanmak İçin Daha Çok Hangi Aracı Kullandığı	34
Tablo 5. Öğrencilerin Cep Telefonunda Daha Çok Hangi Amaçla Kullandığı	35
Tablo 6. Öğrencilerin Cep Telefonunu En Çok Kullandığı Saat Dilimi	35
Tablo 7. Öğrencilerin Cep Telefonunda En Çok Hangi Uygulamayı Kullandıkları.....	36
Tablo 8.Öğrencilerin Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeğine Verdikleri cevapların Dağılımı.....	37
Tablo 9.Anne Yaş Dağılımı.....	39
Tablo 10.Annelerin Meslek Dağılımı	39
Tablo 11.Annelerin Akıllı Telefona Sahip Olma Durumları	39
Tablo 12.Annelerin Akıllı Telefona Sahip Olma Yaşı.....	40
Tablo 13.Annelerin Cep Telefonu İle Geçirdiği Süre	40
Tablo 14.Annelerin İnternete Bağlanma Şekli.....	41
Tablo 15.Annelerin Cepp Telefonu Kullanma Amaçları.....	41
Tablo 16.Annelerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Yönelik Algıları	42
Tablo 17. Annelerin Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı	43
Tablo 18.Baba Yaş Dağılımı.....	45
Tablo 19.Babaların Meslek Dağılımı.....	46
Tablo 20.Babaların Akıllı Telefona Sahip Olma Durumları	46
Tablo 21.Babaların Akıllı Telefona Sahip Olma Yaşı.....	47
Tablo 22.Babaların Cep Telefonu İle Geçirdiği Süre	47
Tablo 23.Babaların İnternete Bağlanma Şekli	48
Tablo 24.Babaların Cep Telefonu Kullanım Amaçları	48

Tablo 25. Babaların Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı	49
Tablo 26.Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeğının ve Öğrencilerin Karne Notunun Betimsel Analizi	51
Tablo 27. Öğrencilerin ve Ebeveynlerinin Problemlı Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri ile Öğrencilerin Karne Not Ortalaması Arasındaki İlişki.....	52
Tablo 28.Öğrencilerin Problemlı Cep Telefonu Kullanmalarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	53
Tablo 29.Öğrencilerin Problemlı Cep Telefonu Kullaimının Sınıf, Akademik Başarısını Nasıl Değerlendirdiği, Anne ve Babanın Eğitim Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Düzey	54
Tablo 30.Öğrencilerin Annelerinin Problemlı Cep Telefonu Kullanımının Eğitim Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Düzey ile Öğrencilerin Okul Başarı Düzeylerini Nasıl Değerlendirdiğine Göre Karşılaştırılması.....	55
Tablo 31.Öğrencilerin Babalarının Problemlı Cep Telefonu Kullanımının Eğitim Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Düzey ie Öğrencilerin Okul Başarı Düzeylerini Nasıl Değerlendirdiğine Göre Karşılaştırılması.....	55

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

SPSS Statistical Package for the Social Sciences

TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Son yıllarda teknolojik gelişmelerin hayatın her alanını etkilediği görülmektedir. Teknolojik alanda gözlenen gelişmelerin özellikle iletişim alanında gerçekleştiği görülmekle beraber, akıllı telefonların ortaya çıkması ve gelişmesi insanlar arasındaki iletişimin daha kolay hale gelmesine zemin hazırlamıştır. Bunun temelinde günümüzde akıllı telefon kullanan birey sayısının giderek artması gelmektedir. Literatürde yer alan çalışmalarda da akıllı telefon kullanımının son yıllarda giderek yaygınlaştığı, yetişkin bireylerin yanında ergenlerde de akıllı telefon kullanım sıklığında artış gözlemlendiği belirtilmektedir (Haug vd., 2015; King ve Dong, 2017; Sohn vd., 2021).

Cep telefonu kullanımının temel amaçlarının başında diğer insanlar ile hızlı iletişim kurma amacı gelmekle beraber, akıllı telefonların ortaya çıkmasından itibaren telefonların iletişim dışında da birçok amaçla kullanıldığı görülmektedir. Bu kapsamda günümüzde akıllı telefonlar iletişim kurmanın yanında oyun, eğlence, paylaşım yapma ve gündemi takip etme gibi amaçlarla da kullanılmaktadır. Akıllı telefonların iletişim dışında farklı alanlarda da kullanılması zaman içerisinde insanların akıllı telefonlara bağımlı hale gelmelerine zemin hazırlamıştır. Günümüzde akıllı telefon bağımlılığı özellikle ergenler ve gençler arasında sıklıkla karşılaşılan bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Jeong vd., 2019; Mendez vd., 2024; Olson vd., 2022).

Amacına uygun olarak kullanıldığı zaman cep telefonlarının insan yaşamını olumlu yönde etkilediği ve yaşamı kolaylaştırdığı bilinmektedir. Buna karşılık akıllı telefon bağımlılığı, cep telefonu başında gereksiz zaman geçirme ya da cep telefonlarını amacı dışında kullanma gibi davranışlar bireyin yaşamını birçok açıdan olumsuz yönde etkilemektedir. Söz konusu olumsuz davranışlar literatürde problemli cep telefonu kullanımı olarak geçmekle beraber, problemli cep telefonu kullanımı ciddi bir toplumsal sorun olarak nitelendirilmektedir. Problemli cep telefonu kullanımı yaygınlığının giderek artması literatürde problemli cep

telefonu kullanımının nedenleri ve sonuçları üzerine yapılan çalışmaların artmasına zemin hazırlamıştır (Lopez-Fernandez vd., 2015; Kiran vd., 2018; Tao vd., 2017: 1). Problemlı cep telefonu kullanımına neden olan unsurların başında; sosyal medya bağımlılığı, dijital oyun bağımlılığı ve yalnızlık gibi faktörlerin geldiğı görölmektedir (Arnavut vd., 2018; Fuster vd., 2017; Karunanayake vd., 2020). Problemlı cep telefonu kullanımının temel sonuçlarının başında ise; psikolojik sağık sorunlarının ve yalnızlaşmanın geldiğı belirtilmektedir (Yao vd., 2022; Zhen vd., 2019).

Gençler ve yetişkin bireyler üzerinde psikolojik sorunlara neden olan ve bireyi toplumdan soyutlamaya kadar götüren problemlı cep telefonu kullanımı küçük yaşlardaki bireylerde ise ders başarısının düşmesine neden olmaktadır. Literatürde bu alanda yapılan çalışmalarda problemlı cep telefonu kullanımının akademik başarı düzeyini olumsuz yönde etkilediğı belirtilmektedir (Kutluay & Karaca, 2024; Samaha & Hawi, 2016). Problemlı cep telefonu kullanımının olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi için öncelikli olarak problemlı cep telefonu kullanımına neden olan değışkenlerin incelenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda yapılan bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin ve ebeveynlerinin problemlı cep telefonu kullanımı ile öğrencilerin okul başarılarının incelenmesi, bunun yanında öğrencilerde problemlı cep telefonu kullanımını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Yürütölen bu çalışma ile ortaokul öğrencileri ve ailelerinin problemlı cep telefonu kullanımının okul başarısına etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

1.2. Araştırmanın Problem Durumu

Ortaokul kademesinde yer alan öğrenciler gelişim dönemi itibariyle ergenlik dönemi öncesinde yer almaktadır. Ortaokul kademesi ile birlikte ilerleyen süreçte gerçekteşen ergenlik dönemi, öğrencilerin birtakım zararlı alışkanlıkları kazanmaya başladıkları bir süreçtir. Bu dönemde yaygın olarak görölmeye başlanan zararlı alışkanlıkların başında teknolojik materyallere karşı bağımlılık gelmektedir. Literatürde yer alan birçok çalışmada da çocuk ve ergenlerde teknolojik bağımlılıkların giderek yaygın hale geldiğı belirtilmektedir (Dere, 2022; Gupta vd., 2020; Pontes vd., 2014; Potas vd., 2022). Son yıllarda çocuk ve ergenlerde en sık karşılaşılan teknolojik bağımlılıkların başında cep telefonu bağımlılığı gelmektedir. Cep telefonu bağımlılığına neden olan birçok psikolojik ve

sosyal sorun bulunmaktadır. Ancak literatürde yer alan çalışmalarda özellikle problemli cep telefonu kullanımının akıllı telefon bağımlılığını da beraberinde getirdiği belirtilmektedir (Harris vd., 2020; Parasuraman vd., 2017). Problemli cep telefonu kullanımı hem aşırı hem de amacına uygun olmayacak şekilde cep telefonu kullanımı ile yakından ilişkilidir. Problemli cep telefonu kullanımı sadece çocuk ve ergenlerde değil, aynı zamanda yetişkinlerde de sıklıkla görülen bir durumdur (de-Sola vd., 2017; Vally ve El Hichami, 2019).

Çocuk ve ergenlerde olduğu gibi yetişkinlerde de problemli cep telefonu kullanımı birtakım psiko-sosyal sorunları beraberinde getirmektedir. Öğrenciler açısından ele alındığı zaman problemli cep telefonu kullanımının akademik erteleme davranışının artmasına ve ders başarısının düşmesine zemin hazırladığı bilinmektedir (Chen vd., 2021 ; Hong vd., 2021). Buna karşılık ebeveynlerde problemli cep telefonu kullanımının öğrencilerin ders başarıları üzerindeki etkilerini konu edinen çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu noktada “Ortaokul öğrencileri ile ebeveynlerinin problemli cep telefonu kullanımının okul başarısına etkisi nedir?” sorusunun cevaplanması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

1.3. Alt Problemler

Ortaokul öğrencilerinin ve ebeveynlerinin problemli cep telefonu kullanımı ile öğrencilerin okul başarılarının incelendiği bu çalışmanın alt problemleri aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

1. Öğrencilerin karne notu nedir ve okul başarılarını nasıl değerlendirmektedir?
2. Ortaokul öğrencilerinin olanakları ve dijital teknolojiye ulaşım durumları nedir?
3. Öğrencilerin internete bağlanmak için daha çok tercih ettiği araçlar nelerdir?
4. Öğrenciler ve ebeveynleri cep telefonunu hangi amaçlar için kullanmaktadırlar?
5. Öğrencilerin cep telefonunu en çok kullandığı saat dilimi nedir?
6. Öğrenciler cep telefonunda en çok hangi uygulamayı kullanmaktadırlar?
7. Öğrencilerin ve ebeveynlerinin cep telefonu kullanım süreleri nedir?
8. Öğrencilerin ebeveynlerinin cep telefonuna sahip olma yaşları ve cep telefonu ile geçirdiği süre nedir?

9. Öğrencilerin ve ebeveynlerin problemleri cep telefonu kullanım düzeyi nedir?
10. Öğrencilerin ve ebeveynlerinin problemleri cep telefonu kullanma düzeyi ile öğrencilerin karne not ortalaması arasında ilişki var mıdır?
11. Ortaokul öğrencilerin problemleri cep telefonu kullanımı cinsiyete, sınıf düzeyine öğrencinin okul başarısını nasıl algıladığına, anne ve babalarının eğitim düzeyine ve ailenin sosyo ekonomik düzeyini nasıl algıladığına göre farklılık gösteriyor mu?
12. Öğrencilerin annelerinin problemleri cep telefonu kullanımı, annenin eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik düzeyi nasıl algıladıkları ve öğrencinin okul başarısını nasıl algıladığına göre farklılık gösteriyor mu?
13. Öğrencilerin babalarının problemleri cep telefonu kullanımı, babanın eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik düzeyi nasıl algıladıkları ve öğrencinin okul başarısını nasıl algıladığına göre farklılık gösteriyor mu?

1.4. Araştırmanın Önemi

Cep telefonları ilk ortaya çıktıkları dönemlerde son derece zararsız birer iletişim aracı olarak değerlendirilmiştir. Ancak akıllı telefonların ortaya çıkması ve yaygınlaşması ile birlikte insanların cep telefonu başında geçirdikleri süreler artmaya başlamış, zaman içerisinde insanlar akıllı telefonları bağımlılık düzeyinde kullanmaya başlamışlardır. Temel amacı iletişimi sağlamak olan cep telefonlarının kullanım amaçları kontrol edilemez bir hale gelmiştir (Bal ve Balcı, 2020). Ancak zaman içerisinde sosyal beceri düzeyinin düşük olması, aile ile kaliteli vakit geçirmeme, teknolojik cihaz kullanımı ile ilgili yeterli bilgi ve bilince sahip olmama, sosyal ilişki kurabilecek arkadaş çevresinin olmaması ayrıca sosyal çevrede kendisini rahat ifade edememe gibi nedenlerden dolayı insanların cep telefonlarını aşırı ve bilinçsiz bir biçimde kullanmaya başladıkları görülmüştür (Kutluoğlu ve Karayel, 2019).

Bu çalışma ile ortaokul öğrencilerinin ve ebeveynlerinin cep telefonu kullanım seviyeleri hakkında bilgi edinilmesi, durumun tespit edilmesi, problemleri kullanımın önlenmesi için öğrencilerin doğru kullanıma teşvik edilmesi ve elde edilen sonuçlarla alanyazına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Araştırma bu açıdan önemli olarak görülmektedir.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

1. Bu çalışmaya katılan öğrenci ve ebeveynlerin kendilerine yöneltilen anket ve ölçek maddelerine doğru yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.
2. Yapılan bu çalışmada kullanılan veri toplama aracının araştırma amacına uygun ölçüm aracı olduğu varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlıkları

1. Yapılan bu çalışma örneklem grubunu oluşturan öğrenciler ve ebeveynleri ile,
2. Veri toplama sürecinde kullanılan ölçüm aracından elde edilen bulgular ile,
- 3.Ordu ili Perşembe ilçesine bağlı bulunan ortaokullarda öğrenim görmekte olan öğrenciler ve anne babaları ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE KONU İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Çalışmanın bu bölümünde araştırma konusuyla ilişkili olan temel bilgilere ve konuyla ilgili olarak geçmiş yıllarda yapılmış araştırma özetlerine yer verilmiştir.

2.1. Problemlili Cep Telefonu Kullanımı

Cep telefonu ilk olarak 1973 yılında Motorola şirketinde çalışan bir mühendis olan Martin Cooper tarafından icat edilmiştir. Cep telefonunun icadı ile birlikte insanlar arasındaki iletişim kültüründe önemli bir değişim süreci başlamıştır (Bal ve Balcı, 2020). Zaman içerisinde cep telefonlarının sadece iletişim kurmanın yanında görüntülü sohbet etme, video ve film çekme, internet erişimi sağlama ve sohbet etme gibi uygulamaları da içinde barındırmaya başlaması, insanların cep telefonlarına olan ilgilerini de arttırmıştır. Günümüzde birçok insan için cep telefonu yalnızca bir iletişim aracı olarak değil, bununla beraber temel bir ihtiyaç olarak görülmektedir (Işık vd., 2018). Ancak son yıllarda insanların cep telefonlarını temel iletişim amaçlarının dışında farklı amaçlar için kullanmaları problemlili cep telefonu davranışının da yaygınlaşmasına neden olmuştur. Problemlili cep telefonu kullanımı ile akıllı telefon bağımlılığı yakından ilişkili olmakla beraber, bu davranışın genellikle Z kuşağı olarak da bilinen yeni jenerasyonda görüldüğü belirtilmektedir. Orta yaş grubunda yer alan bireyler ise daha entelektüel bir yapıya sahip oldukları için yaygın olarak cep telefonu kullanmalarına karşılık problemlili cep telefonu davranışını gençler kadar sergilememektedir (Daysal ve Yılmazel, 2020).

Farklı örneklem grupları üzerinde yapılan çalışmalarda da problemlili cep telefonu kullanımının oldukça yaygın olduğu belirtilmektedir (Lopez-Fernandez vd.,2013; Martinotti vd., 2011; Smetaniuk, 2014). Bu konuda ergenler üzerinde yapılan bir çalışmada katılımcıların %91,1 gibi önemli bir bölümünde akıllı telefon bulunduğu ve katılımcılar

arasında problemli cep telefonu kullanım yaygınlığının yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur (Kalen, 2018). Bu konuda ergenler üzerinde gerçekleştirilen diğer bir çalışmada da ergenlerin %35,7'sinin problemli cep telefonu kullanma konusunda risk grubunda yer aldıkları belirlenmiştir (Dandıl, 2020). Bu konuda İsviçre'de yapılan ve çocuklar üzerinde gerçekleştirilen diğer bir çalışmada ise çocukların %16,9'unda problemli cep telefonu kullanımının görüldüğü tespit edilmiştir (Haug vd., 2015).

Problemli cep telefonu kullanımına neden olan birçok unsur bulunmaktadır. Yapılan araştırmalarda problemli cep telefonu kullanımına neden olan unsurların başında; sosyal çevrede kabul görme konusunda sorun yaşama, kişinin yaşadığı sosyal çevrede kendisini yeterli düzeyde tanıtamama, cep telefonları sayesinde eğlenceli ve keyif veren uygulamalara kolay erişilme ve insanların cep telefonlarındaki uygulamalar sayesinde ortak zevklerini paylaşacakları kişilere kolay erişimleri gelmektedir (Kutluoğlu & Karayel, 2019). Problemli cep telefonu kullanımına sahip olan bireylerin sergiledikleri bazı belirgin davranışlar söz konusudur. Bu davranışların başında telefondan uzaklaştığı zaman kendini kötü hissetme, sürekli cep telefonunu kontrol etme isteği ve telefonunu her zaman yanında taşıma isteği gibi davranışlar gelmektedir. Bunun yanında problemli telefon kullanımı olan bireyler sürekli cep telefonu kullandıkları için günlük işlerini aksatabilmektedir. Hatta bu kişiler diğer insanlar ile sohbet ederken bile kendi cep telefonlarını düşünmektedir (Yeşilay, 2017).

Problemli cep telefonu kullanımı küçük yaşlardan itibaren çocuk ve ergenlerin kendi istekleri ile yöneldikleri bir durum gibi görülmekle beraber, bu davranışın ortaya çıkmasında ailenin de büyük bir rolü bulunmaktadır. Aileler genellikle teknoloji çağında çocuklarının daha iyi eğitim almaları ve kendilerini geliştirmeleri için internet ve bilgisayar yaygın olarak kullanmalarına izin vermektedir. Bu durum zaman içinde teknolojik materyalleri amacına uygun olmadan, bilinçsiz ve aşırı kullanmayı da beraberinde getirmektedir (Tarı, Cömert ve Kayıran, 2010).

2.2. Problemli Cep Telefonu Kullanma Yaygınlığı

Cep telefonu kullanımının yaygınlaşması ve cep telefonları üzerinden sunulan hizmetlerin farklılaşması günlük yaşamda cep telefonlarının uzun süre boyunca kullanılmasına neden olmuştur. Bu durum, cep telefonlarının temel kullanım alanlarının dışında problemli cep telefonu kullanımının da yaygınlaşmasına zemin hazırlamıştır. Yapılan araştırma bulguları da son yıllarda problemli cep telefonu kullanım yaygınlığının arttığını göstermektedir

(Arıkan, 2022; Kutlu ve Pamuk, 2017; Şahin, 2023; Wang vd., 2017). Kerecin (2021) tarafından bu alanda yapılan çalışmada öğrencilerinin cep telefonlarını genellikle haberleşme, internete erişim sağlama, oyun oynama, sosyal medya platformlarına giriş yapma ve fotoğraf çekme amacıyla kullandıkları belirlenmiş, aynı çalışmada öğrenciler arasında problemli cep telefonu kullanımının yaygın olduğu bulunmuş, bu durumun da psikolojik sağlığı negatif yönde etkilediği tespit edilmiştir. Adıgüzel (2018) tarafından yapılan çalışmada özellikle gündemi takip etme korkusu nedeniyle gençler arasında problemli cep telefonu kullanımının yaygınlaştığı bulunmuştur.

Arıkan (2022) tarafından yapılan araştırmada erkeklere oranla kadınlarlarda problemli cep telefonu kullanımının daha yaygın olduğu tespit edilmiştir. Deniz (2014) tarafından yapılan çalışmada ergenler arasında problemli cep telefonu kullanımının yaygınlaştığı, özellikle sosyal medya paylaşımlarına önem vermeyen ergenlere kıyasla sosyal medya paylaşımlarına önem veren ergenlerde problemli cep telefonu kullanımının daha yaygın olduğu bulunmuştur. Doğaner (2017) tarafından ergenler üzerinde yapılan çalışmada problemli cep telefonu kullanma yaygınlığının incelenmesi amaçlanmış, ilgili çalışmada ergenlerin %53,4'ünün bağımlılık düzeyinde cep telefonu kullandığı, %55,9'unun ise sosyal ilişkilerini olumsuz yönde etkileyecek düzeyde cep telefonu kullandığı rapor edilmiştir. Çelikkale ve diğerleri (2018) tarafından yapılan bir çalışmada ergenlerde problemli cep telefonu kullanma yaygınlığının yüksek düzeyde olduğu bulunmuş, aynı çalışmada akıllı telefon sahibi olmanın ergenlerde problemli cep telefonu kullanma riskini arttırdığı belirlenmiştir.

Problemli internet kullanım yaygınlığının ele alındığı bazı çalışmalarda akıllı telefon bağımlılığı yaygınlığının değerlendirildiği görülmektedir. Kuyucu (2017) tarafından ergenler ve gençler üzerinde yapılan diğer bir çalışmada da katılımcılarda akıllı telefon bağımlılığının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Akaltun ve Ayaydın (2019) tarafından yapılan çalışmada çocuk ve ergen psikiyatri kliniğine başvuran bireylerde günlük cep telefonu kullanma ortalamasının beş saatin üzerinde olduğu bulunmuştur. Aynı çalışmada çocuk ve ergenlerin büyük bir bölümünde problemli cep telefonu kullanımı ile ilişkili psikolojik belirtilerin olduğu rapor edilmiştir. Keskin, Aktay ve Kutlay (2021) tarafından yapılan çalışmada ise tıp fakültesi öğrencilerinde günlük problemli cep telefonu kullanım sıklığının yüksek düzeyde olduğu bulunmuş, aynı çalışmada katılımcıların sosyal medya bağımlılıklarının da yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur.

Zou vd. (2019) tarafından yapılan araştırmada ergenlerin %22,8'inin akıllı telefon bağımlılığı belirtilerine sahip olduğu bulunmuştur. Aynı çalışmada cinsiyete göre

değerlendirildiği zaman erkeklerde akıllı telefon bağımlılığı yaygınlığının %23,2 olduğu, kadınlarda ise bu oranın %22,3 düzeyinde bulunduğu ifade edilmiştir. Kalen (2018) tarafından yapılan araştırmada ergenlerin akıllı telefon kullanım sıklıklarının yüksek olduğu ve ergenlerin %91,1'inin akıllı telefon sahibi olduğu tespit edilmiştir. aynı çalışmada ergenlerin günlük yaşantılarının büyük bir bölümünü akıllı telefon kullanarak geçirdikleri tespit edilmiştir. Cha ve Seo (2018) tarafından yapılmış olan çalışmada ergenler arasında akıllı telefon kullanma sıklığının yüksek olduğu, bunun yanında ergenlerin %30,9 gibi önemli bir bölümünde akıllı telefon bağımlılığı belirtisinin olduğu bulunmuştur. Chen ve diğerleri (2017) tarafından bu alanda yapılan çalışmada ergenlerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin kadınlarda %29,3 iken, erkeklerde %30,3 düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

2.3. Problemlı Cep Telefonu Kullanma Nedenleri

Akıllı telefon bağımlılığı başta olmak üzere problemlı cep telefonu kullanımına neden olan birçok faktör bulunmaktadır. Literatürde problemlı cep telefonu kullanımına neden olan faktörler aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

- Sosyal becerilerin yeterli düzeyde gelişmemiş olması Problemlı cep telefonu kullanımı'na sebep olabilmektedir. Bunun yanında kişilik özellikleri de problemlı cep telefonu kullanımına sebep olmakla beraber, özellikle asosyal kişilik özelliğinin problemlı cep telefonu kullanımına zemin hazırlayan temel faktörler arasında yer aldığı görülmektedir (Direktör ve Nuri, 2019; Kuyulu ve Beltekin, 2020; Xiong vd., 2022).
- Aile ilişkilerinde sorun yaşayan bireyler ile sosyal yaşantılarında diğer insanlar ile etkileşim kurmakta zorlanan kişilerde problemlı cep telefonu kullanımı yaygındır. Benzer şekilde ikili ilişkilere girme konusunda sorun yaşayan ve yalnızlığı tercih eden kişilerde de problemlı cep telefonu kullanımının yaygın olduğu görülmektedir. Bazı durumlarda sosyal ilişkileri güçlü olan kişilerde de problemlı cep telefonu kullanımı zaman içerisinde yalnızlığa neden olmaktadır (Enez-Darcin vd., 2016; Erdem ve Efe, 2021; Ge ve diğerleri, 2023).
- Dijital teknolojilere bağımlı hale gelmesi problemlı cep telefonu kullanma riskini arttırmaktadır. Yapılan çalışmalar dijital oyun bağımlılığı, internet bağımlılığı ve sosyal medya bağımlılığının problemlı cep telefonu kullanımında önemli birer risk faktörü olduğunu göstermektedir (Ertaş, 2018; Aydın ve Kuş, 2023).

- Akademik başarı düzeyinin düşük olması problemli cep telefonu kullanma riskini arttırmaktadır. Benzer şekilde problemli cep telefonu kullanımı da akademik başarının düşmesine neden olan faktörler arasında yer almaktadır (Gica vd., 2020; Yalçın vd., 2020).
- Cep telefonların yer ve zaman unsurlarını devre dışı bırakarak bireye sosyal bir ortam sunması problemli cep telefonu kullanma eğilimini arttırmaktadır. İnsanların cep telefonları sayesinde ortak zevklere sahip kişilerle tanışmaları ve sanal oyunları sosyalleşme amacıyla kullanmaları da problemli cep telefonu kullanımında risk faktörleri arasında yer almaktadır (Kutluoğlu ve Karayel, 2019).

2.4. Problemli Cep Telefonu Kullanımının Sonuçları

Problemli cep telefonu kullanımı hem psikolojik hem de sosyal açıdan birçok olumsuzluğu beraberinde getirmektedir. Farklı örneklem grupları üzerinde yapılan çalışmalarda da genellikle problemli cep telefonu kullanımının psiko-sosyal açıdan birçok soruna neden olduğu vurgulanmaktadır (Lee vd., 2016; Tangmunkongvorakul vd., 2020). Problemli telefon kullanımının beraberinde getirdiği bireysel sonuçların başında uyku kalitesinin bozulması gelmektedir. Çocuk ve ergenler ile yetişkinler üzerinde yapılan çalışmalarda da problemli telefon kullanımının uyku kalitesini bozarak psikolojik sorunlara neden olduğu belirtilmektedir (Karki vd., 2021; Wang vd., 2019). Çevik (2018) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığının günlük yaşam döngüsü üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmış, 294 öğrencinin katıldığı çalışma sonunda öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı semptomları ile uyku kalitesi arasındaki ilişkinin negatif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Özcan (2019) tarafından yapılan çalışmada genç bireylerde problemli cep telefonu kullanımının uyku kalitesini bozduğu ve uyku problemlerine neden olduğu tespit edilmiştir. Deveci (2021) tarafından yapılan çalışmada gençlerde akıllı telefon bağımlılığının psikolojik sağlık ve uyku kalitesi üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmış, ilgili çalışmada ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı semptomları ile uyku kalitesi arasında negatif yönde anlamlı ilişki bulunduğu tespit edilmiştir. Şahin (2022) tarafından bu alanda yapılan benzer bir çalışmada da gençlerde akıllı telefon bağımlılığının uyku kalitesini bozarak uyku problemlerine neden olduğu rapor edilmiştir.

Problemli cep telefonu kullanımının ortaya çıkardığı psikolojik sorunların başında düşük benlik saygısı, anksiyete ve depresyon gelmektedir (Daysal ve Yılmazel, 2020; Xie vd.,

2019; Elhai vd., 2016). Farklı yaş grupları üzerinde yer alan çalışmalarda da problemli cep telefonu kullanımının anksiyete ve depresyon düzeyini arttırdığı vurgulanmaktadır (Choi vd., 2015; Wang vd., 2024). Bunun yanında yapılan araştırma sonuçları genellikle problemli cep telefonu kullanımının düşük benlik saygısına neden olduğunu göstermektedir (Pundir vd., 2016; Yang vd., 2010). Bu konu ile ilgili yapılan bir çalışmada akıllı telefon bağımlılığının yetişkin bireylerde benlik saygısını negatif yönde etkileyen bir faktör olduğu belirtilmiştir. (Tohumcu, 2018).

Problemli cep telefonu kullanımı insanların sosyal özelliklerini de olumsuz yönde etkilemektedir. Bu konuda yapılan çalışmalarda problemli cep telefonu kullanımının sosyal becerileri olumsuz yönde etkilediği ve iletişim becerilerini zayıflattığı belirtilmektedir (Levent, 2020). İnsanların sosyal becerilerinin zayıflamasına ve iletişim becerilerini etkili bir şekilde kullanmalarına engel olan problemli cep telefonu kullanımı kişinin yalnızlaşmasına neden olmaktadır (Asan, 2020). Literatürde bu konuda gerçekleştirilen çalışmalarda da problemli cep telefonu kullanımının insanları yalnızlaştırdığı ve sosyal hayatlarını olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir (Li vd., 2021; Liu vd., 2020; Öztunç, 2013). Çakır ve Oğuz (2017) tarafından bu konuda yapılan çalışmada lise öğrencileri arasında akıllı cep telefonu kullanımının giderek yaygın hale geldiği belirtilmiş, aynı çalışmada lise öğrencilerinde akıllı telefonların bağımlılık düzeyinde kullanılmasının yalnızlığa neden olduğu vurgulanmıştır. Aktaş ve Yılmaz (2017) tarafından bu alanda yapılan çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile yalnızlık ve sosyal ilişkilerde utangaçlık hissi yaşam arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Gezgin vd.(2020) tarafından yapılan çalışmada da gençlerde yalnızlığın akıllı telefon bağımlılığına neden olduğu, benzer şekilde akıllı telefon bağımlılığının da zaman içerisinde yalnızlığa zemin hazırladığı bulunmuştur.

Psikolojik ve sosyal problemlerin yanında problemli cep telefonu kullanımı fiziksel sağlığın da bozulmasına neden olmaktadır. Özellikle bağımlılık düzeyinde cep telefonu kullanımının hareketsiz yaşam tarzına neden olduğu, buna paralel olarak bağımlılık düzeyinde cep telefonu kullanımının obezite riskini arttırdığı belirtilmektedir (Büdük, 2018). Literatürde yer alan çalışmalarda da problemli cep telefonu kullanımının ve akıllı telefon bağımlılığının hareketsiz yaşam tarzını ve obezite riskini arttırdığı rapor edilmiştir (Domoff vd., 2021; Ochoa-Brezmes vd., 2023).

2.5. Problemlı Cep Telefonu Kullanımının Okul Başarısına Etkisi

Problemlı cep telefonu kullanımının genellikle okul başarısını düşüren bir unsur olarak değeriendirildiğı görülmektedir (Daysal ve Yılmazel, 2020). Bu konuda yapılan araştırmaların özellikle akıllı telefon bağımlılığı üzerine yürütüldüğü göze çarpmakla beraber, yapılan çalışmalarda genellikle akıllı telefon bağımlılığının akademik başarı düzeyini olumsuz yönde etkileyen bir faktör olduğı belirtilmektedir (Tian vd., 2021; Eriş vd., 2021). Göktaş ve Demirer (2023) tarafından yapılan çalışmada problemlı cep telefonu kullanımının ve akıllı telefon bağımlılığının akademik başarı düzeyini azaltan unsurlar arasında yer aldığını ortaya koymuşlardır. Göktaş (2019) tarafından yapılan çalışmada lise öğrencilerinde mobil telefon yoksunluğu ve akıllı telefon bağımlılığının ders başarısını olumsuz olarak etkilediğı tespit edilmiştir

Akıllı telefon bağımlılığı ve problemlı cep telefonu kullanımının akademik başarıyı olumsuz yönde etkilemesine neden olan birçok unsur bulunmaktadır. Söz konusu unsurların başında problemlı cep telefonu kullanımının akademik erteleme davranışına zemin hazırlaması gelmektedir. Yapılan çalışmalarda genellikle problemlı cep telefonu kullanan öğrencilerin derslerine yeterince çalışmadıkları, ödevlerini zamanında yapmadıkları, akademik erteleme davranışına sıklıkla başvurdıkları belirtilmektedir (Purnomo vd., 2020; Saad, 2020).

Güngör ve Koçak (2020: 39) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışı sergileme düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğı tespit edilmiştir. Boyalı (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmada akademik erteleme ve öz-kontrol düzeyi arasındaki ilişkide akıllı telefon bağımlılığının aracı etkiye sahip olduğı bulunmuştur.

Arslan vd. (2023) tarafından ergenler üzerinde yapılan çalışmada teknolojik bağımlılıklarının yükske olmasının okula olan ilgiyi ve ders başarısını azalttığı belirtilmiştir. Urfalıoğlu, Şahin ve Tunalı (2023) tarafından yapılan çalışmada da akıllı telefon bağımlılığının hem akademik yaşam doyumunu azalttığı hem de akademik erteleme davranışı sergileme düzeyini arttırdığı rapor edilmiştir. Akademik erteleme davranışının yanında problemlı telefon kullanımı öğrencilerin derslere yönelik tutumlarını ve öğrenme motivasyonlarını da olumsuz yönde etkileyerek ders başarısının düşmesine neden olmaktadır (Luo vd., 2019; Mukhdoomi vd., 2020).

2.6. Literatür Özeti

Çalışmanın bu bölümünde araştırma konusu ile ilgili olarak geçmiş yıllarda yurtiçinde ve yurt dışında yapılan araştırma bulgularına yer verilmiştir.

İritaş (2024) tarafından yürütülen çalışmada, akıllı telefon bağımlılığının ders başarısına olan etkisinde gelişmeleri kaçırma korkusunun rolünün belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 199'u kadın ve 168'i erkek olmak üzere toplam 367 öğrenci katılmıştır. Elde edilen bulgulara göre akıllı telefon bağımlılığı ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Ayrıca ders başarısı ve akıllı telefon bağımlılığı arasında negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda akıllı telefon bağımlılığının ders başarısına olan etkisinde gelişmeleri kaçırma korkusunun düzenleyici role sahip olmadığı ortaya çıkmıştır.

Przepiorka vd. (2024) tarafından yapılan çalışmada akıllı telefon kullanım nedenleri, aile memnuniyeti, yalnızlık, not ortalaması (GNO) ve problemli akıllı telefon kullanımı (PSU) arasındaki ilişkileri incelenmiştir. Çalışmaya 12-16 yaş aralığındaki 519 ilköğrencisi katılmıştır. Araştırmanın sonunda kızlar için yalnızlık ve GNO arasında sosyal etkileşimler aracılığıyla anlamlı ve dolaylı bir ilişki olduğu, ayrıca yalnızlık ve problemli cep telefonu kullanımının arasında rahatlatıcı eğlence aracılığıyla anlamlı dolaylı bir ilişki olduğu, erkekler için yalnızlık ve problemli cep telefonu kullanımı arasında ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Nguyen vd. (2024) tarafından yapılan çalışmada akıllı telefon kullanımı, nomofobi ve Vietnam lise öğrencilerinde akademik başarı ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 950 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda katılımcıların %60,1'inin üç yıldan fazla süredir akıllı telefon kullandığını ve günde ortalama 5,73 saat ayırdığını, Nomofobi yaygınlığı %99,9'a düzeyinde olduğu ve %23,7'si şiddetli seviyede olduğu, kızlar ve büyük öğrenciler, erkeklerden ve daha küçük kişilerden daha yüksek nomofobi düzeyi gösterdiği rapor edilmiştir.

Paterna vd. (2024) tarafından yapılan çalışmada problemli akıllı telefon kullanımı ve akademik başarı: Sistematik bir inceleme ve meta-analizin yapılması amaçlanmıştır. Çalışmada 29 çalışma incelenmiştir. Çalışmanın sonunda problemli akıllı telefon kullanımının ortaokul ve ilköğrencilerinin akademik başarı düzeylerini olumsuz düzeyde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Meskini vd. (2024) tarafından yapılan araştırmada Fas'ın Kenitra kentindeki ortaokul çağındaki ergenler arasında aşırı akıllı telefon kullanımı, uykusuzluk ve akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada hem devlet hem de özel olmak üzere çeşitli okullardan ergenler arasında akıllı telefon kullanımını (SAS), uykusuzluk düzeylerini (ISI puanı ile ölçölür) ve akademik başarılarını (S2 notları) değerlendiren belirli anketler aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın sonunda Kenitra ergenleri arasında %37,4'ü aşırı akıllı telefon kullanıcısıdır ve kızlara (%31,9) kıyasla erkeklerde (%37,7) daha yüksek bir yaygınlık olduğu, ek olarak özel bir okula ait olmak, devlet okullarına kıyasla daha yüksek oranda aşırı akıllı telefon kullanımıyla ilişkili olduğu, ayrıca aşırı akıllı telefon kullanıcıları aşırı olmayan kullanıcılara göre önemli ölçüde daha yüksek uykusuzluk puanları sergilemektedir. Akademik başarı açısından, aşırı akıllı telefon kullanıcıları aşırı olmayan kullanıcılara göre önemli ölçüde daha düşük ortalamaya sahip olduğu, Fas'ın Kenitra kentindeki ortaokul çağındaki ergenler arasında aşırı akıllı telefon kullanımının uykusuzluk ve akademik başarı üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır.

Spiratos ve Ratanasiripong (2023) tarafından yapılan araştırmada lise öğrencileri arasında sorunlu akıllı telefon kullanımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 319 lise öğrencisi dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda öğrencilerin akıllı telefonu hem sınıf içinde hem de dışında öğrenmeyi desteklemek için kullandığı, problemli akıllı telefon kullanımı ile depresyon, stres, öz saygı, azim ve akademik performans arasında ilişki olduğu rapor edilmiştir.

Jeong vd. (2023) tarafından yapılan araştırmada ergenler arasında problemli akıllı telefon kullanımı ile fiziksel aktivite arasındaki ilişkiyi ve yol analizi kullanarak ilgili faktörleri araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmaya 54.948 öğrenci dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda sorunlu akıllı telefon kullanımıyla ilişkili olduğu, her faktör problemli akıllı telefon kullanımını etkilediğı ve fiziksel aktivite düzeyi üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Galgo vd. (2023) araştırmalarında ebeveynlerin ve öğrencilerin 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı için Dagohoy Ulusal Lisesi, Poblacion, Dagohoy, Bohol'daki akademik başarıları üzerindeki cep telefonu kullanımının etkisine ilişkin algılarının değerlendirilmesini amaçlamışlardır. Çalışmada ebeveynlerin ve öğrencilerin cep telefonu kullanımının akademik performansları üzerindeki etkisine ilişkin algılarını değerlendirmek için tanımlayıcı bir araştırma tasarımı kullanılmıştır. Araştırma, 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı'nın ilk döneminde Dagohoy Ulusal Lisesi'nde yürütölmüştür. Çalışmaya basit rastgele

örnekleme yoluyla belirlenen 60 ebeveyn ve 60 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın sonunda akademik başarı ile öğrenciler tarafından algılanan cep telefonu kullanımının etkisi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, ebeveynlerin ve öğrencilerin cep telefonu kullanımının öğrencilerin akademik performansları üzerindeki etkisine ilişkin algıları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varılmıştır.

Megawati ve Wijaya (2023) tarafından yapılan araştırmada akıllı telefon kullanımının uyku kalitesi, depresyon, kaygı ve akademik başarı üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 100 öğrenci dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda akıllı telefon kullanımının uyku kalitesi, depresyon ve kaygı ile anlamlı ilişkisi olduğu, ancak akıllı telefon kullanımı ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna varılmıştır.

Zhang vd. (2023) tarafından yapılan araştırmada ergenlerin problemli akıllı telefon kullanımında ebeveyn-çocuk ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 3355 Çinli öğrenciler dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda cinsiyet, yaş ve günde çevrimiçi geçirilen süre kontrol edildikten sonra, ebeveyn-çocuk ilişkisi problemli cep telefonu kullanımıyla negatif korelasyona sahip olduğu ve ebeveyn-çocuk ilişkisi ile problemli akıllı telefon kullanımı arasındaki negatif ilişki kişisel gelişim girişimi tarafından aracılık ettiği, ebeveyn-çocuk ilişkisi ile problemli cep telefonu kullanımı arasındaki ilişki, ebeveyn-çocuk ilişkisi ile kişisel gelişim girişimi arasındaki ilişki ve kişisel gelişim girişimi ile problemli akıllı telefon kullanımı arasındaki ilişkinin tümü okul aidiyeti tarafından yönetilmektedir ve yüksek düzeyde okul aidiyeti olan ergenlerde daha etkili olduğu rapor edilmiştir.

Li vd. (2023) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinde problemli akıllı telefon kullanımının okul katılımı ve okuldan ayrılma üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 11-18 yaş arasında olan 289 öğrenci dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda katılımcıların %44,6'sının kadın olduğu, problemli telefon kullanımının öğrencilerin okula devamını etkilediği, öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkilediği, öğrencilerin uyku kalitesinin etkilediği sonucuna varılmıştır.

Shavkidinova vd. (2022) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinin cep telefonu kullanımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada Özbekistan'daki Abdulla Avloni Bilimsel Araştırma Enstitüsü tarafından "Cep telefonu öğrenci için dost mu düşman mı?" konulu bir anket yapılmıştır. Anket sonuçları, ortaokul öğrencilerinin cep telefonlarını çoğunlukla eğlence amaçlı kullandığını ve Özbekistan'daki ebeveynlerin çoğunun okullarda cep telefonlarının yasaklanmasına karşı olmadığı rapor edilmiştir.

Hu ve Wang (2022) tarafından yapılan araştırmada özdenetim, ebeveyn izleme ve ergenlerde problemli cep telefonu kullanımı: etkileşimli etkinin ve cinsiyet farklılıkları açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada 926 ortaokul ğrencisi dahil edilmiştir. Çalışmanın sonunda öz denetim ve ebeveyn denetiminin problemli cep telefonu kullanımını negatif yönde etkilediği; cinsiyetin ise olumlu yönde etkilediği, öz denetim ve ebeveyn denetimi, sorunlu cep telefonu kullanımı üzerinde etkileşimli bir etkiye sahip olduğu, öz denetim problemli cep telefonu kullanımı üzerindeki etkisi, ebeveyn denetimi seviyesi düşük olan ergenlerde, ebeveyn denetimi seviyesi yüksek olanlara göre daha güçlü olduğu, öz denetim ve cinsiyet, problemli cep telefonu kullanımı üzerinde etkileşimli bir etkiye sahip olduğu, öz denetim ergenlik dönemindeki problemli cep telefonu kullanımı üzerindeki etkisi, kızlarda erkeklerden daha yüksek olduğu, ayrıca, özdenetim ve ebeveyn denetiminin etkileşiminde önemli cinsiyet farklılıklar olduğu, özdenetim ve ebeveyn denetiminin problemli cep telefonu kullanımı üzerindeki etkileşimli etkisi kadınlarda erkeklerden daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır.

Sun vd. (2022) tarafından yapılan araştırmada akıllı telefonların algılanan ebeveyn izlemesi ve ergenlerde problemli akıllı telefon kullanımının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 899 ğrenci dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda algılanan ebeveyn akıllı telefon izlemesinin ergen problemli akıllı telefon kullanımı ile negatif yönlü bir ilişkili olduğu, özdenetimin, algılanan ebeveyn akıllı telefon izlemesi ile ergen problemli akıllı telefon kullanımı arasındaki ilişkiye kısmen aracılık ettiği, öz yeterlilik ve özdenetimin, akıllı telefonların ebeveyn izlemesi ile problemli cep telefonu kullanımı arasındaki ilişkiye aracılık ettiği rapor edilmiştir.

Sampasa-Kanyinga vd. (2022) tarafından yapılan araştırmada problemli teknoloji kullanımının yaygınlığını belirlemek ve Ontario, Kanada'daki bir ğrenci örneğinde akademik başarı ve okul bağlılığı ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 9 ila 12. sınıflardaki 4837 ğrenci dahil edilmiştir. Araştırma sonunda öğrencilerin %35,8'inin ekran cihazlarını günde en az 5 sa kullanıldığını ve yaklaşık %18,6'sının orta ila ciddi problemli teknoloji kullanımı semptomlarına sahip olduğunu, bu yaygınlığın kadınlarda (%22,4) erkeklerden (%14,9) daha yüksek olduğu, yoğun teknoloji kullanımı, erkeklerde ve kadınlarda daha düşük akademik performans ve daha düşük düzeyde okul bağlılığı ile farklı şekilde ilişkili olduğu, erkeklerde ve kadınlarda daha düşük akademik başarı ilişkilendirilmiştir. Ayrıca hem erkeklerde hem de kadınlarda daha az okul bağlantısıyla ilişkilendirilmiştir. Aşırı kullanım ve sorunlu teknoloji kullanımı, ortaokul öğrencileri

arasında oldukça yaygın olduğu ve daha düşük akademik başarıyla daha düşük düzeyde bir okul ilişkisi olduğu sonucuna meydana getirmiştir.

Su vd. (2022) tarafından yapılan araştırmada ergenler arasında problemli akıllı telefon kullanımı ve akran etkileşiminin niceliği ve niteliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2100 Hollandalı lise öğrencisi dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda arkadaşlarla yüz yüze görüşme ile akıllı telefonda aktif sosyal medya mesajlaşması arasında pozitif yönde ilişki olduğu, akranlarında düşük bir yeterlilik algılayan ve/veya akranlarından gelen mesajlar için akıllı telefonlarını yoğun bir şekilde kontrol eden ergenlerin zamanla problemli akıllı telefon kullanımı arttırdığı sonucuna varılmıştır.

Arrivillaga vd. (2022) tarafından yapılan araştırmada İspanyol ergenler arasında psikolojik sorunlar, tekrarlayan düşünceler ve problemli akıllı telefon kullanımının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 1882 ergen (54% kadın, 46% erkek) dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda psikolojik sorunların problemli akıllı telefon kullanımını olumsuz yönde anlamlı şekilde etkilediği, çocukların problemli akıllı telefon kullanımının kötü sosyal ilişkilerin zeminini hazırladığı rapor edilmiştir.

Yun vd. (2022) tarafından Koreli çocuklar üzerinde yapılan panel çalışmasıyla ergenlik öncesi dönemde problemli akıllı telefon kullanımının koruyucu ve risk faktörlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 9-10 yaş arasında olan 342 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda problemli akıllı telefon kullanımının yüksek olduğu, Ergenlik öncesi çocukların sorunlu akıllı telefon kullanımını etkileyen koruyucu faktörler, akran iletişimi, ebeveyn denetimi ve otoriter ebeveyn davranışlarından oluştuğu rapor edilmiştir.

Eoh vd. (2022) tarafından yapılan araştırmada çocukların okul uyumları, akademik başarıları, mutlulukları ve problemli akıllı telefon kullanımı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 695 Koreli 10 yaşındaki çocuk ve öğretmenleri ile anneleri dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda okul uyumunun çocukların genel mutluluğunu akademik başarı aracılığıyla etkilediğini ve problemli akıllı telefon kullanımının okul uyumu ile akademik başarı arasındaki ilişkide önemli düzenleyici etkiler gösterdiğini ortaya koymuştur. Özellikle, okul hayatına uyum düzeyi yüksek olan çocuklarda, problemli, akıllı telefon kullanımındaki fark akademik başarıyı etkilediği bulunmuştur. Ancak, daha düşük uyum düzeyi, problemli akıllı telefon kullanımına bağlı olarak akademik başarıda daha büyük farklılıklara yol açmış ve problemli akıllı telefon kullanımı yüksek olan çocuklar daha düşük akademik başarı göstermiştir.

Kutluay (2022) tarafından yapılan çalışmada, lise öğrencilerinin akademik performansı üzerinde akıllı telefon bağımlılığına ilişkin faktörlerin etkisini açıklayıcı bir model ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışmaya 20 lise öğrencisi ve farklı branşlardan 15 öğretmen katılmıştır. Çalışmada öğrencilerin ders başarısını en fazla etkileyen faktörlerin sosyal medyada geçirilen süre, akıllı telefon bağımlılığı, siber aylaklık, iç ve dış akademik kontrol odağı ve akademik erteleme davranışı olduğu görülmüştür. Akıllı telefona karşı bağımlılık geliştirmenin akademik başarı üzerinde olumsuz etkilerinin olduğu belirlenmiştir. Ancak akıllı telefon doğru kullanıldığında ders başarısı üzerinde olumsuz bir etkisinin olmayacağı, hatta ders çalışmak için yararlanıldığında akademik başarıya katkıda bulunabileceği de rapor edilmiştir. Çalışma sonucunda akıllı telefon bağımlılığı ile akademik başarı arasındaki ilişkileri açıklayan bütüncül yapıda bir model ortaya konmuştur.

Yıldırım (2022) tarafından yapılan araştırmada, aile içerisindeki akıllı telefon bağımlılık seviyesinin öğrencinin ders başarısı ve veli katılımı üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda 389 öğrenci ve velisi katılım göstermiş, nitel boyutuna ise 21 öğrenci, 21 veli ve 10 öğretmen dâhil edilmiştir. Araştırmada aile içerisindeki akıllı telefon bağımlılık seviyesinin öğrencinin yaşı ve sınıfı, velinin eğitim düzeyi ve yaşı, ailenin geliri ve çocuk sayısı ile ilişkili olmadığı, ancak öğrencinin cinsiyeti yönünden farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca ebeveynlerin gönüllü aktif katılım dışında yüksek veli katılımına sahip oldukları belirlenmiştir. Akıllı telefon bağımlılığıyla veli katılım düzeyi arasında negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının okul başarısına olan etkisinde farklı temalara ulaşılmış; akıllı telefonların öğrencileri eğitsel içerikler için destek alma, ödevleri aksatma, dikkat dağınıklığı, asosyalleşme ve olumsuz içeriklerle karşılaşma ve akademik başarıda düşüş yaşama gibi konularda etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Son vd. (2021) tarafından yapılan araştırmada ebeveynle ilgili faktörleri belirleyerek; ergenlerde problemli akıllı telefon kullanımını önlemede etkili ebeveyn etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmaya 2419 kadın ve 2758 erkek olmak üzere 5117 öğrenci dâhil edilmiştir. Akıllı telefon bağımlılığının ebeveynle ilgili faktörleri, lojistik regresyon modeli kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonunda hem erkek hem de kız ergenler arasında, mobil mesajlaşma kullanımı ve aile ortamı, problemli akıllı telefon kullanımının önemli yordayıcıları olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca erkek ergenler için akıllı telefon kullanım sıklığı ve ebeveynlerin içerik kullanımına ilişkin farkındalığı önemli

yordayıcıları olduğu, ergenlerde problemlili akıllı telefon kullanımını önlemede ebeveyn rollerinin önemli olduğu rapor edilmiştir.

Huang vd. (2021) tarafından yapılan araştırmada çocukların problemlili akıllı telefon kullanımını ve ilgili etki faktörlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 3.442 çocuk ve ergen dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda akran baskısı, zorbalık, ebeveyn-çocuk ilişkisi, özdenetim gibi faktörlerin problemlili akıllı telefon kullanımını etkilediği sonucuna varılmıştır.

Bhanderi vd. (2021) tarafından yapılan araştırmada 16-19 yaş grubundaki ergenlerde akıllı telefon kullanım ve bağımlılık düzeyinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 16-19 yaş grubundaki 496 öğrenci dahil edilmiştir. Çalışmanın sonunda akıllı telefon kullanımının %83,9 olduğu bulunmuştur. Yaş, ikamet edilen bölge, disiplin, eller serbest kiti kullanımı ve ebeveynlerin eğitimi ve geliriyle ilişkili olduğu, akıllı telefon bağımlılığı oranının %37 olduğu, yaş, ikamet edilen bölge, eğitim yeri, akıllı telefon kullanım süresi, günlük kullanım saatleri, cep telefonu kullanımının sağlığa zararlı olduğu algısı ve ebeveynlerin eğitimi ve geliriyle ilişkili olduğu rapor edilmiştir.

Yoon ve Yun (2021) tarafından yapılan araştırmada ergenlik çağındaki bireylerin akıllı telefon kullanım kalıpları, başarı hedefleri ve akademik başarı arasındaki ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada veriler 2341 lise öğrencisinden toplanmıştır. Araştırmanın sonunda üç farklı akıllı telefon kullanım profili tanımlanmıştır: öğrenme, eğlence amaçlı kullanım ve asgari kullanım, yüksek azim gösteren katılımcılar öğrenme grubuna, daha düşük uyum ve azim gösteren katılımcılar ise eğlence grubuna dâhil edilmiştir. Başarı hedefi puanının öğrenme grubunda en yüksek, eğlence grubunda ise en düşük olduğu bulunmuştur. Akademik başarının hem öğrenme hem de minimal kullanım gruplarında eğlence amaçlı kullanım grubundan daha yüksek olduğu rapor edilmiştir.

Gerosa vd. (2021) tarafından yapılan çalışmada akıllı telefon kullanımı ve akademik başarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 3289 öğrenci dâhil edilmiştir. Çalışma sonucunda akıllı telefon bağımlılığıyla akademik başarı arasında orta düzeyde ilişki olduğu, cinsiyet, ebeveyn eğitim düzeyi, etnik kökene göre matematik ve dil başarı puanlarını negatif yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Buctot vd. (2021) tarafından yapılan araştırma düşük, ortalama ve yüksek algılanan akademik performans (PAP) ile ilişkili faktörleri ve bunların öngörücülerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya 3374 Filipinli lise öğrenci dahil edilmiştir. Çalışmanın sonunda

yaş, sınıf düzeyi, babanın eğitimi, hafta sonları günlük geçirilen zaman, hafta içi kullanım sıklığı, kullanım amacı, nomofobi (NMP) ve akıllı telefon bağımlılığının (SA) düşük PAP ile önemli ölçüde ilişkili olduğunu; hafta sonları kullanım sıklığı ve internet erişim türünün ise yüksek PAP ile önemli bir ilişkisi olduğu, babanın eğitimi ve akıllı telefon bağımlılığının da hem düşük hem de ortalama PAP için ciddi yordayıcısı olduğu, kişisel özellikler, aile ortamı, akıllı telefon kullanım kalıpları, nomofobi ve akıllı telefon bağımlılığının Filipinli lise öğrencilerinin akademik başarı üzerinde önemli bir etkisinin olduğu rapor edilmiştir.

Troll vd. (2021) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin akıllı telefon kullanımı ve akademik başarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 46 öğrenci dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda akıllı telefonların bazı öğrenciler için akademik başarı üzerinde olumlu etkilerini görülürken, bazı öğrencilerin aşırı kullanımı sonucunda akademik başarı düzeylerinin negatif yönde etkilendiği sonucuna varılmıştır.

Garakouei vd. (2020) tarafından yapılan araştırmada Kuzey İran'daki lise öğrencilerinde problemli cep telefonu kullanımı (PCU), yalnızlık ve akademik başarıları arasındaki ilişkide öz denetim ve zaman yönetiminin aracılık etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 330 ergen dâhil edilmiştir. Veri toplamak için problemli cep telefonu kullanımı anketi, öz kontrol anketi, yalnızlık anketi ve zaman yönetimi anketi kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda özdenetim problemli cep telefonu kullanımının yalnızlık ve akademik başarı üzerindeki olumsuz etkisini azaltmada aracılık rolü olduğu, ancak zaman yönetiminin bir aracı olarak problemli cep telefonu kullanımının yalnızlık üzerindeki etkilerini azaltabildiğini, problemli cep telefonu kullanımı ile akademik başarı arasında aracılık yapamadığını göstermiştir.

Meng vd. (2020) tarafından yapılan araştırmada Çinli ergenlerden oluşan ulusal temsili bir örnekleme akıllı telefon kullanım motivasyonu ve problemli akıllı telefon kullanımının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 8261 öğrenci dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda akıllı telefon kullanım sıklığının problemli akıllı telefon kullanımı etkilediği, ebeveyn ilişkisi kötü olan katılımcıların da problemli akıllı telefon kullanımlarının etkilendiği sonucuna varılmıştır.

Liu vd. (2020) tarafından yapılan araştırmada Çinli ergenlerde uzun süreli akıllı telefon kullanımı ile akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2015 yılında Shandong Ergen Davranışı ve Sağlık Kohortu'na katılan 11.831 ergen dahil edilmiştir. Çalışmanın sonunda hafta içi günde 1 saat ve hafta sonları günde 2 saat uzun süreli akıllı telefon kullanımı ile kendi kendine bildirilen zayıf akademik başarı yaygınlığının

önemli ölçüde arttığını ve başarı testi puanlarının önemli ölçüde azaldığını göstermektedir. Ergen ve aile yardımcı değişkenleri kontrol edildikten sonra, hafta içi günde 2 saat ve hafta sonu günde 5 saat cep telefonunu kullanan öğrencilerin genel akademik başarılarının düşük olduğu, sırasıyla hafta içi günde 1 saat ve hafta sonu günde 2 saat cep telefonunu kullananlara kıyasla Matematik ve İngilizce'de önemli ölçüde daha düşük puana sahip oldukları, uzun süreli akıllı telefon kullanımı ile akademik başarı arasındaki ilişkide uyku süresinin azalması, uykusuzluğun ve depresyonun aracılık etkisi düşük olduğu sonucuna varılmıştır.

Wu ve Siu (2020) tarafından yapılan araştırmada Hong Kong'lu gençlerin problemlili cep telefonu kullanımının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya ergenler dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda ergenlerin %22,9'u problemlili cep telefonu kullanıcısı olduğu, problemlili telefon kullanımı olan ergenlerin psikolojik sorunlarının daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır.

Tangmunkongvorakul vd. (2020) beraber yaptıkları araştırmada hem ekonomik gelişmişlik hem de kültür düzeyleri bakımından heterojen olan iki ülke olan Japonya ve Tayland'da akıllı telefon bağımlılığıyla ilişkili faktörlerin karşılaştırmalı incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada katılımcılar 16-17 yaş aralığındaki 11. sınıf lise öğrencileriydi ve 2014 yılında Japonya'da kota örnekleme ve 2016 yılında Tayland'da 7694 öğrenci rastgele örnekleme kullanılarak seçilmiştir. Çalışmanın sonunda akıllı telefon bağımlılığının yaygınlığı Taylandlı öğrenciler arasında %35,9 ve Japon öğrenciler arasında %12 oranında olduğu, Taylandlı öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığına sahip olma olasılığı Japon öğrencilere göre daha yüksek bulunduğu, Ebeveyn bağımlılığı değişkenleri “mutsuz olduğumda ailem bunu fark ederdi” ve “iyi bir şey yaptığımda ailem bunu fark ederdi”, yanıtını veren Japon öğrenciler arasında akıllı telefon bağımlılığı olasılığının daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır.

Fischer-Grote vd. (2020) tarafından yapılan araştırmada problemlili akıllı telefon kullanımının çocuk ve ergenlerin yaşam kalitesi üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada Google Scholar, Scopus ve Pubmed'de kapsamlı bir edebiyat taraması yapılmıştır. Araştırmanın sonunda aşırı akıllı telefon kullanımının çocukların yalnızlaşmasına neden olduğu, problemlili akıllı telefon kullanımı ile yaşam kalitesi arasında negatif yönde ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Amez ve Baert (2020) tarafından yapılan araştırmada akıllı telefon kullanımı ve akademik başarının teorik incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada belgesel tarama modeli uygulanmıştır.

Çalışmanın sonunda öğrencilerin akıllı telefon kullanım sıklığı ile akademik başarı arasında negatif bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Delebe (2020) tarafından yapılan araştırmada, ortaokul öğrencilerinin dijital oyun bağımlılıkları ile akademik performansları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 280'i kız ve 225'i erkek olmak üzere toplam 505 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırmada öğrencilerin %55,6'sının az riskli, %34,5'inin riskli, %8,9'unun bağımlı ve %1'inin yüksek seviyede bağımlı grupta yer aldığı görülmüştür. Dijital oyun bağımlılığı ile yaş, cinsiyet, ailenin aylık geliri, internet bağlantısına ve dijital oyun platformuna sahip olma durumu, annenin eğitim düzeyi gibi değişkenler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin dijital oyun bağımlılık seviyeleri ile akademik başarıları ve kardiovasküler motor refleksleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Dijital oyun bağımlılığının akademik başarıyı düşürdüğü ortaya çıkmıştır.

Yanardağ (2020) tarafından yapılan tez çalışmasında, lise öğrencilerinin okul başarısı düzeyleri ile bilişim teknolojilerini kullanma düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde öğrenim gören 302 lise öğrencisi katılmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerin bilişim teknolojilerini kullanma düzeylerinin cep telefonuna sahip olma durumu, sosyal medya kullanma durumu ya da cinsiyete göre farklılaşmadığı, ancak sınıf düzeyine göre farklılaştığı belirlenmiştir. Öğrencilerin okul başarısı orta düzeyde bulunmuş ve sosyal medya kullanmayan öğrencilerin okul başarısının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak okul başarısı ve bilişim teknolojilerini kullanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Altay (2019) tarafından yapılan çalışmada, ilkokula giden öğrencilerin problemli cep telefonu kullanma davranışlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Ankara ili Çankaya ilçesinde öğrenim gören 392 ilkokul öğrencisi katılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin büyük bir kısmının telefonları ile internete bağlandıkları, yarısından fazlasının ilk cep telefonlarına 9-10 yaşlarında sahip oldukları saptanmıştır. Erkek öğrencilere kıyasla kız öğrencilerin problemli cep telefonu kullanımlarının daha fazla olduğu görülmüş ancak cinsiyete dayalı istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Öğrencilerin problemli cep telefonu kullanım düzeylerinin veli eğitim düzeyi ile paralel olarak artış gösterdiği belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca öğrencilerin % 63'ünün telefonlarını bilgiye ulaşmak için kullandığı ve bu durumun akademik başarıda olumlu etkileri olduğu raporlanmıştır.

Çetinkaya (2019) tarafından ortaya konan çalışmada, ergenlerde akıllı telefon bağımlılığının nedenlerini ve anne baba tutumları ile olan ilişkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmaya İstanbul ili Bakırköy ilçesinde lise öğrencisi olan 119'u kadın ve 151'i erkek olmak üzere toplam 270 katılımcı dahil edilmiştir. Araştırmada akıllı telefon bağımlılığında cinsiyete göre bir fark görülmüş, kız öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının, kendi akademik başarılarını hangi düzeyde gördükleri açısından farklılaştığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda algılanan ebeveyn tutumuna göre izin verici/ihmalkar ebeveynlere sahip öğrencilerin telefon bağımlılığının daha yüksek olduğu görülmüş ve bu gruba sırasıyla izin verici/müşahakar, otoriter ve demokratik ebeveyn tutumlarının izlediği raporlanmıştır.

Çubuk (2019) tarafından yapılan araştırmada, ortaokul öğrencilerinin bedensel aktivite seviyeleri, akademik performansları ve internet bağımlılıkları arasındaki ilişkinin durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya İstanbul ili Maltepe ilçesinde yer alan okullarda öğrenim gören 1066'sı kız ve 1071'i erkek olmak üzere toplam 2137 öğrenci katılmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin bedensel aktivite düzeyleri ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Öğrencilerin akademik başarıları ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ancak akademik başarı ve bedensel aktivite arasında ise anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Araştırma sonucunda internet bağımlılığının artmasıyla akademik başarının düştüğü ortaya çıkmıştır.

Göktaş (2019) tarafından yapılan tez çalışmasında, lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile nomofobi seviyeleri ve akademik performansları arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışmaya Konya ili Akşehir ilçesinde öğrenim gören toplam 588 lise öğrencisi katılmıştır. Elde edilen verilere göre öğrencilerin telefon bağımlılığının cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Akıllı telefon bağımlılığı ve nomofobi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki, akademik performans ve nomofobi arasında ise negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak nomofobi seviyesinin akademik performansı düşük düzeyde, akıllı telefon bağımlılığını ise yüksek düzeyde yordadığı saptanmıştır. Nomofobi seviyesinin, akıllı telefon bağımlılığı örtük değişken olarak alındığında akademik performansı yüksek düzeyde yordadığı ortaya çıkmıştır.

Kestane (2019) tarafından ortaya konan çalışmada, dijital oyun bağımlılığının, ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ile ilişkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya

Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde öğrenim gören toplam 697 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Bulgulara göre dijital oyun bağımlılığı ile cinsiyet, ailenin maddi durumu ve teknolojik imkanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, ailenin eğitim durumu ile oyun bağımlılığı arasında ise bir ilişkiye rastlanmamıştır. Ayrıca dijital oyun bağımlılığı ile akademik başarı arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Saruhan (2019) tarafından yapılan çalışmada, lise öğrencilerinin problemli internet kullanımı davranışları ile akademik performansları ve karakter güçleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya Gümüşhane ilinde öğrenim gören 1660 lise öğrencisi katılmıştır. Elde edilen bulgulara göre lise öğrencilerinin problemli internet kullanımı üzerinde öz denetim ve tedbirlilik karakter güçlerinin anlamlı yordayıcılar olduğu saptanmıştır. Problemli internet kullanım davranışı ile okul türü, cinsiyet, anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Öz-kontrol ve tedbirlilik karakter gücü, akademik başarı ve problemli internet kullanımı davranışı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiş, tüm bu değişkenlerin problemli internet kullanımının anlamlı yordayıcıları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Extremera vd. (2019) tarafından yapılan araştırmada bilişsel duygu düzenleme (CER) stratejilerinin kullanımı ile ergenlerden oluşan bir örnekleme problemli akıllı telefon kullanımı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada toplam 845 İspanyol ergen (455 kadın), sosyo-demografik bir anketle birlikte Bilişsel Duygu Düzenleme Anketi ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği'nin İspanyolca versiyonlarını doldurulmuştur. Çalışmanın sonunda ergenler iki gruba ayrılmıştır. Problemsiz akıllı telefon kullanıcıları %58,1 düzeyinde olduğu, problemli akıllı telefon kullanıcıları %41,9 düzeyinde olduğu, problemli kullanıcılar daha yüksek kendini suçlama, tekrarlayan düşünme, başkalarını suçlama ve felaketleştirme dahil olmak üzere tüm uyumsuz CER stratejileri için yüksek puana sahip olduğu, tekrarlayan düşünme, felaketleştirme ve başkalarını suçlamanın, cinsiyet ve ev dışındaki ebeveyn kontrolü ile birlikte iki grup arasında ayırım yapmak için en önemli değişkenler olduğunu göstermektedir.

Grant vd. (2019)'nin araştırmasında akıllı telefonların problemli kullanımının ve bununla ilişkili fiziksel ve ruhsal sağlık ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 9.449 öğrenci dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda katılımcıların %20,1'i problemli akıllı telefon kullanımı bildirdiği, akıllı telefonların sorunlu kullanımı daha düşük not ortalamaları ve alkol kullanım bozukluğu semptomlarıyla ilişkili olduğu, anksiyete ve depresyonun yüksek görülme sıklığıyla ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Chou ve Chou (2019) beraber yaptıkları araştırmada ebeveyn-çocuk ikililerinden oluşan rastgele bir örneklem kullanılarak Tayvanlı gençlerin akıllı telefon bağımlılığı eğilimiyle ilişkili faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın Tayvan'daki 13-18 yaş aralığındaki öğrenciler dahil edilmiştir. Çalışmanın sonunda akıllı telefon sahibi olmanın ve internette gezinmek için farklı amaçların öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıkları ile ilişkili olduğu, çevrimiçi oyunlar ve ticaret, daha küçük öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıkları ile ilişkili olduğu, ergenlerin akıllı telefonlarla ilgili siber güvenlik bilgileri, akıllı telefon bağımlılığı ile olumsuz ilişkili olduğu, ebeveyn tarafından bildirilen aracılık stratejilerinin etkili olmadığını ve ebeveynlerin daha büyük öğrencilerin akıllı telefon kullanımından habersiz olduğu rapor edilmiştir.

Hong vd. (2019) yaptıkları çalışmada ebeveynlerin telefonla sohbet etmesi ve problemleri cep telefonu kullanımı: ebeveyn-çocuk ilişkisinin ve çocukların öz saygısının rollerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada 1.721 ortaokul öğrencisi ve ebeveynleri dâhil edilmiştir. Analizlerin sonucunda ebeveynlerin telefon kullanımı yalnızca çocukların problemleri akıllı telefon kullanımı ile doğrudan ilişkili olmadığını, aynı zamanda cinsiyet ve yaş kontrol edildikten sonra ebeveyn-çocuk ilişkisinin ve çocukların öz saygısının aracılığıyla problemleri akıllı telefon kullanımı ile dolaylı olarak ilişkili olduğunu ortaya koymuştur.

Grote vd. (2019) tarafından yapılan araştırmada çocuklarda ve ergenlerde problemleri akıllı telefon kullanımına ilişkin risk faktörlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada Google Akademik ve PubMed'de literatür taraması yapılmıştır. Araştırmanın sonunda bu incelemeye dâhil edilme kriterlerini karşılayan 38 makale incelenmiştir. Akıllı telefonu oyun oynamak ve sosyal ağlar için kullanmanın risk faktörü olabileceğini, iyi arkadaşlıklara sahip olmanın ise koruyucu bir faktör olabileceği, ayrıca, kadın katılımcılar erkek katılımcılara göre daha yüksek bir akıllı telefon bağımlılığı riskine eğilimli göründükleri, bununla birlikte, katı ebeveynlik, düşük özdenetim ve düşük benlik saygısı, problemleri telefon kullanım risklerini artırdığı, akademik motivasyon ve akademik başarıyı ise azalttığı sonucuna varılmıştır.

Domoff vd. (2019) tarafından yapılan araştırmada ergenlerde bağımlılık yaratan telefon kullanımı ve akademik başarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 641 öğrenci dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda güçlü psikometrik özelliklere sahip olduğunu ve saatlerce sosyal medya kullanımı ve medya çoklu görevi ile ilişkili olduğunu, telefon bağımlılığı ile okul günü sosyal medya kullanımı ve ödev sırasında sosyal medya çoklu görevi saatlerinin

üzerine daha düşük akademik performansla ilişkilidir. Bu nedenle, Akıllı Telefonlara bağımlılığının çocukların akademik başarı düzeylerini düşürdüğü sonucuna varılmıştır.

Cha ve Seo (2018) yaptıkları araştırmada Güney Kore'deki ortaokul öğrencileri arasında akıllı telefon kullanım kalıplarını, akıllı telefon bağımlılığı özelliklerini ve akıllı telefon bağımlılığının yordayıcı faktörlerinin incelenmesini amaçlamışlardır. Araştırmada Akıllı Telefon Bağımlılığına Yatkınlık Ölçeği puanlarına göre, 563 kişi (%30,9) akıllı telefon bağımlılığı için risk grubu olarak sınıflandırılırken, 1261 kişinin (%69,1) normal kullanıcı grubunda olduğu bulunmuştur. Ergenlerin en uzun süre mobil mesajlaşma uygulamalarını kullandığını, bunu internette gezinme, oyun oynama ve sosyal ağ hizmeti kullanımı izlediği, iki grup içinde akıllı telefon kullanım süresi, oyunların aşırı kullanımının farkındalığı ve oyun oynama amaçları açısından önemli farklılıklar göstermiştir.

Xu vd. (2018) tarafından yapılan araştırmada akademik stres ile ergenlerin problemlili akıllı telefon kullanımı arasındaki ilişkinin durumunun incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya Güneybatı Çin'deki 316 ortaokul öğrencisi dahil edilmiştir. Çalışmanın sonunda daha düşük veya orta düzeyde sorun odaklı başa çıkma becerisine sahip olanlar daha fazla depresif semptom bildirme eğiliminde olduğu ve problemlili akıllı telefon kullanımında daha yüksek bir puana sahip olduğu rapor edilmiştir.

Kates vd. (2018) tarafından yapılan araştırmada cep telefonu kullanımının akademik başarı üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 2008-2017 yılları arasında yapılan çalışmalar incelenmiştir. Çalışmanın sonunda cep telefonu kullanımının öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin etkilendiği, öğrencilerin cep telefonu kullanım sıklıklarının da akademik başarıyı etkilediği, söz konusu etkinin negatif yönde olduğu sonucuna varılmıştır.

Yavuz (2018) tarafından ortaya konan araştırmada, ergenlik döneminde internette geçirilen süre ve internet bağımlılığının akademik başarı ile ilişkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya İstanbul ili Üsküdar ilçesinde öğrenim gören 533 erkek ve 464 kız olmak üzere toplam 997 lise öğrencisi katılmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin hafta boyunca internette geçirdikleri süre ve internet bağımlılık düzeylerinin ders başarısına göre farklılaştığı görülmüştür. Yüksek akademik başarıya sahip olan öğrencilerin internette geçirdikleri süre ve internet bağımlılık düzeylerinin düşük ve orta akademik başarıya sahip öğrencilerden daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır.

Hoşgör vd. (2017) tarafından yapılmış olan araştırmada, akademik başarıyla günlük akıllı telefon kullanım süresi üzerinde nomofobinin etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmaya sağlık ile ilgili bölümlerde öğrenim gören 195 öğrenci katılmıştır. Çalışmada nomofobi düzeylerinde cinsiyete yönelik farklılıklar tespit edilmiş, kadın öğrencilerin erkeklere kıyasla nomofobi düzeylerinin daha fazla olduğu belirlenmiştir. Elde edilmiş bulgulara göre nomofobinin çevrimiçi olamama alt boyunun günlük akıllı telefon kullanım süresi üzerinde olumlu yönde ve anlamlı bir etkisinin olduğu, akademik başarı üzerinde ise negatif yönde ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Yılmaz (2017) tarafından yapılan araştırmada, farklı değişkenler açısından ortaokul öğrencilerinin problemleri telefon kullanım davranışlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Ankara ilinde öğrenim gören 1387 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırmada cep telefonuna sahip öğrencilerin büyük çoğunluğunun internete bağlandığı görülmüştür. Cep telefonu kullanım süresinin sınıf düzeyi ile birlikte arttığı, telefon kullanım süresi en az olan grubun 5. sınıflar olduğu, en uzun olan grubun 8. sınıflar olduğu belirlenmiştir. Problemleri cep telefonu kullanımının alt boyutlarından “aşırı kullanım ve ihmal” ile “kontrol edememe ve ihmal” boyutlarının cinsiyete göre anlamlı derecede farklılaştığı, erkeklerin daha yüksek puan aldıkları saptanmıştır. “Bağımlılık”, “kontrol edememe ve ihmal” ile “aşırı kullanım ve ihmal” alt boyutu puanlarının sınıf seviyesi ile birlikte artış gösterdiği tespit edilmiştir.

Sadoughi (2017) tarafından yapılan araştırmada uyku kalitesinin aracılık rolünü göz önünde bulundurarak öğrenciler arasında problemleri cep telefonu kullanımı ile akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 101 kadın ve 71 erkek olmak üzere 172 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda aşırı cep telefonu kullanımının akademik başarıyla istatistiksel olarak anlamlı negatif bir ilişkiye sahip olduğunu ve bunu ters yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, hiyerarşik regresyon analizinin sonuçları, problemleri mobil kullanım ile akademik performans arasındaki ilişkide uyku kalitesinin aracılık rolünün var olduğu belirtilmiştir.

Özaltın vd. (2016) tarafından yapılan araştırmada, ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı üzerinde ebeveyn tutumlarının, akademik öz yeterliliğin ve sosyal dışlanmanın etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya İzmir ili Urla ilçesinde öğrenim gören 109’u kız ve 93’ü erkek toplam 202 öğrenci katılmıştır. Elde edilen bulgulara göre akıllı telefon bağımlılığının yaşa ve sınıf düzeyine göre farklılaştığı görülmüştür. Ebeveyn denetimi olmayan, herhangi bir hobisi olmayan, akıllı telefonu günde 4 saatin üzerinde kullanan ve telefonunu en çok sosyal medyaya erişim amacıyla kullanan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Son olarak akıllı telefon

bağımlılığı üzerinde akademik öz yeterliliğin negatif yönlü ve istatistiksel açıdan anlamlı bir yordayıcı olduğu saptanmıştır.

Rabiu vd. (2016) tarafından yapılan araştırmada Nijerya Taraba Eyaletindeki ortaokul öğrencilerinin akademik performansları üzerindeki cep telefonu kullanımının etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 300 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda cep telefonu kullanımının lise öğrencileri arasında akademik başarıyı önemli ölçüde etkilediğini, ayrıca, yaş farkının lise öğrencileri arasında akademik başarı üzerinde cep telefonu kullanımında önemli bir faktör olmadığını ortaya koymuştur. Ek olarak, bu çalışmanın bulguları, sosyoekonomik statünün lise öğrencileri arasında akademik performans üzerinde cep telefonu kullanımında önemli bir faktör olmadığını ortaya koymuştur. Bunun yanında cinsiyetin lise öğrencileri arasında akademik başarı üzerinde cep telefonu kullanımında önemli bir faktör olmadığı, cep telefonu kullanım sıklığının lise öğrencileri arasında akademik performansı önemli ölçüde etkilemediği sonucuna varılmıştır.

Seo vd. (2016) tarafından yapılan araştırmada cep telefonu bağımlılığı ve ergenlerin sosyal ve akademik davranışları üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 2159 ortaokul ve lise öğrencisi (1074 erkek ve 1085 kız) dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda cep telefonu bağımlılığının dikkati negatif, depresyonu ise pozitif olarak etkilediği, bunun da arkadaşlarla olan sosyal ilişkileri ve hem Korece dil sanatları hem de matematik başarısını etkilediğini göstermiştir. Ayrıca, cep telefonu bağımlılığı ile Güney Kore'deki ortaokul ve lise öğrencilerinin akademik başarıları arasında dikkat, depresyon ve arkadaşlarla ilişkilerin aracılık rolleri olduğu sonucuna varılmıştır.

Elmas vd. (2015) tarafından yürütülen araştırmada, teknolojik araçları kullanma alışkanlıklarının akademik başarı üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 39 tıp fakültesi öğrencisi katılmıştır. Elde edilen bulgulara göre bir bilgisayara sahip olma durumu, televizyon izleme ve müzik dinleme süresi, akıllı telefon kullanma durumu, günlük atılan mesaj sayısı gibi değişkenler ile okul başarıları arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bununla birlikte internet kullanım süresinin akademik başarı üzerinde olumsuz etkileri olduğu görülmüştür. Uzun süreli bilgisayar kullanımı ve bilgisayar oyunu oynamanın akademik başarıyı olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Ancak telefonla konuşma süresinin akademik başarıyı olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

Olufadi (2015) yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin cep telefonu kullanım davranışları aracılığıyla başarıya ulaşmalarına yönelik çoklu yolların araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmaya 286 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda öğrencilerin problemlili akıllı

telefon kullanım düzeylerinin akademik başarı düzeylerini olumsuz yönde etkilediği, akıllı telefon kullanım sıklığı arttıkça akademik başarı düzeyinin düştüğü, aralarında ters yönde ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

BÖLÜM III

MATERYAL VE METOD

Çalışmanın bu bölümünde; kullanılan çalışma desenine, araştırma grubuna, veri toplama aracına ve kullanılan veri analiz yöntemine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Deseni

Yapılan bu çalışma kapsamında iki ve daha fazla bağımlı değişken arasındaki ilişkinin incelendiği “İlişkisel tarama modeli” kullanılmıştır. Bu çalışma deseninin kullanıldığı araştırmalarda hem bağımlı değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi hem de bağımlı değişkenler arasındaki ilişkinin yönü (pozitif ya da negatif yönlü ilişki) belirlenebilmektedir (Karasar, 2011).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Ordu ili Perşembe ilçesindeki ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmacının Ordu İli Perşembe ilçesinde ortaokul öğretmeni olması nedeniyle bu bölgedeki öğrencilere daha rahat ulaşılacağı düşünülmüş ve çalışma grubunun belirlenmesinde örnekleme yöntemi olarak uygun örnekleme kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi, araştırmacının kolayca ulaşabileceği bir örneklemden verilerin toplanması anlamına gelmektedir (Büyüköztürk vd. 2018). Çalışmanın örneklemini Ordu ili Perşembe ilçesindeki 5 ortaokulda öğrenim gören 342 öğrenci ve bu öğrencilerin hem anne (342), hem de babaları (342) oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Yapılan bu çalışmaya katılan öğrencilerin ve velilerin demografik özelliklerini ve cep telefonu kullanma durumlarına ilişkin bilgilerini belirlemek için araştırmacı tarafından hazırlanmış olan kişisel bilgi formundan yararlanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin ve velilerin (anne ve babaları) problemlili cep telefonu kullanım düzeylerinin belirlenmesinde Merlo ve arkadaşlarının geliştirdiği, Koç ve arkadaşları (2019) tarafından Türkçeye uyarlanması yapılan “Problemlili Cep Telefonu Kullanım Ölçeği” kullanılmıştır. Problemlili cep telefonu kullanımı ölçeği 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçek yapı olarak 5’li Likert türündedir ve her bir maddeye verilen yanıtlar “kesinlikle katılıyorum”, “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” biçiminde sıralanmaktadır. Öçekten elde edilebilecek puanlar en düşük 20 en yüksek 100 puan olarak hesaplanmıştır. Öçekten elde edilen puanın yüksek olması öğrencilerin ve ailelerinin problemlili cep telefonu kullanma düzeylerinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Öçeğin güvenirlik katsayısı 0,8647dir (Koç vd. 2019). Bu çalışma da ise alpha güvenirlik kat sayısı öğrencilerde, .93, öğrencilerin annelerinde .95, öğrencilerin babalarda .96 olarak bulunmuştur.

Veri toplama araçları uygulamadan önce katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Veri toplama araçlarının uygulanması ortalama 35-40 dakika sürmüştür. Anket formunda öğrencilerin, annelerinin ve babalarının dolduracakları bölümler bulunmaktadır. Öğrenci anketi okulda araştırmacının gözetiminde doldurulmuş, anne ve babanın cevaplayacağı kısımlar öğrencilerle eve gönderilmiş ve evde anne ve babalar ankette kendi bölümlerini cevaplamışlardır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Versiyon 25.0) kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz aşamasında öncelikli olarak verilerin normal dağılım gösterme durumu test edilmiştir. Verilerin normal dağılım göstermesi sonucunda parametrik analizlerinden faydalanılmıştır. Veriler betimsel istatistik yöntemlerinden, yüzde dağılım (%) ve frekans (N) ile çözümlenmiştir. SPSS programında frekans analizi, tanımlayıcı istatistik, Independent t test, One Way ANOVA analizi ile korelasyon analizinden yararlanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bulgular ve yorumlar bölümünde öğrencilerin demografik özellikleri ve diğer sorulara ilişkin yapılan analizlerin tabloları ve bunların yorumlarına yer verilmiştir.

4.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilere İlişkin Bulgular

Tablo 1’de öğrencilerin demografik özellikleri ile ilgili bilgiler verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %55,8’inin kız %44,2’sinin erkek öğrenciler olduğu ve öğrencilerin yarısının (%50,9) 8.sınıf, %15,8’inin 7. Sınıf, %14,9’unun 6.sınıf ve %18,4’ünün de 5.sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin kardeş sayıları değerlendirildiğinde; %14,9’unun tek çocuk olduğu, %40,4’ünün iki kardeş oldukları, %30,1’inin de üç kardeş oldukları saptanmıştır.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin anne ve babalarının eğitim düzeylerine göre dağılımları incelendiğinde; en fazla lise mezunu annelere sahip öğrencilerin olduğu (%36,5) görülmektedir. Bunu ortaokul mezunu (%26,9), ilkokul mezunu (%24,0) ve üniversite mezunu (%11,1) annelere sahip öğrencilerin izlediği, annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin oranının (%0,6) oldukça düşük olduğu belirlenmiştir. Babanın eğitim durumuna bakıldığında ise; annede olduğu gibi en fazla lise mezunu olduğu (%39,5), bunu ortaokul mezunu (%31,0), ilkokul mezunu (%14,2), üniversite mezunu (13,5) ve okur-yazar olmayan (%0,9) babaya sahip öğrencilerin izlediği görülmektedir.

Tablo 1

Öğrencilerin Demografik Özellikleri (N:342)

	Sayı	%
Cinsiyet		
Kız	191	55,8
Erkek	151	44,2
Sınıfı		
5. sınıf	63	18,4
6. sınıf	51	14,9
7. sınıf	54	15,8
8. sınıf	174	50,9
Kardeş sayısı		
1	51	14,9
2	138	40,4
3	103	30,1
4 ve üstü	50	14,6
Anne Eğitim		
Okur-yazar değil	2	0,6
Okur – yazar	3	0,9
İlkokul mezunu	82	24,0
Ortaokul mezunu	92	26,9
Lise mezunu	125	36,5
Üniversite mezunu	38	11,1
Baba Eğitim		
Okur-yazar değil	3	0,9
Okur – yazar	3	0,9
İlkokul mezunu	49	14,2
Ortaokul mezunu	106	31
Lise mezunu	135	39,5
Üniversite mezunu	46	13,5

Tablo 2

Öğrencilerin Okul Başarı Durumunu Nasıl Değerlendirdiği (N:342)

	Sayı	%
Çok iyi	71	20,8
İyi	141	41,2
Orta	110	32,2
Kötü	18	5,3
Çok Kötü	2	0,5

Tablo 2’de yer alan öğrencilerin akademik başarılarını değerlendirmeleri ile ilgili sonuçlara baktığımızda öğrencilerin yarıdan fazlası (%62’si) kendileri iyi olarak değerlendirdiğini, %32,2’si de orta olduğunu söylemişlerdir.

Öğrencilere ankette karne not ortalamaları sorulduğunda ise belirttikleri notlara göre geçtiğimiz eğitim öğretim dönemi (2023-2024) karne not ortalaması 79.92 ± 13.66 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin ders geçme notu 45 olduğu için başarı durumlarını değerlendirmede 44 ve altı not kötü, 45 ve 69 arası orta, 70 ve üstü iyi olarak değerlendirilebilir.

Tablo 3

Öğrencilerin Olanakları ve Dijital Teknolojiye Ulaşım Durumları (N:342)

	Sayı	%
Evde kendime ait bir odam var	253	74,0
Kendime ait akıllı cep telefonum var	228	66,7
Kendime ait akıllı olmayan tuşlu cep telefonum var	10	2,9
Anne ya da babamın cep telefonunu kullanabiliyorum	264	77,2
Evimizde benim de kullanabildiğim bilgisayar var	164	48,0
Evimizde benim de kullanabileceğim tablet var	158	46,2
Evimizde internet bağlantısı var	302	88,3
Sosyal medyayı kullanırım	226	66,1
Kendime ait bir sosyal medya hesabım var	183	53,5
Anne ya da babamın sosyal medya hesabına girip gezinebiliyorum	122	35,7

Tablo3'te yer alan öğrencilerin olanakları ve dijital teknolojiye ulaşım durumları ile ilgili sonuçlara baktığımızda çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu (%74) kendilerine ait odaları olduğunu, %66,7'si kendilerine ait akıllı telefonları varken %2,9'unun da akıllı olmayan tuşlu telefonu olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunun (%77,2) annelerinin ya da babalarının telefonlarını kullanabildikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin % 48'i evlerinde kullanabilecekleri bilgisayarın olduğunu, %46,2'si de tablet olduğunu söylemiştir. Öğrencilerin %88,3'ünün evlerinde internet bağlantısının olduğunu saptanmıştır. %66,1'i sosyal medyayı kullandığını ve %35,7'si anne ya da babalarına ait sosyal medya hesaplarına girebildiklerini söylemiştir.

Tablo 4

Öğrencilerin İnternete Bağlanmak İçin Daha Çok Hangi Aracı Kullandığı (N:342)

	Sayı	%
Bilgisayar, tablet	49	14.3
Cep telefonu	214	62.6
Bilgisayar, tablet ve cep telefonu	79	23.1

Tablo 4’te internete bağlanmak için kullandıkları araçla ilgili % 14,3’ü bilgisayar ya da tableti kullanırken %62,6’si cep telefonunu kullandıklarını %23,1’i de her ikisini de kullandığını belirtmiştir. Cep telefonu internete bağlanmak için daha çok tercih edilmektedir.

Tablo 5

Öğrencilerin Cep Telefonunu Daha Çok Hangi Amaçla Kullandığı (N:342)

	Sayı	%
İletişim kurmak	262	76,6
Oyun oynamak	242	70,8
On-line sohbet etmek	117	34,2
Sosyal medya hesabını kullanmak	136	39,8
Arkadaşlarını takip etmek	97	28,4
Profilini güncellemek	49	14,3
Paylaşımlarda bulunmak (fotoğraf, video vb.)	74	21,6
Gündemi takip etmek	98	28,7
Zaman geçirmek	214	62,6
Markaları takip etmek	46	13,5

Tablo 5’te öğrencilerin cep telefonu kullanım amaçları sorulduğunda ise; büyük çoğunluğu iletişim kurmak (76,6) ve oyun oynamak (70,8) amacıyla kullandığını, %34,2’si on-line sohbet ettiğini, %39,8’i sosyal medya hesabını kullanma amacıyla, %28,4’ü arkadaşlarını takip etmek için, %14,3’ü profilini güncellemek için, %21,6’si fotoğraf, video vb. paylaşımlarda bulunmak için, %28,7’si gündemi takip ettiğini, %62,6’sı zaman geçirdiğini ve %13,5’i de markaları takip etmek amacıyla kullandığını söylemiştir.

Tablo 6

Öğrencilerin Cep Telefonunu En Çok Kullandığı Saat Dilimi (N:342)

	Sayı	%
8.00 -12.00	11	3,2
12.00 -13.00	21	6,1
13.00 -16.00	21	6,1
16.00 -21.00	195	57,0
21.00 -24.00	71	20,8
00.00 – 8.00	23	6,8

Tablo 6’da öğrencilerin cep telefonunu kullandıkları saat aralıkları olarak yarısından fazlası (%57,0) saat 16.00 – 21.00 arasında kullanmayı tercih ettiklerini belirtmiş olup, bunları

%20,8 oranla saat 21.00 - 24.00 arasında kullandığını belirtenler takip etmektedir. Büyük çoğunluğu (%77,8) okul sonrası (16.00-24.00) daha çok kullandıklarını bildirmişlerdir.

Tablo 7

Öğrencilerin Cep Telefonunda En Çok Hangi Uygulamayı Kullandıkları (N:342)

	Sayı	%
Facebook	26	7,6
Youtube	274	80,1
İnstagram	162	47,4
Whatsapp	222	64,9
Snapchat	77	22,5
Twitter	27	7,9
Messenger	16	4,7
Diğer (tik tok, pubg, oyun vb.)	84	24,6

Çalışmaya katılan öğrencilerin cep telefonunda en çok kullandıkları uygulamalarla ilgili %80,1'i Youtube'u kullandıklarını, %64,9'u Whatsapp kullandıklarını, %47,4'ü İnstagram kullandıklarını, %22,5'i Snapchat kullandıklarını, %7,9'u Twitter kullandıklarını, %7,6'sı Facebook, %4,7'si Messenger kullandıkları ve %24,6'sı da Tiktok, Pubg vb oyun uygulamalarını kullandıklarını belirtmişleridir.

Tablo 8'de öğrencilerin problemleri cep telefonu kullanım ölçeğine verdikleri cevapların dağılımı yer almaktadır. Öğrencilerin en fazla katılmadıkları görüşlerin başında "Cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi oluyorum" gelmiştir. Daha sonra "Cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim", "Okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşadım", "Cep telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır", "Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir", "Cep telefonu kullanmam sebebiyle az daha bir kazaya sebep oluyordum" görüşlerinin geldiği tespit edilmiştir.

Tablo 8

Öğrencilerin Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı (N:342)

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Cep telefonuma harcadığım zaman miktarını azalttığımda kendimi daha az tatmin olmuş hissediyorum.	71	20,8	91	26,6	96	28,1	51	14,9	33	9,6
2. Cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi oluyorum	120	35,1	107	31,1	56	16,4	34	9,9	25	7,3
3. Cep telefonuma ayırdığım zaman miktarı diğer önemli işlerimi yapmama engel olur.	76	22,2	91	26,6	73	21,3	75	21,9	27	7,9
4. Cep telefonumla harcadığım zamanın çok fazla olduğunu düşünüyorum.	72	21,1	94	27,5	96	28,1	48	14,0	32	9,4
5. Cep telefonu kullanmadığım zaman onu kullanmayı düşünüyor ya da onu kullanacağım bir sonraki zamanı planlıyorum.	76	22,2	83	24,3	92	26,9	52	15,2	39	11,4
6. Cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim.	159	46,5	90	26,3	47	13,7	26	7,3	21	6,1
7. Uyuyor olmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım.	95	27,8	86	25,1	69	20,2	63	18,4	29	8,5
8. Okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşadım.	169	49,4	79	23,1	48	14,0	23	6,7	23	6,7
9. Kullanmanın zararlı olduğunu bildiğim zaman cep telefonu kullandım.	93	27,2	80	23,4	79	23,2	64	18,7	26	7,6
10. Cep telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır.	149	43,6	93	27,2	53	15,5	23	6,7	24	7,0

Tablo 8'in devamı

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
11. Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir.	134	39,2	91	26,6	72	21,1	23	6,7	22	6,4
12. Cep telefonumdan vazgeçmek benim için duygusal olarak çok zor olurdu.	94	27,5	103	30,1	65	19,0	48	14,0	32	9,4
13. Geçmişte şu an cep telefonuyla harcadığım zamanın normal olmadığını düşünürdüm.	71	20,8	84	24,6	106	31,0	51	14,9	30	8,8
14. İnsanlar cep telefonumla çok zaman harcadığını söyler.	76	22,2	98	28,7	74	21,6	58	17,0	36	10,5
15. Cep telefonuma mesaj ya da arama gelmediğinde endişeli hissederim.	132	38,6	87	25,4	62	18,1	34	9,9	27	7,9
16. Ders çalışmam ya da iş yapmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım.	105	30,7	82	24,0	76	22,2	55	16,1	24	7,0
17. Hayatıma müdahale ettiği için cep telefonumu kullanmayı bıraktığım zaman, genellikle ona geri dönüyorum.	88	25,8	86	25,1	86	25,1	46	13,5	36	10,5
18. Zaman zaman kendimi beraber zaman geçirmek istediğim ya da benle zaman geçirmek isteyen insanlarla zaman geçirmek yerine cep telefonumla zaman geçirirken buluyorum.	129	37,7	89	26,0	61	17,8	34	9,9	29	8,5
19. Cep telefonu kullanmam sebebiyle az daha bir kazaya sebep oluyordum.	169	49,4	78	22,8	49	14,3	27	7,9	19	5,6
20. Birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim.	103	30,1	89	26,0	73	21,3	44	12,9	33	9,6

4.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerine Yönelik Bulgular

Tablo 9

Annelerin Yaş Dağılımı (N:342)

	Sayı	%
Yaş Aralığı		
29-35 yaş	84	24,5
36-42 yaş	156	45,7
43-49 yaş	75	21,9
50 yaş ve üzeri	27	7,9

Tablo 9’da; araştırmaya katılan öğrencilerin annelerin yaş dağılımına bakıldığında %24,5’i 29-35 yaş arasında, %45,7’si 36-42 yaşında, %21,9’u 43-49 yaşında olduğu ve %7,9’ununda 50 ve üzerinde yaşları olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan annelerin yarısına yakını (%45.7) 36-42 yaş aralığındaki anneler oluşturmaktadır.

Tablo 10

Annelerin Meslek Dağılımı (N:342)

	Sayı	%
Meslekler		
Ev Hanımı	254	74,3
İşçi	37	10,8
Memur	8	2,3
Diğer Meslek Grupları	43	12,6

Tablo 10’da yer alan annelerin meslek dağılımı ile ilgili; çoğunluğunun (%74,3) ev hanımı olduğu, %10,8’inin işçi olarak çalıştığı ve %2,3’ünün memur olduklarını yine %2,3’ünün de serbest meslek grubunda çalıştıkları tespit edilmiştir.

Tablo 11

Annelerin akıllı telefona sahip olma durumları (N:342)

	Sayı	%
Cep telefonu olan	337	98,5
Cep telefonu olmayan	5	1,5

Tablo 11’de annelerin akıllı sahip olma durumları değerlendirildiğinde, %98,5’inin akıllı cep telefonu olduğu, %1,5’inin ise akıllı cep telefonu olmadığı gözükmektedir.

Tablo 12

Annelerin Akıllı Telefona Sahip Olma Yaşı (N:337)

	Sayı	%
Yaş Aralığı		
11-15 Yaş	27	8,1
16-20 Yaş	113	33,9
21-25 Yaş	77	22,1
26-30 Yaş	59	17,7
31-35 Yaş	32	9,6
36-40 Yaş	20	6,0
41-45 Yaş	7	2,1
46 yaş ve üzeri	2	0,5

Tablo 12’de annelerin akıllı telefona sahip olma yaş aralığına incelendiğinde araştırmaya katılan 337 kişiden %8,1’inin 11-15 yaşları arasında olduğu saptanmıştır. %33,9’unun 16-20 yaşları arasında, %22,1’inin 21-25 yaşları arasında, %17,7’sinin 26-30 yaşları arasında, %9,6’sının 31-35 yaşları arasında, %6’sının 36-40 yaşları arasında %2,1’inin 40-45 yaşları arasında ve %0,5’inin de 46 üzeri yaşlarda akıllı telefona sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 13

Annelerin Cep Telefonu ile Geçirdiği Süre (N:342)

	Sayı	%
Süre		
1 Saat	97	28,4
2 Saat	100	29,2
3 Saat	61	17,8
4 Saat	40	11,7
5 Saat	21	6,1
6 Saat	7	2,0
7 Saat	7	2,0
8 Saat üzeri	9	2,8

Tablo 13'te annelerin cep telefonu ile geçirdikleri süreler incelendiğinde; %28,4'ü günde 1 saat kullandıklarını söylerken, %29,2'si günde 2 saat, %17,8'i günde 3 saat, %11,7'si günde 4 saat, %6,1'i günde 5 saat, % 6,8'i de günde 6 saat ve üzeri kullandıklarını söylemişlerdir. Araştırmaya katılan annelerin büyük çoğunluğunun (%71,6) günde 2 saatten fazla cep telefonu kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 14

Annelerin İnternete Bağlanma Şekli (N:342)

	Sayı	%
Mobil veri	82	24,0
Wi-Fi	254	74,2
Ücretsiz Bağlanma	6	1,8

Tablo 14'te annelerin internete bağlanma şekillerine ait dağılıma bakıldığında %24'ü mobil veriyi kullanarak internete bağlanmayı tercih ederken, %74,3'ü de Wi-Fi ağı kullanmayı ve %1,8'i de ücretsiz bağlanabilecekleri ortamda kullanmayı tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Tablo 15

Annelerin Cep Telefonu Kullanım Amaçları (N:342)

	Sayı	%
İletişim kurmak	317	92,7
Oyun oynamak	38	11,1
On-line sohbet etmek	66	19,3
Sosyal medya hesabını kullanmak	198	57,9
Arkadaşlarını takip etmek	87	25,4
Paylaşımlarda bulunmak (fotoğraf, video vb.)	121	35,4
Gündemi takip etmek	170	49,7
Elektronik Bankacılık	77	22,5
Alışveriş yapmak	110	32,2
Dizi, Film izlemek	83	24,3

Tablo 15'te yer alan veriler incelendiğinde annelerin cep telefonu kullanım amaçları %92,7'si iletişim kurmak için, %11,1'i oyun oynamak için, %19,3'ü on-line sohbet etmek için, %57,9'u sosyal medya hesabını kullanmak için, %25,4'ü arkadaşlarını takip etmek için, %35,4'ü paylaşım yapmak için, %49,7'si gündemi takip etmek için, %22,5'i elektronik

bankacılık işlemleri için, %32,2'si alışveriş yapmak için, %24,3'ü de dizi, film izlemek için kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 16

Annelerin Sosyo- Ekonomik Düzeylerine Yönelik Algıları (N:342)

	Sayı	%
Geçimini sağlamakta zorlanıyor	29	8,5
Geçimini kısmen sağlıyor	75	21,9
Geçimini yeterli bir şekilde sağlıyor	158	46,2
Tasarruf yapabilecek düzeyde	49	14,3
Her istediğini alabilecek düzeyde	31	9,1

Annelerin sosyo-ekonomik durumlarını tanımlamaları ile ilgili bilgilerin yer aldığı tablo 16'da annelerin %8,5'i geçimini sağlamakta zorlandıklarını belirtirken, %21,9'u geçimlerini kısmen sağladıklarını %46,2'sinin yeterli bir şekilde geçimlerini sağladıkları, %14,3'ünün tasarruf yapabilecek durumda oldukları ve %9,1'inin de istediği her şeyi alabilecek düzeyde olduğu belirtilmiştir.

Öğrencilerin annelerinin problemleri cep telefonu ölçeğinin maddelerine verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 17'de verilmiştir. Annelerin yaygın olarak katılmadıkları görüşlerin başında “Cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi oluyorum”, “Cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim”, “Okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşadım”, “Cep telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır”, “Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir”, “İnsanlar cep telefonumla çok zaman harcadığını söyler, “Cep telefonu kullanmam sebebiyle az daha bir kazaya sebep oluyordum” ve “Birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim” görüşlerinin geldiği belirtilmiştir.

Tablo 17

Annelerin Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı
(N:342)

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Cep telefonuma harcadığım zaman miktarını azalttığım da kendimi daha az tatmin olmuş hissediyorum.	121	35,4	82	24,0	64	18,7	42	12,3	33	9,6
2. Cep telefonu kullanmadığım da huysuz ve asabi oluyorum.	154	45,0	90	26,3	56	16,4	22	6,4	20	5,8
3. Cep telefonuma ayırdığım zaman miktarı diğer önemli işlerimi yapmama engel olur.	131	38,3	96	28,1	58	17,0	36	10,5	20	6,1
4. Cep telefonumla harcadığım zamanın çok fazla olduğunu düşünüyorum.	128	37,4	92	26,9	74	21,6	28	8,2	20	5,8
5. Cep telefonu kullanmadığım zaman onu kullanmayı düşünüyor ya da onu kullanacağım bir sonraki zamanı planlıyorum.	136	39,8	93	27,2	69	20,2	23	6,7	21	6,1
6. Cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim.	155	45,3	85	24,9	69	20,2	14	4,1	19	5,6
7. Uyuyor olmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım.	123	36,0	101	29,5	67	19,6	32	9,4	19	5,6
8. Okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşadım.	155	45,3	93	27,2	54	15,8	22	6,4	18	5,3
9. Kullanmanın zararlı olduğunu bildiğim zaman cep telefonu kullandım.	124	36,3	92	26,9	66	19,3	41	12,0	19	5,6
11. Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir.	159	46,5	81	23,7	71	20,8	16	4,7	15	4,4

Tablo 17'nin devamı

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
12. Cep telefonumdan vazgeçmek benim için duygusal olarak çok zor olurdu.	137	40,1	80	23,4	78	22,8	26	7,6	21	6,1
13. Geçmişte şu an cep telefonuyla harcadığım zamanın normal olmadığını düşünürdüm.	95	27,8	91	26,6	83	24,3	48	14,0	25	7,3
14. İnsanlar cep telefonumla çok zaman harcadığını söyler.	148	43,3	86	25,1	64	18,7	24	7,0	20	5,8
15. Cep telefonuma mesaj ya da arama gelmediğinde endişeli hissederim.	132	38,6	93	27,2	72	21,1	24	7,0	21	6,1
16. Ders çalışmam ya da iş yapmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım.	141	41,2	89	26,0	64	18,7	26	7,6	22	6,4
17. Hayatıma müdahale ettiği için cep telefonumu kullanmayı bıraktığım zaman, genellikle ona geri dönüyorum.	122	35,7	103	30,1	75	21,9	22	6,4	20	5,8
18. Zaman zaman kendimi beraber zaman geçirmek istediğim ya da benle zaman geçirmek isteyen insanlarla zaman geçirmek yerine cep telefonumla zaman geçirirken buluyorum.	142	41,5	80	23,4	77	22,5	24	7,0	19	5,6
19. Cep telefonu kullanmam sebebiyle az daha bir kazaya sebep oluyordum.	162	47,4	80	23,4	65	19,0	15	4,4	20	5,8
20. Birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim.	147	43,0	84	24,6	60	17,5	30	8,8	21	6,1

4.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarına Yönelik Bulgular

Tablo 18

Baba Yaş Dağılımı (N:342)

	Sayı	%
Yaş Aralığı		
30-35 yaş	16	4,8
36-40 yaş	96	28,2
41-45 yaş	108	31,5
46-50 yaş	68	19,8
51-55 yaş	37	10,8
56 ve üzeri	17	4,9

Tablo 18’de; araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının yaş aralığı dağılımına bakıldığında %4,8’si 30-35 yaşları arasında, %28,2’si 36-40 yaşları arasında, %31,5’inin 41-45 yaş aralığında olduğu ve %10,8’inin de 51-55 yaşları arasında %4,9’unun da 56 ve üzerinde yaşları olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan babaların %59,5’ini 36-45 yaş arası babalar oluşturmaktadır.

Tablo 19’da babaların meslek dağılımı verilmiştir. %16,4’ünün balıkçı olduğu, %25,1’inin işçi olarak çalıştığı, %7,9’unun esnaf olduğu, %16,4’ünün serbest meslek mensubu olduğu, %5’inin çiftçilik yaptığı, %5,6’sının şoför olduğu %7,9’unun emekli, %4,7sinin memur, %1,2’sinin aracı, %1,5’inin öğretmen %1,8’inin teknisyen olarak, %6,5’inin de diğer işlerde çalıştığı görülmektedir.

Tablo 19

Babaların Meslek Dağılımı (N:342)

	Sayı	%
Meslekler		
Balıkçı	56	16,4
İşçi	86	25,1
Esnaf	27	7,9
Serbest Meslek	56	16,4
Çiftçi	17	5,0
Şöför	19	5,6
Emekli	27	7,9
Memur	16	4,7
Arıcı	4	1,2
Öğretmen	5	1,5
Teknisyen	6	1,8
Diğer Meslek Grupları	23	6,5

Tablo 20

Babaların Akıllı Telefona Sahip Olma Durumları (N:342)

	Sayı	%
Cep telefonu olan	341	99,7
Cep telefonu olmayan	1	0,3

Tablo 20 incelendiğinde öğrencilerin babalarının %99,7'sinin akıllı telefonu olduğu, sadece 1 kişinin akıllı telefonu olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 21'de babaların akıllı telefona sahip olma yaşı verilmiştir. Verilen bilgilerde akıllı telefona sahip olma yaş aralığına bakıldığında araştırmaya katılan 341 kişiden %4,8'inin 11-15 yaşları arasında, %34,9'unun 16-20 yaşları arasında, %19,9'unun 21-25 yaşları arasında, %18,4'ünün 26-30 yaşları arasında, %11,4'ünün 31-35 yaşları arasında, %4,7'sinin 36-40 yaşları arasında %3,5 'inin 40-45 yaşları arasında ve %2,4'ünün de 46 üzeri yaşlarda akıllı telefona sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 21

Babaların Akıllı Telefona Sahip Olma Yaşı (N:341)

	Sayı	%
Yaş Aralığı		
11-15 Yaş	16	4,8
16-20 Yaş	119	34,9
21-25 Yaş	68	19,9
26-30 Yaş	63	18,4
31-35 Yaş	39	11,4
36-40 Yaş	16	4,7
41-45 Yaş	12	3,5
46 yaş ve üzeri	8	2,4

Tablo 22

Babaların Cep Telefonu ile Geçirdiği Süre (N:342)

	Sayı	%
Süre		
1 Saat	78	22,8
2 Saat	88	25,7
3 Saat	73	21,3
4 Saat	38	11,1
5 Saat	32	9,4
6 Saat	14	4,1
7 Saat	8	2,3
8 Saat üzeri	11	3,3

Tablo 22’de babaların cep telefonu ile geçirdikleri süreler incelendiğinde; %22,8’i günde 1 saat kullandıklarını söylerken, %25,7’si günde 2 saat, %21,3’ü günde 3 saat, %11,1’i günde 4 saat, %9,4’ü günde 5 saat, %4,1’i de günde 6 saat, %2,3’ü günde 7 saat kullanırken ve %3,3’ü de günde 8 saat ve üzeri kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 23

Babaların İnternete Bağlanma Şekli (N:342)

	Sayı	%
Mobil veri	130	38,0
Wi-Fi	208	60,8
Ücretsiz Bağlanma	4	1,2

Babaların internete bağlanma şekilleri tablo 23'te belirtildiği gibi %38'i mobil veriyi kullanarak, %60,8'i Wi-Fi'ye bağlanarak kullanmayı tercih ederken %1,2'si de ücretsiz bir şekilde bağlanmayı tercih ettiği gözükmektedir.

Tablo 24

Babaların Cep Telefonu Kullanım Amaçları (N:342)

	Sayı	%
İletişim kurmak	323	94,4
Oyun oynamak	74	21,6
On-line sohbet etmek	60	17,5
Sosyal medya hesabını kullanmak	171	50,0
Arkadaşlarını takip etmek	71	20,8
Paylaşımlarda bulunmak (fotoğraf, video vb.)	99	28,9
Gündemi takip etmek	166	48,5
Elektronik Bankacılık	140	40,9
Alışveriş yapmak	67	19,9
Dizi, Film izlemek	56	16,4

Tablo 24'teki veriler incelendiğinde babaların cep telefonu kullanım amaçları %94,4'ü iletişim kurmak için, %21,6'sı oyun oynamak için, %17,5'i on-line sohbet etmek için, %50'si sosyal medya hesabını kullanmak için, %20,8'i arkadaşlarını takip etmek için, %28,9'u paylaşım yapmak için, %48,5'i gündemi takip etmek için, %40,9'u elektronik bankacılık işlemleri için, %19,9'si alışveriş yapmak için, %16,4'ü de dizi, film izlemek için kullandıklarını söylemişlerdir. İki kişiden biri sosyal medya hesabı kullanmak için cep telefonunu kullandığını belirtmiştir.

Tablo 25

Babaların Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Cep telefonuma harcadığım zaman miktarını azalttığımda kendimi daha az tatmin olmuş hissediyorum.	118	34,5	91	26,6	74	21,6	41	12,0	18	5,3
2. Cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi oluyorum	142	41,5	97	28,4	67	19,6	19	5,6	17	5,0
3. Cep telefonuma ayırdığım zaman miktarı diğer önemli işlerimi yapmama engel olur.	123	36,0	96	28,1	69	20,2	34	9,9	20	5,8
4. Cep telefonumla harcadığım zamanın çok fazla olduğunu düşünüyorum	116	33,9	96	28,1	79	23,1	33	9,6	18	5,3
5. Cep telefonu kullanmadığım zaman onu kullanmayı düşünüyor ya da onu kullanacağım bir sonraki zamanı planlıyorum	131	38,3	96	28,1	69	20,2	27	7,9	19	5,6
6. Cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim	146	42,7	91	26,6	66	19,3	22	6,4	17	5,0
7. Uyuyor olmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım	119	34,8	94	27,5	70	20,5	38	11,1	21	6,1
8. Okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşadım	149	43,6	94	27,5	64	18,7	17	5,0	18	5,3
9. Kullanmanın zararlı olduğunu bildiğim zaman cep telefonu kullandım	145	42,4	103	30,1	63	18,4	12	3,5	19	5,6
10. Cep telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır.	118	34,5	91	26,6	74	21,6	41	12,0	18	5,3

Tablo 25'in devamı

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
11. Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir.	143	41,8	93	27,2	75	21,9	19	5,6	12	3,5
12. Cep telefonumdan vazgeçmek benim için duygusal olarak çok zor olurdu.	146	42,7	85	24,9	65	19,0	28	8,2	18	5,3
13. Geçmişte şu an cep telefonuyla harcadığım zamanın normal olmadığını düşünürdüm	105	30,7	87	25,4	96	28,1	41	12,0	13	3,8
14. İnsanlar cep telefonumla çok zaman harcadığını söyler.	123	36,0	98	28,7	70	20,5	29	8,5	22	6,4
15. Cep telefonuma mesaj ya da arama gelmediğinde endişeli hissedirim	132	38,6	102	29,8	70	20,5	22	6,4	16	4,7
16. Ders çalışmam ya da iş yapmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım	123	36,0	107	31,3	61	17,8	32	9,4	19	5,6
17. Hayatıma müdahale ettiği için cep telefonumu kullanmayı bıraktığım zaman, genellikle ona geri dönüyorum.	122	35,7	100	29,2	79	23,1	27	7,9	14	4,1
18. Zaman zaman kendimi beraber zaman geçirmek istediğim ya da benle zaman geçirmek isteyen insanlarla zaman geçirmek yerine cep telefonumla zaman geçirirken buluyorum.	125	36,5	92	26,9	74	21,6	32	9,4	19	5,6
19. Cep telefonu kullanmam sebebiyle az daha bir kazaya sebep oluyordum.	146	42,7	85	24,9	72	21,1	23	6,7	16	4,7
20. Birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim	136	39,8	98	28,7	56	16,4	36	10,5	16	4,7

Babaların problemleri cep telefonu kullanım ölçeğine verdikleri cevapların dağılımı Tablo 25'de verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrenci babalarının problemleri cep telefonu kullanma konusunda en az katıldıkları görüşlerin başında “Cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi oluyorum”, “Cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim”, “Okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşadım”, “Cep

telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır”, “Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir”, “Cep telefonumdan vazgeçmek benim için duygusal olarak çok zor olurdu”, “Cep telefonu kullanmam sebebiyle az daha bir kazaya sebep oluyordum” ve “Birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim” görüşlerinin geldiği tespit edilmiştir.

4.4. Öğrencilerin Problemlı Cep Telefonu Kullanımı ile Öğrenci Başarısı ve Ebeveynlerin Problemlı Cep Telefonu Kullanımı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Tablo 26

Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeğinin ve Öğrencinin Karne Notunun Betimsel Analizi

<i>Problemlı cep telefonu kullanımı</i>	Ölçeklerden alınan		$\bar{X}$	S
	Minimum	Maksimum		
Öğrenci	20	100	47,92	16,49
Anne	20	100	42,57	17,88
Baba	20	100	42,84	17,53
Karne notu	42	100	79,92	13,66

Tablo 26’da yer alan bulgular değerlendirildiği zaman; araştırmaya katılan öğrencilerde problemlı cep telefonu kullanma düzeyinin anne ve babalarının problemlı cep telefonu kullanma düzeyinin üzerinde olduğu bulunmuştur. Bunun yanında ölçekten elde edilebilecek en düşük ve en yüksek puanlar göz önünde bulundurulduğu zaman öğrencilerde ve ebeveynlerinde problemlı cep telefonu kullanma düzeyinin orta seviyede (40 puan ve üzeri) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 27

Öğrencilerin ve Ebeveynlerinin Problemlı Cep Telefonu Kullanma Düzeyleri ile Öğrencilerin Karne Not Ortalaması Arasındaki İlişki (N:342)

	Öğrencinin problemlıcep telefonu kullanma düzeyi	Annenin problemlı cep telefonu kullanma düzeyi	Babanın problemlı cep telefonu kullanma düzeyi	Öğrencinin karne not ortalaması
Öğrencinin problemlı cep telefonu kullanma düzeyi	1			
Annenin problemlı cep telefonu kullanma düzeyi	.537**	1		
Babanın problemlı cep telefonu kullanma düzeyi	.466**	.709**	1	
Öğrencinin karne not ortalaması	-.130*	-.106*	-.099	1

*= $p<0.05$ **= $p<0.01$

Tablo 27’da yer alan bulgulara göre öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeyleri ile okul başarıları arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Bunun yanında annelerin problemlı cep telefonu kullanma düzeyi ile okul başarıları arasındaki ilişkilerin de anlamlı ve negatif yönlü olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Öğrencinin anne ve babasının problemlı cep telefonu kullanımı düzeyleri ile öğrencinin karne not ortalaması arasında zayıf ama istatistiksel olarak anlamlı negatif kolerasyonlar vardır. Aile içinde cep telefonu kullanım alışkanlıklarının birbirini etkidiğini ve aşırı kullanımının öğrencilerin akademik performansını az da olsa olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir.

4.5. Araştırmaya Katılan Öğrenci ve Ebeveynlerin Problemlı Cep Telefonu Kullanımının Bazı Değerlere Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Tablo 28

Öğrencilerin Problemlı Cep Telefonu Kullanmalarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması (N:342)

	N	$\bar{X}$	S	T	Sd	P
<i>Öğrencinin problemlı cep telefonu kullanma düzeyi</i>						
Kız	191	46,64	16,36	-1.607	340	0,109
Erkek	151	49,52	16,57			

Tablo 28’de yer alan bulgulara göre; erkek öğrencilerin ortalama problemlı cep telefonu kullanma düzeyi (49,52), kız öğrencilere göre (46,64) biraz daha fazladır. Ancak t-testi sonucunda elde edilen p değeri (0,109) 0,05’ten büyük olduğu için araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 29’da Öğrencilerin Problemlı Cep Telefonu Kullanımının Sınıf, Okul Başarısını Nasıl Değerlendirdiği, Anne ve Babanın Eğitim Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Düzeye Göre Karşılaştırılması verilmiştir. Bulgular değerlendirildiği zaman araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa, anne eğitim düzeyine, baba eğitim düzeyine ve ailelerinin sosyo-ekonomik düzeylerine göre problemlı internet kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0.05$). Buna karşılık öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma durumlarının okul başarı düzeylerini değerlendirme biçimlerine anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Akademik başarı durumunu iyi ya da orta olarak değerlendiren öğrencilere kıyasla akademik başarı düzeyini kötü olarak değerlendiren öğrencilerde problemlı cep telefonu kullanma düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Tablo 29

Öğrencilerin Problemlı Cep Telefonu Kullanımının Sınıf, Okul Başarısını Nasıl Değerlendirdiği, Anne ve Babanın Eğitim Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Düzeye Göre Karşılaştırılması (N:342)

	N	$\bar{X}$	S	F	p	Gruplar Arasındaki Fark
<i>Sınıfı</i>						
5. sınıf	63	45,82	18,28	,740	,529	-
6. sınıf	51	46,50	13,96			
7. sınıf	54	49,61	15,89			
8. sınıf	174	48,56	16,71			
<i>Okul başarısını nasıl değerlendirdiği</i>						
İyi	212	46,78	16,52	6,278	0,002**	1-3
Orta	110	47,87	15,38			
Kötü	20	60,25	17,84			2-3
<i>Annenin eğitim düzeyi</i>						
İlkokul ve altı	87	50,25	19,45			
Ortaokul	92	47,80	14,69	1,794	1,148	-
Lise	125	47,92	15,98			
Üniversite	38	42,84	14,17			
<i>Babanın eğitim düzeyi</i>						
İlkokul ve altı	55	47,69	15,89		0.038	-
Ortaokul	106	48,05	15,82			
Lise	135	48,13	17,16			
Üniversite	46	47,26	17,22			
<i>Sosyo-ekonomik düzey</i>						
Düşük	104	50,75	17,27	2,418	0,091	-
Orta	158	46,20	15,58			
Yüksek	80	47,63	16,92			

Tablo 30’da öğrencilerin annelerinin problemlı cep telefonu kullanımının eğitim düzeyi ve sosyo-ekonomik düzey ile öğrencilerin okul başarı düzeylerini nasıl değerlendirdiğine göre karşılaştırılması verilmiştir. Yer alan bulgulara göre öğrenci annelerinin problemlı cep telefonu kullanma durumlarının hem eğitim düzeylerine hem de sosyo-ekonomik durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0.05$). Buna karşılık annelerin çocuklarının okuş başarı düzeylerini değerlendirme durumlarına göre problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre çocuklarının başarı düzeyini kötü olarak değerlendiren annelerin diğer

annelere göre problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Tablo 30

Öğrencilerin Annelerinin Problemlı Cep Telefonu Kullanımının Eğitim Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Düzey ile Öğrencilerin Okul Başarı Düzeylerini Nasıl Değerlendirdiğine Göre Karşılaştırılması (N:342)

	N	$\bar{X}$	S	F	p	Gruplar Arasındaki Fark
Eğitim Düzeyi						
İlkokul ve altı	87	42,09	20,48	0,422	0,738	-
Ortaokul	92	42,29	17,38			
Lise	125	43,79	17,57			
Üniversite	38	40,31	13,52			
Sosyo-ekonomik düzey						
Düşük	104	46,41	17,88	3,715	0,025	1-2
Orta	158	40,36	16,29			
Yüksek	80	41,93	20,15			
Öğrencinin okul başarısını nasıl değerlendirdiği						
İyi	212	42,12	18,52	3,210	0,042*	1-3
Orta	110	41,65	15,78			2-3
Kötü	20	52,30	19,79			

Tablo 31

Öğrencilerin Babalarının Problemlı Cep Telefonu Kullanımının Eğitim Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Düzey ile Öğrencilerin Okul Başarı Düzeylerini Nasıl Değerlendirdiğine Göre Karşılaştırılması (N:342)

	N	$\bar{X}$	S	F	p	Gruplar Arasındaki Fark
Eğitim düzeyi						
İlkokul ve altı	55	42,29	18,55	0,514	0,673	-
Ortaokul	106	42,55	17,32			
Lise	135	42,28	16,28			
Üniversite	46	45,82	20,37			
Sosyo-ekonomik düzey						
Düşük	104	47,95	17,88	7,793	0,000	1-2
Orta	158	39,38	16,29			
Yüksek	80	43,05	20,15			
Öğrencinin okul başarısını nasıl değerlendirdiği						
İyi	212	42,73	17,92	0,514	,599	-
Orta	110	42,37	16,82			
Kötü	20	46,65	17,48			

Tablo 31’de yer alan bulgular değerlendirildiği zaman araştırmaya katılan babaların eğitim durumlarına ve çocuklarının okul başarılarını değerlendirme biçimlerine göre problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$). Buna karşılık babaların sosyo-ekonomik durumlarına göre problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre orta ve yüksek gelir düzeyinde bulunan katılımcılara kıyasla düşük gelir düzeyine sahip olan katılımcılarda problemlı cep telefonu kullanma yaygınlığının daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$).

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin cep telefonu kullanım amaçları sorulduğunda; öğrencilerin büyük bir kısmının (%76,6) iletişim kurmak için kullandığı, bir kısmının (70,8) oyun oynamak, %34,2 'sinin on-line sohbet etmek, %39,8'i sosyal medya hesabını kullanma, %28,4'ü arkadaşlarını takip etme, %21,6'si fotoğraf, video vb. paylaşımlarda bulunma, %28,7'sinin de gündemi takip etme amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Alanyazında bu konuda yapılan araştırma bulguları değerlendirildiğinde bu araştırma bulguları ile benzerlik gösteren ve yukarıdaki bulguları destekleyen çalışmaların olduğu görülmektedir. Arslan, Tutgun ve Ünal (2013) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin cep telefonu kullanım alışkanlıkları ve amaçlarının incelendiği araştırmada bulgular incelendiğinde öğrencilerin cep telefon kullanım amaçlarının benzer şekilde olduğu rapor edilmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2024 yılında yapılan ''Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırmaları'' sonucuna göre; 6-15 yaş aralığındaki çocuklarda internet kullanımı %91,3 olarak tespit edilmiştir.2021 yılında bu oran %82,7 olarak rapor edilmiştir. Özaşçılar (2012) tarafından yapılan araştırma ile Yaşa ve Bozyiğit (2012) birlikte yaptıkları araştırmada da benzer sonuçlara ulaştıklarını bildirmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cep telefonunda en çok kullandıkları uygulamalar ile ilgili soruya verdiği yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin en fazla (%80,1) Youtube'u kullandığı, ardından yüksek puan ortalaması ile WhapsApp (%64,9) , Instagram (%47,7) ve Snapchat (%22,7) olduğu, bunu çok düşük oranlarla Twitter (%7,9), Facebook (%7,6), Tiktok'un takip ettiği tespit edilmiştir. TÜİK tarafından 2024 yılında yapılan Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanımı Araştırmasında kişilerin en fazla kullandıkları sosyal medya uygulamaları WhapsApp %86,2 ile ilk sırada yer alırken, %71,3 ile YouTube ve daha sonra %65,4 ile Instagram olarak belirlenmiştir. Aydemir (2016) tarafından yapılmış olan

araştırmada öğrencilerin cep telefonu problemleri kullanımı ve akıllı telefon ve bağımlılığının incelenmesi çalışmada ortaya çıkan bulgular incelendiğinde; öğrencilerin en fazla Facebook, Instagram, Twitter kullandıkları rapor edilmiştir. Literatürde bu konuda yapılan diğer çalışma bulguları da incelendiğinde öğrencilerin en fazla Facebook, WhapsApp, Instagram, Twitter ve Tiktok olduğu, bulguların birbirine benzemesinin altında öğrencilerin yaş gruplarının ve eğitim kademelerinin birbirine yakın olması ve bulundukları dönemin popüler uygulamaları olmasından kaynaklandığı söylenebilir (Barak, 2018; Dişli ve Bayraktar, 2023; Kurt vd., 2019; Üçer, 2016; Ünal, 2015).

Bu araştırmaya katılan öğrencilerin problemleri cep telefonu kullanım ölçeğine vermiş oldukları yanıtlar değerlendirildiğinde öğrencilerin en fazla katılmadıkları boyutların cep telefonu kullandığımda huysuz ve asabi oluyorum, cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim, okulda ya da işte cep telefonu kullanma sebebiyle sorun yaşadım, cep telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır olduğu bulunmuştur. Alanyazında bu konuda yapılan araştırmalar incelendiğinde öğrencilerin genellikle problemleri telefon kullanımlarının olmadığı, kendilerini asabiyet ve huysuzluğa neden olmadığı, telefonları kendilerinden uzaklaştığında yoksunluk yaşamadıkları bulunmuştur. Bunun yanında iş yaşamlarında ve okul ortamının cep telefonu kullanım konusunda kimseyle sorun yaşamadıkları, bu konuda kendilerini oldukça sağlıklı ve bilinçli tanımladıkları görülmektedir. Ancak çalışmaların sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin problemleri telefon kullanım düzeylerinin ortanın üzerinde olduğu, öğrencilerin yaşamlarını ve eğitim ortalamalarını problemleri telefon kullanımının olumsuz yönde etkilediği rapor edilmiştir (Öz ve Tortop, 2018; Deniz, 2014; Aydemir, 2016; Altıntaş, 2016; Akyürek vd, 2018). Bu araştırma bulgularıyla benzerlik gösterdiği ve öğrencilerin kendilerine yönelik görüşlerinin olumsuz olmadığını iddia ettikleri ifade edilirken, öğrenciler üzerinde yoğunlaşılacak problemleri cep telefonu kullanımının ciddiyeti hala kendini korumakta ve bazı araştırma sonuçlarıyla da bu durumun çok fazla risk oluşturduğu, problemleri cep telefonu kullanımının eğitim hayatında istenmedik durumları ortaya çıkardığı söylenebilir.

Bu araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin cep telefonu kullanım amaçları incelendiğinde; annelerin hemen hepsinin (%92,7) iletişim kurmak için kullandığı, ardından sırasıyla oyun oynamak (%11,1), on-line sohbet etmek (%19,3), sosyal medya hesabını kullanmak (57,7), arkadaşlarını takip etmek (%25,4), paylaşım yapmak (%35,4), gündemi takip etmek (%49,7), dizi, film seyretmek (%24,3) için cep telefonu kullandıkları bulunmuştur. Bu konuda yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde bu araştırma bulgularını

destekler nitelikte olduğu gör÷lmektedir. Aydın ve Birol (2020) tarafından yapılan annelerin akıllı telefon kullanımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma bulguları incelendiğinde boş zamanların vakit geçirmek ve iletişim amaçlı olduğu, sosyal medya hesabını kullanmak, dizi, film seyretmek, on-line sohbet etmek, oyun oynama amaçlı kullandıklarını ifade ettikleri rapor edilmiştir. Alanyazında bu konuda yapılan araştırmalar incelendiğinde bulguların birbiriyle benzerlik gösterdiği, annelerin genellikle video izleme, dizi izleme, on-line sohbet etme, sosyal medya hesabında paylaşım yapma, oyun oynama, gündemi takip etmek, sosyal medya hesabını kullanmak amaçlı akıllı telefon kullandıkları, farklı yaş grupları üzerinde yapılan bu çalışmalarda genellikle benzer bulguların ortaya çıktığı gör÷lmüştür (Aydemir, 20131; Dursun, 2017; Ergin vd., 2014; Özdemir vd., 2019).

Bu araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin problemlı cep telefonu kullanım ölçeğine: vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde; annelerin yaygın olarak katılmadıkları görüşlerin başında cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi olurum yanıtı katılmadıkları, cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim cevabına katılmadıkları, okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşıdım cevabına katılmadıkları, cep telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır ve daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir yanıtlarına da katılmadıkları, son olarak annelerin birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim görüşlerine katılmadıkları bulunmuştur. Newsham ve diğerkleri (2020) tarafından yapılan araştırmada annelerin problemlı cep telefonu kullanımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Benzerlik gösteren bulgular değerkendirildiğinde; annelerin kendilerini huysuz ve asabi, mental açıdan olumsuz yönde etkilenmedikleri, aynı zamanda cep telefonu nedeniyle iş ve sosyal ortamlarında problem yaşamadıkları, cep telefonu ile çok fazla zaman harcamadıkları, cep telefonu kullanımının annelerin günlük işlerini ve aile ilişkilerini etki etmediğı rapor edilmiştir. Bu alanda yapılan diğerk çalışmalarda ise annelerin cep telefonu kullanmadığında kendini sinir ve öfkeli hissetmediğı, annelerin cep telefonu ile çok vakit geçirmedikleri, okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşamadıkları, cep telefonu kullanımlarının sosyal ve aile ilişkilerinde sorun teşkil etmediğı rapor edilmiştir (Ashrafinia vd., 2022; Konrad vd., 2021; McDaniel vd., 2023; Özcan vd., 2022; Özgörü vd., 2024).

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının cep telefonu kullanım amaçları değerkendirildiğinde; babaların tamamına yakının (%94,4) iletişim amaçlı cep telefonu kullandığı, ardından elektronik bankacılık (%40,9) için kullandıkları, bir kısmının sosyal

medya hesabını kullanmak için (%50) kullanırken bir kısmının gündemi takip etmek için (%48,5) cep telefonu kullandıkları bulunmuştur. Alanyazında bu konuda yapılan araştırmalar incelendiğinde babaların cep telefon kullanım sıklıklarının başında iletişim kurma, oyun oynama, gündemi takip etme ve sosyal medyayı kullanma amaçlı olduğu rapor edilmiştir (Belli, 2018; Er ve Durmuş, 2022; Yengil vd., 2019). Bu araştırma bulguları ile benzerlik göstermesinin altında cep telefonunun sunduğu imkânlardan kaynaklandığı ve çalışma yapılan örneklem grubunun babalardan meydana gelmesinden dolayı olduğu söylenebilir.

Bu araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının problemlili cep telefonu kullanma konusunda en az katılım gösterdikleri görüşler incelendiğinde; problemlili cep telefonu kullanma hakkında en az katıldıkları görüşlerin başında Cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi oluyorum geldiği, bazı babalar ise cep telefonu kullanmak için beraber olduğum kişileri görmezden geldim yanıtına katılmadıkları, bazılarının ise Cep telefonumdan vazgeçmek benim için duygusal olarak çok zor olurdu, Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir, Birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim yanıtlarına katılmadığı bulunmuştur. Bu konuda yapılan araştırma bulgularının da benzerlik gösterdiği, babaların genellikle problemlili cep telefonu kullanma hakkında en az katıldıkları görüşlerin başında Cep telefonu kullanmadığımda huysuz olurum, ardından iş yaşamında sorun yaşarım, aile ilişkilerim kötü etkilenir, cep telefonumu bırakma konusunda zorlanırım, cep telefonu ile ilgilenirken aile bireylerini görmezden gelirim yanıtlarına asla katılmadıkları ve problemlili cep telefonu kullanımlarının söz konusu olmadığını ifade ettikleri sonucuna varılmıştır (Berkil, 2017; Demir vd., 2017; Taneri ve Tiryakioğlu, 2015).

Bu çalışmada öğrenciler ile öğrencilerin anne ve babalarının problemlili cep telefonu kullanma düzeylerinin orta seviyede olduğu bulunmuştur. Literatürde bu alanda yapılan çalışmalar incelendiği zaman hem farklı eğitim kademelerinde öğrenim gören öğrencilerde hem de yetişkin bireylerde problemlili cep telefonu kullanma yaygınlığının yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan bu çalışmada öğrencilerin problemlili cep telefonu kullanma düzeyleri ile başarı durumları arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Problemlili cep telefonu kullanımının okul başarı düzeyini olumsuz yönde etkilemesinin temelinde problemlili cep telefonu kullanımının ders çalışmaya engel olmasının ve akademik erteleme davranışını arttırmasının yattığı düşünülebilir. Yapılan çalışmalarda da problemlili cep telefonu kullanımının ders çalışmaya ayrılan süreyi azalttığı ve akademik başarıyı erteleme

davranışını arttırdığı belirtilmektedir. Erdem vd. (2016) tarafından yürütülen çalışma kapsamında öğrencilerin akıllı telefonları bağımlılık düzeyinde kullanmalarının akademik başarı düzeyini olumsuz yönde etkileyen bir unsur olduğu bulunmuştur. Elmas vd. (2015) tarafından yürütülen araştırmada öğrencilerin teknolojik araçları kullanma amaçlarından ya da kullanma biçimlerinden ziyade kullanma sürelerinin akademik başarı üzerinde belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu araştırmada öğrencilerin teknolojik materyalleri kullanma süreleri arttıkça akademik başarı düzeylerinde anlamlı azalma meydana geldiği bulunmuştur.

Problemlili cep telefonu kullanımı sosyal medyaya fazla zaman ayırmayı ve dijital oyun bağımlılığını da içinde barındırmaktadır. Günümüzde çocukların büyük bir bölümü sosyal medya ve dijital oyun platformlarına cep telefonu üzerinden erişim sağlamaktadır. Literatürde yer alan çalışmalarda problemlili cep telefonu kullanımı ile ilişkili sosyal medya bağımlılığı ve dijital oyun bağımlılığının da akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir. Bu konuda ergenler üzerinde yürütülen bir çalışmada akranları ve ailesi ile yüz yüze görüşmeye ağırlık veren ergenlere kıyasla cep telefonu ya da sosyal medya üzerinden görüşmeye ağırlık veren ergenlerde problemlili telefon kullanımının daha yaygın olduğu bulunmuştur (Göktaş, 2019). Ortaokul öğrencileri üzerinde yapılan farklı bir çalışmada cep telefonu ile dijital oyun oynama süresi arttıkça öğrencilerin okul başarı düzeylerinde de anlamlı azalma meydana geldiği rapor edilmiştir (Kestane, 2019).

Literatürde yer alan birçok çalışmada bu araştırmada ulaşılan sonuçlara paralellik gösteren bulgulara ulaşıldığı görülmektedir. Bu konuda yapılan bir çalışmada öğrencilerin problemlili cep telefonu kullanmalarının ders başarısını olumsuz yönde etkilediği, buna karşılık eğitsel amaçlarla cep telefonu ve internet kullanımının ders başarısını olumlu yönde etkilediği rapor edilmiştir (Altay, 2019). Ortaokul öğrencilerinde cep telefonu ve internet kullanımının okul başarısı üzerindeki etkilerinin ele alındığı farklı bir çalışmada öğrencilerin cep telefonu kullanma ve internette vakit geçirme süreleri arttıkça ders başarılarının azaldığı bulunmuştur (Çubuk, 2019). Lise öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bir çalışmada sosyo-demografik değişkenlere göre öğrencilerin problemlili cep telefonu kullanma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. İlgili çalışmada öğrencilerinde problemlili cep telefonu kullanma düzeyleri yükseldikçe akademik başarı düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir (Göktaş, 2019). Hoşgör vd. (2017) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerde akıllı telefondan yoksun kalma korkusu ile akıllı telefon bağımlılığının ders başarısını olumsuz yönde etkilediği rapor edilmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen bu sonucun literatür ile paralellik gösterdiği görülmektedir. Bu konuda yapılan bir çalışmada genç bireylerde problemlili cep telefonunun okul yaşamı üzerindeki etkileri incelenmiş, söz konusu çalışmada katılımcıların problemlili cep telefonu kullanma düzeyleri yükseldikçe ders başarı düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir (İritaş, 2024). Bu konuda yapılan diğer bir çalışmada öğrencilerin problemlili cep telefonu kullanma düzeyleri yükseldikçe ders çalışma motivasyonlarının azaldığı, bunun yanında problemlili cep telefonu kullanma düzeyi ile akademik başarı arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Aynı araştırmada problemlili cep telefonu kullanma durumlarının düzenli ders çalışmalarına engel olduğu tespit edilmiştir (Çiftçi, 2023). Gençlerde akademik performans ve akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin ele alındığı farklı bir çalışmada akıllı cep telefonu kullanımı ile akademik performans arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu rapor edilmiştir (Burak, 2022). Zhao vd. (2018) tarafından yürütölen çalışmada da öğrencilerin problemlili cep telefonu kullanma düzeyleri yükseldikçe ders başarılarının azaldığı tespit edilmiştir.

Kutluay (2022) tarafından yapılan çalışmada ortaöğretim kademesinde öğrenim gören öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal medyada geçirilen süre ile akademik başarı arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Baykan vd. (2021) tarafından yürütölen araştırmada öğrencilerin bağımlılık düzeyinde cep telefonu kullanmalarının akademik erteleme davranışının yükselmesine ve akademik başarı düzeyinin azalmasına neden olduğu tespit edilmiştir. Sapci vd. (2021) tarafından yapılan çalışmada akıllı telefon bağımlılığının akademik üretkenlik algısını ve akademik başarı düzeyini olumsuz yönde etkilediğı bulunmuştur. Delebe (2020) tarafından yapılan araştırmada ortaokul kademesinde öğrenim gören öğrencilerde akıllı telefon üzerinden dijital oyun oynama süresi arttıkça öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir. Yanardağ (2020) tarafından ortaöğretim kademesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütölen çalışmada bilgi teknolojilerini olumlu yönde kullanmanın okul başarısını olumlu yönde etkilediğı belirtilmiş, buna karşılık gereksiz cep telefonu kullanımı ve sosyal medya kullanma sıklığının yüksek olmasının okul başarısını olumsuz yönde etkilediğı rapor edilmiştir.

Literatürde yurtdışında yapılan çalışmalarda da akıllı telefon bağımlılığı ve problemlili cep telefonu kullanımının ders başarısı üzerinde olumsuz etkilerinin olduğu bulunmuştur. Nguyen vd. (2024) tarafından yapılan araştırmada akıllı telefon kullanımının öğrencilerin akademik başarı düzeylerini olumsuz yönde etkileyen bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Paterna vd. (2024) tarafından yapılan araştırmada meta-analiz yöntemi kullanılarak

akademik başarı düzeyi ve problemlı telefon kullanımı arasındaki ilişki incelenmiş, ilgili çalışmada öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeyleri yükseldikçe akademik başarı düzeylerinin azaldığı bulunmuştur. Meskini vd. (2024) tarafından yapılan araştırmada ortaokul kademesinde bulunan öğrencilerde akıllı telefon kullanımına ayrılan süre yükseldikçe öğrencilerin ders başarılarında azalma meydana geldiği tespit edilmiştir. Spiratos ve Ratanasiripong (2023) tarafından yapılan araştırmada lise öğrencilerinde problemlı cep telefonu kullanımı ile akademik başarı düzeyi arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Li vd. (2023) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinde problemlı telefon kullanımının okula yönelik tutumu olumsuz yönde etkilediği gibi akademik başarı düzeyinin de düşmesine neden olduğu tespit edilmiştir. Zhou vd. (2022) tarafından yapılan araştırmada problemlı cep telefonu kullanımı yükske olan öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin düşük olduğu bulunmuştur. Eoh vd. (2022) tarafından yapılan araştırmada ise öğrencilerde problemlı cep telefonu kullanımının okula uyum becerilerini olumsuz yönde etkilediği ve akademik başarı düzeyinin düşük olmasına zemin hazırladığı tespit edilmiştir.

Yapılan bu araştırmada anne ve babaların problemlı cep telefonu kullanma düzeyleri ile öğrencilerin başarı durumları arasında negatif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu görülmüştür. Bu kapsamda öğrencilerin yanında ebeveynlerinin problemlı cep telefonu kullanmalarının öğrenci başarısını azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde ebeveynlerin problemlı cep telefonu kullanmalarının çocukların akademik başarı düzeylerini olumsuz yönde etkilediğini gösteren araştırma bulguları mevcuttur. Bu konuda yapılan bir çalışmada çocukların yanında aile içinde diğer bireylerde de problemlı cep telefonu kullanımının çocukların akademik başarı düzeylerini olumsuz yönde etkilediği bulunmuştur (Yıldırım, 2022).

Bu çalışmada cinsiyete göre ele alındığında öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde hem kız hem de erkek öğrencilerde problemlı telefon yaygınlığının yüksek olmasının yattığı düşünülebilir. Literatürde bu alanda yapılan bir çalışmada farklı yaş gruplarında yer alan öğrencilerin cinsiyetlerine göre problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin farklılık göstermediği bulunmuştur (İritaş, 20246). Çiftçi (2023) tarafından yapılan çalışmada genç bireylerde problemlı cep telefonu kullanma düzeyini etkileyen değişkenler incelenmiş, ilgili çalışmada cinsiyetlerine göre katılımcıların problemlı cep telefonu kullanma durumlarının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. İlkokul öğrencileri üzerinde bu alanda yapılan bir çalışmada öğrencilerde problemlı cep telefonu

kullanma düzeyinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Aynı çalışmada problemli cep telefonu kullanımının bağımlılık, aşırı kullanım ve ihmal, kontrol edememe ve ihlal alt boyutlarında da cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmadığı rapor edilmiştir (Altay, 2019).

Ergenlerde sosyo-demografik değişkenlere göre problemli cep telefonu kullanma düzeyinin ele alındığı bir çalışmada ergenlerin cinsiyetlerine göre problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Çetinkaya, 2019). Bu konuda ortaokul kademesinde öğrenim gören öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığını etkileyen değişkenlerin incelenmesi amaçlanmış, söz konusu çalışmada öğrencilerin cinsiyetlerine göre akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur (Özaltın vd., 2016).

Literatürde cinsiyet değişkeninin problemli cep telefonu kullanma üzerinde belirleyici olduğunu gösteren araştırma bulguları da mevcuttur. Bu konuda yapılan bir çalışmada erkeklere kıyasla kadın öğrencilerde problemli cep telefonu kullanma düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Baykan vd., 2021). Ortaokul öğrencilerinde cep telefonu üzerinde dijital oyun oynama sıklığını etkileyen değişkenlerin incelendiği bir çalışmada kız öğrencilere kıyasla erkek öğrencilerde dijital oyun bağımlılık düzeyinin daha yüksek seviyede olduğu bulunmuştur (Delebe, 2020). Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığını etkileyen unsurların ele alındığı bir çalışmada cinsiyete göre ergenlerde akıllı telefon bağımlılık düzeyinin farklılık gösterdiği bulunmuştur. Söz konusu çalışmada erkeklere kıyasla kızlarda akıllı telefon bağımlılık düzeyinin daha yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir (Çetinkaya, 2019).

Lise öğrencilerinde demografik değişkenlere göre problemli cep telefonu kullanma düzeyinin ele alındığı bir çalışmada cinsiyete göre öğrencilerin problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuş, erkek öğrencilere kıyasla kız öğrencilerde problemli cep telefonu kullanım düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Göktaş, 2019). Ortaokul öğrencilerinde problemli cep telefonu kullanımı üzerinde belirleyici olan unsurların incelendiği bir çalışmada kız öğrenciler ile karşılaştırıldığı zaman erkek öğrencilerde problemli telefon kullanım düzeyinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (Yılmaz, 2017). Bu konuda yürütülen farklı bir çalışmada da erkekler ile kıyaslandığında kadınlarda akıllı telefon bağımlılığının daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir (Göymen ve Ayas, 2019).

Problemlı cep telefonu kullanımı kapsamında değerdendirilen dijital oyun bağımlılığı üzerine yapılan çalışmalarda da cinsiyet değışkeninin oyun bağımlılığı üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir. Bu konuda yapılan bir çalışmada ortaokul öğrencilerinde cinsiyete göre cep telefonu üzerinden dijital oyun oynama düzeyinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Söz konusu çalışmada erkek öğrencilerde kız öğrencilere kıyasla dijital oyun bağımlılığının daha yüksek düzeyde olduğu rapor edilmiştir (Kestane, 2016).

Yapılan bu çalışmada öğrenim görülen sınıf (5, 6, 7 ve 8. sınıf) değışkenine göre incelendiği zaman öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde tüm sınıflarda öğrencilerin cep telefonuna kolay erişim sağlarnasının ve cep telefonu kullanma sıklıklarının benzerlik göstermesinin yattığı düşünülebilir.

Literatürde bu alanda gerçekleştirilen bazı çalışmalarda ise araştırmada elde edilen bulgular ile paralellik göstermeyen bulgulara ulaşıldığı görülmektedir. Yılmaz (2017) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinde öğrenim görülen sınıfa göre problemlı cep telefonu kullanma düzeyinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Söz konusu çalışmada öğrencilerde sınıf düzeyi yükseldikçe problemlı cep telefonu kullanma sıklıklarının da arttığı rapor edilmiştir. Öztaltın vd. (2016) tarafından yapılan çalışmada ortaokul öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkili faktörlerin incelenmesi amaçlanmış, söz konusu çalışmada 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerine kıyasla 8. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışmada öğrencilerin akademik başarı düzeylerini değerdendirme durumlarına göre problemlı cep telefonu kullanma durumlarının anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre okul başarısını orta ve yüksek düzeyde gören öğrencilere kıyasla başarı durumunu kötü olarak değerdendiren öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yer alan çalışma sonuçları da akademik başarı düzeyi ile problemlı cep telefonu kullanımı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmekle beraber (Amez ve Baert, 2020; Tülübaş vd., 2023; Zhang ve Zeng, 2024), akademik başarı düzeyini kötü ya da yetersiz gören öğrencilerde problemlı cep telefonu kullanımı yaygınlığının yüksek olduğu görülmektedir (Çetinkaya, 2019).

Yürütölen bu çalışmada anne eğitim düzeyi değışkenine göre ele alındığı zaman öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Benzer şekilde öğrencilerin baba eğitim düzeyine göre problemlı cep telefonu kullanma

düzeylerinin farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde farklı eğitim düzeyine sahip olmalarına karşılık anne ve babaların cep telefonu kullanma sürecinde çocuklarını denetleme düzeylerinin benzerlik göstermesinin yattığı düşünülebilir. Literatürde farklı örneklem grupları üzerinde yapılan çalışma sonuçları da ebeveyn eğitim düzeyinin çocukların problemlili cep telefonu kullanma durumları üzerinde belirleyici olmadığını göstermektedir. Bu konuda yapılan bir çalışmada ilkökul öğrencilerinde problemlili cep telefonu kullanımını etkileyen değişkenlerin incelenmesi amaçlanmış, ilgili çalışmada veli eğitim düzeyi değişkenine göre öğrencilerde problemlili cep telefonu kullanma durumunun anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Aynı çalışmada problemlili cep telefonu kullanımının bağımlılık, aşırı kullanım ve ihmal, kontrol edememe ve ihlal alt boyutlarında da anne ve baba eğitim durumuna göre farklılık göstermediği rapor edilmiştir (Altay, 2019). Bu konuda ergenler üzerinde yapılan bir çalışmada demografik değişkenlere göre ergenlerin akıllı telefon bağımlılıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. İlgili çalışmada anne ve babaların eğitim düzeylerine (ilkökul, ortaokul, lise, üniversite ve üstü) göre ergenlerde akıllı telefon bağımlılık düzeyinin anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Çetinkaya, 2019).

Anne ve baba eğitim düzeyinin çocukların problemlili cep telefonu kullanma durumlarını etkilememesinin temelinde problemlili cep telefonunu kullanımının ebeveyn eğitim düzeyinden ziyade ebeveynlerin çocuk yetiştirme yaklaşımlarının yattığı düşünülebilir. Bu konuda yapılan bir araştırmada farklı eğitim düzeylerine sahip olan anne ve babaların çocuk yetiştirme tutumlarının çocuklarda problemlili cep telefonu kullanma riskini arttırdığı bulunmuştur. Söz konusu çalışmada özellikle ihmalkâr ve izin verici tutum sergilemenin çocuklarda problemlili cep telefonu kullanma riskini arttırdığı tespit edilmiştir. Buna karşılık demokratik ve otoriter ebeveyn tutumunun hâkim olduğu ailelerde yetişen çocuklarda problemlili cep telefonu kullanma düzeyinin daha düşük olduğu bulunmuştur (Çetinkaya, 2019).

Anne ve babaların eğitim düzeyleri yükseldikçe çocuklarda problemlili cep telefonu kullanımının düşük olması da muhtemel bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun temelinde eğitim düzeyi yükseldikçe anne ve babaların hem cep telefonu kullanma sürecinde çocukları denetleme düzeylerinin yüksek olmasının hem de cep telefonu kullanımı konusunda daha bilinçli davranmalarının yattığı düşünülebilir. Bu görüşü destekleyen bir çalışmada ergenlerde problemlili cep telefonu kullanımını etkileyen değişkenlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Söz konusu çalışmada anne ve baba eğitim düzeyi yüksek olan

öğrencilerde problemlı cep telefonu kullanma düzeyının düşük seviyede olduğu bulunmuştur. Buna karşılık anne ve baba eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerde problemlı cep telefonu kullanma yaygınlığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Göktaş, 2019). Bu konuda ortaokul öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bir çalışmada öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin ebeveyn eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Söz konusu çalışmada ebeveyn düzeyi yüksek olan öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin düşük seviyede olduğu bulunmuştur. Aynı çalışmada ebeveyn eğitim düzeyi azaldıkça öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin arttığı tespit edilmiştir (Yılmaz, 2017).

Yapılan bu araştırmada annenin sosyo-ekonomik durumuna göre problemlı internet kullanma durumlarının anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Benzer şekilde babanın sosyo-ekonomik durumuna göre öğrencilerde problemlı internet kullanma durumlarının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında günümüzde farklı sosyo-ekonomik statülere sahip olmalarına karşılık çocukların cep telefonuna kolay erişim sağlamasının yattığı düşünülebilir. Bu konuda yapılan bir çalışmada ergenlerde problemlı cep telefonu kullanımını etkileyen değişkenlerin incelenmesi amaçlanmış, ilgili çalışmada aile gelir durumu değişkenine göre ergenlerde problemlı cep telefonu kullanma düzeyinin anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur (Çetinkaya, 2019).

Bu çalışmada babaların çocuklarının başarı düzeylerini değerlendirme durumlarına göre problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna karşılık annelerin çocuklarının başarı durumunu değerlendirme durumlarına göre problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara göre çocuğunun başarı düzeyini kötü olarak nitelendiren annelerin problemlı cep telefonu kullanım düzeylerinin diğer annelerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Problemlı cep telefonu kullanma düzeyi yüksek olan ebeveynlerin çocuklarının okul yaşamlarına ve ders çalışma biçimlerine müdahale etme düzeylerinin düşük olması beklenmektedir. Bu durumun çocuklarda ders başarısını olumsuz yönde etkileyen bir unsur olduğu söylenebilir.

5.2. Sonuç

Yürütülen bu çalışmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin internete girdikleri araçların başında cep telefonunun geldiği, öğrencilerin cep telefonu kullanma amaçlarının başında ise; iletişim kurma, on-line sohbet etme ve zaman geçirmenin geldiği tespit edilmiştir.
2. Öğrencilerin cep telefonunda en fazla kullandıkları uygulamaların başında Youtube, Instagram ve WhatsApp uygulamalarının geldiği bulunmuştur.
3. Araştırmaya katılan öğrencilerde problemli cep telefonu kullanma düzeyinin orta seviyede olduğu tespit edilmiştir.
4. Bu çalışmada öğrenci annelerinin cep telefonu kullanma amaçlarının başında iletişim kurma ile sosyal medyada paylaşım yapma ve gündemi takip etmenin geldiği bulunmuştur.
5. Araştırmaya katılan öğrenci annelerinin problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin orta seviyede olduğu belirlenmiştir.
6. Araştırmada öğrencilerin babalarının cep telefonu kullanma amaçlarının başında iletişim kurma ile sosyal medya platformlarında paylaşım yapmanın geldiği tespit edilmiştir.
7. Araştırmaya katılan öğrenci babalarının problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin orta seviyede olduğu bulunmuştur.
8. Araştırmada öğrencilerde, öğrenci annelerinde ve babalarında problemli cep telefonu kullanımı ile öğrenci başarısı arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.
9. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur.
10. Öğrencilerin problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin öğrenim görülen sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.
11. Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik başarılarını değerlendirme durumlarına göre problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur.
12. Araştırmada öğrencilerin problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.
13. Araştırmada öğrencilerin problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

14. Bu çalışmada öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin farklılaşmadığı bulunmuştur.
15. Araştırmaya katılan öğrenci annelerinin çocuklarının akademik başarılarını değerlendirme durumlarına göre öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.
16. Araştırmada öğrenci annelerinin eğitim durumlarına göre öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.
17. Araştırmaya katılan öğrenci annelerinin sosyo-ekonomik durumlarına göre öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.
18. Araştırmaya katılan öğrenci babalarının çocuklarının akademik başarılarını değerlendirme durumlarına göre öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.
19. Araştırmada öğrenci babalarının eğitim durumlarına göre öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.
20. Araştırmaya katılan öğrenci babalarının sosyo-ekonomik durumlarına göre öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

5.3. Öneriler

1. Öğrencilerin cep telefonunu sadece oyun oynama, sosyal medya kullanımı ya da vakit geçirmek için değil, aynı zamanda ders çalışma amacıyla da kullandıkları bilinmektedir. Bu kapsamda ortaokul öğrencilerinde cep telefonu kullanma amacına göre problemlı cep telefonu kullanma düzeyinin karşılaştırıldığı araştırmalar yapılabilir.
2. Öğrencilerde demografik değişkenlerin problemlı cep telefonu kullanımı üzerindeki etkilerine ilişkin daha geniş kapsamlı bulgulara ulaşabilmek için farklı demografik değişkenlere göre (cep telefonun kullanma süresi, sosyal medya platformlarına üye olma durumu, ebeveyn mesleği vb.) öğrencilerin problemlı cep telefonu kullanma düzeylerinin incelendiği araştırmalar yapılabilir.
3. Bu çalışmada problemlı cep telefonu kullanımı ile sadece öğrencilerin okul başarıları arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Yapılacak yeni çalışmalarda problemlı cep telefonu kullanımının okul yaşamıyla ilgili farklı değişkenler (sınav

kaygısı, öğrenme motivasyonu, derse yönelik tutum, akademik erteleme davranışı vb.) ile ilişkisinin incelendiği araştırmalar yapılabilir.

4. Günümüzde çocukların yanında ergenlerin ve gençlerin cep telefonu kullanma sıklıkları ile cep telefonu kullanma amaçları birbirinden farklıdır. Bu durumun problemli cep telefonu kullanımını etkilemesi muhtemel bir durumdur. Bu kapsamda farklı eğitim kademelerinde öğrenim gören öğrencilerin problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin karşılaştırıldığı araştırmalar yapılabilir.
5. Anne ve babaların sahip oldukları farklı demografik değişkenlere göre (meslek grubu, cep telefonu kullanma sıklığı, cep telefonu kullanma amacı vb.) öğrencilerin problemli cep telefonu kullanma düzeylerinin karşılaştırıldığı araştırmalar yapılabilir.
6. Anne ve babaların demografik özelliklerinin yanında çocuk yetiştirme tutumlarının ve teknolojiye yönelik yaklaşımlarının çocuklarda problemli cep telefonu kullanma düzeyi ile ilişkilerinin ele alındığı araştırmalar yürütülebilir.
7. Ortaokul öğrencilerinde problemli cep telefonu kullanma düzeyinin psikolojik sağlık sorunları (stres, kaygı, depresyon, yalnızlık, anti-sosyal davranışlar sergileme, saldırganlık vb.) ile ilişkisinin ele alındığı araştırmalar yapılabilir.
8. Çocuklarda problemli cep telefonu kullanımı akademik başarının yanında psikolojik sağlığı ve sosyal gelişimi olumsuz yönde etkilediği için öğrencilere ve ebeveynlerine problemli cep telefonunun zararları konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir.
9. İlkokul kademesinden başlanarak farkındalık oluşturmak için öğretmen eğitimleri düzenlenebilir.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, A. (2018). *Üniversite öğrencilerinde gündemi kaçırma korkusu, problemli akıllı telefon kullanımı, problemli internet kullanımı ve yaşantısal kaçınmanın cep telefonu bağlantısını kaybetme korkusuna yönelik modelin sınanması Muğla ili örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Akaltun, İ., & Ayaydın, H. (2019). Çocuk psikiyatrisi polikliniğine çeşitli nedenlerle başvurmuş, akıllı telefon bağımlılığı olan ergenlerin aldığı psikiyatrik tanılar. *Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 16(2), 193-196.
- Aktaş, H., & Yılmaz, N. (2017). Üniversite gençlerinin yalnızlık ve utangaçlık unsurları açısından akıllı telefon bağımlılığı. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(1), 85-100.
- Akyürek, G., Kars, S., & Bumin, G. (2018). Üniversite öğrencilerinde cep telefonlarının problemli kullanımı ile serbest zaman tatmininin ilişkisinin incelenmesi. *Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi*, 6(3), 191-196.
- Altay, D. (2019). *İlkokul öğrencilerinin problemli cep telefonu kullanımlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altıntaş, S. (2016). *Ortaokul öğrencilerindeki problemli internet kullanımı ile algılanan anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Amez, S., & Baert, S. (2020). Smartphone use and academic performance: A literature review. *International journal of Educational Research*, 103, 101618.

- Arıkan, S. (2022). *Üniversite öğrencilerinde problemli cep telefonu kullanımı ile duygusal öz-yeterlik ve psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Arnavut, A., & Nuri, C. (2018). Examination of the relationship between phone usage and smartphone addiction based on certain variables. *Anales De Psicología/Annals of Psychology*, 34(3), 446-450.
- Arrivillaga, C., Rey, L., & Extremera, N. (2022). Psychological distress, rumination and problematic smartphone use among Spanish adolescents: An emotional intelligence-based conditional process analysis. *Journal of Affective Disorders*, 296, 1-8.
- Arslan, H., Kuyulu, İ., Yıldız, Ö., & Beltekin, E. (2023). Lise öğrencilerinde spor yapmanın teknoloji bağımlılığı, okula bağlılık ve akademik erteleme üzerindeki rolü. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 12(3), 408-416.
- Arslan, A., & Tutgun-Ünal, A. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin cep telefonu kullanım alışkanlıkları ve amaçlarının incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 1(10), 182-201.
- Asan, R. (2020). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile benlik saygısı ve yalnızlık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ashrafinia, F., Kiani, M., Ghazanfarpour, M., & Baghini, F. S. (2021). The Effect of Maternal and children exposed to cell phone use on physical and behavioral problems in childhood: A systematic review. *Journal of Pediatric Nursing*, 8(2), 12-22.
- Aydemir, Ö. (2016). *Gazi Üniversitesi öğrencilerinde cep telefonu problemli kullanımı ile akıllı telefon ve internet bağımlılığının değerlendirilmesi*. Uzmanlık Tezi, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Aydemir, S. (2013). *Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin medya okuryazarlık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Aydın, E., & Birol, S. Ş. (2020). Boş zaman aktivitelerinde akıllı telefon kullanımının anne çocuk etkileşimi açısından incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 13-24.

- Aydın, M. K., & Kuş, M. (2023). Nomophobia and smartphone addiction amidst COVID-19 home confinement: the parallel mediating role of digital gaming and social media tools usage across secondary school students. *Frontiers in Psychology*, 14, 1-14.
- Barak, A. (2018). *Sosyal medya kullanım motivasyonları üzerine karşılaştırmalı bir araştırma: Facebook, Twitter, Instagram Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Baykan, Z., Güneş, H. & Seyfeli, Y. (2021). Erciyes Üniversitesi tıp fakültesi öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme ve akademik başarı arasındaki ilişki. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 20(61), 119-134.
- Belli, M. (2018). *Ergenlerde algılanan ebeveyn tutumu, akıllı telefon kullanımı ve sosyal kaygı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya.
- Bhandari, D. J., Pandya, Y. P., & Sharma, D. B. (2021). Smartphone use and its addiction among adolescents in the age group of 16–19 years. *Indian Journal of Community Medicine*, 46(1), 88-92.
- Boyalı, C. (2020). *Öz-kontrol ile akademik erteleme arasındaki ilişkide akıllı telefon bağımlılığının aracı rolünün incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Buctot, D. B., Kim, N., & Kim, S. H. (2021). Personal profiles, family environment, patterns of smartphone use, nomophobia, and smartphone addiction across low, average, and high perceived academic performance levels among high school students in The Philippines. *International Journal of Environmental Research And Public Health*, 18(10), 1-19.
- Bukhori, B., Said, H., Wijaya, T., & Nor, F. M. (2019). The effect of smartphone addiction, achievement motivation, and textbook reading intensity on students' academic achievement. *International Journal of Interactive Mobile Technologies*, 13(9), 1-15.
- Burak, B. (2022). *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının uyku kalitesi ve akademik başarı üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi*. Uzmanlık Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Van.

- Büyük, S. (2018). *Obez bireylerde obezite düzeyi ile akıllı telefon bağımlılığı ve çevrimiçi oyun bağımlılığı ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cha, S. S., & Seo, B. K. (2018). Smartphone use and smartphone addiction in middle school students in Korea: Prevalence, social networking service, and game use. *Health Psychology Open*, 5(1), 1-15.
- Chen, B., Liu, F., Ding, S., Ying, X., Wang, L., & Wen, Y. (2017). Gender differences in factors associated with smartphone addiction: a cross-sectional study among medical college students. *BMC Psychiatry*, 17, 1-9.
- Chen, P. S., Li, J. & Kim, S. Y. (2021). Structural relationship among mobile phone dependence, self-efficacy, time management disposition, and academic procrastination in college students. *Iranian Journal of Public Health*, 50(11), 2263-2273.
- Choi, S. W., Kim, D. J., Choi, J. S., Ahn, H., Choi, E. J., Song, W. Y. & Youn, H. (2015). Comparison of risk and protective factors associated with smartphone addiction and Internet addiction. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(4), 308-314.
- Chou, H. L., & Chou, C. (2019). A quantitative analysis of factors related to Taiwan teenagers' smartphone addiction tendency using a random sample of parent-child dyads. *Computers in Human Behavior*, 99, 335-344.
- Çakır, Ö., & Oğuz, E. (2017). Lise öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 418-429.
- Çalışkan, A. (2020). *Ergenlerde cep telefonu problemli kullanımı ile bilinçli farkındalık ve stresle başa çıkma stillerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hatay.
- Çelikkaleli, Ö., Ata, R., & Avcı, R. (2018). Orta ergenlik döneminde problemli internet kullanımının demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Computer and Education Research*, 6(12), 123-141.

- Çetinkaya, S. (2019) *Algılanan anne baba tutumlarının ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çevik, C. (2018). *Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının uyku kalitesi, depresyon ve anksiyete düzeyleri ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çiftçi, İ. (2023). Akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme: Spor bilimleri öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 245-257.
- Çubuk, A. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin internet bağımlılığı, fiziksel aktivite düzeyleri ve akademik başarı durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dandıl, F. (2020). *Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu tanılı ergenlerde akıllı telefon kullanım düzeyi ile dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu semptom şiddeti ilişkisi*. Uzmanlık Tezi, Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gaziantep.
- Daysal, B. & Yılmazel, G. (2020). Halk sağlığı gözüyle akıllı telefon bağımlılığı ve ergenlik. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 14(2), 316-322.
- Delebe, A. (2020). *Ortaokul öğrencilerinde dijital oyun bağımlılığı ile bazı fiziksel parametreler ve akademik başarı durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Demir, İ., Yıldız, C. S., Özzorlu, E., Köse, T., & Yelkenci, Y. (2017). Ergenlerin problemli internet kullanımında anne-baba izlemesinin rolü. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 1(2), 103-114.
- Deniz, S. (2014). *Ergenlerin problemli mobil telefon kullanımının utangaçlık ve sosyal anksiyete ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dere, Z. (2022). Analyzing technology addiction and challenging behaviors of young children: Technology addiction of young children. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 14(1), 243-250.
- de-Sola, J., Talledo, H., Rodríguez de Fonseca, F. & Rubio, G. (2017). Prevalence of problematic cell phone use in an adult population in Spain as assessed by the Mobile Phone Problem Use Scale (MPPUS). *PloS One*, 12(8), 1-17.

- Direktör, C., & Nuri, C. (2019). Personality beliefs as a predictor of smartphone addiction. *Archives of Clinical Psychiatry (São Paulo)*, 46(3), 61-65.
- Dişli-Bayraktar, E. (2023). Sosyal medya ve elektronik ağızdan ağza pazarlama arasındaki ilişkinin incelenmesi: Twitter Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 51, 307-321.
- Doğaner, G. (2017). *Adölesanlarda problemlili cep telefonu kullanımı ve etkileşim kaygısı ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Domoff, S. E., Foley, R. P., & Ferkel, R. (2020). Addictive phone use and academic performance in adolescents. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2(1), 33-38.
- Domoff, S. E., Sutherland, E., Yokum, S. & Gearhardt, A. N. (2021). The association of adolescents' television viewing with Body Mass Index percentile, food addiction, and addictive phone use. *Appetite*, 157, 1-18.
- Dursun, S. (2017). *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi I. ve 6. Sınıf öğrencileri arasında akıllı telefon bağımlılığının araştırılması*. Tıpta Uzmanlık Tezi, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.
- Elhai, J. D., Dvorak, R. D., Levine, J. C. & Hall, B. J. (2017). Problematic smartphone use: A conceptual overview and systematic review of relations with anxiety and depression psychopathology. *Journal of Affective Disorders*, 207, 251-259.
- Elmas, O., Kete, S., Hızlısoy, S. S. & Kumral, H. N. (2015). Teknolojik cihaz kullanım alışkanlıklarının okul başarısı üzerine etkisi. *Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 49-54.
- Enez Darcin, A., Kose, S., Noyan, C. O., Nurmedov, S., Yılmaz, O., & Dilbaz, N. (2016). Smartphone addiction and its relationship with social anxiety and loneliness. *Behaviour & Information Technology*, 35(7), 520-525.
- Eoh, Y., Lee, E., & Park, S. H. (2022). The relationship between children's school adaptation, academic achievement, happiness, and problematic smartphone usage: A multiple informant moderated mediating model. *Applied Research in Quality of Life*, 17(6), 3579-3593.
- Er, E., & Durmuş, E. (2022). Akıllı cep telefonlarının ebeveynlik görevinde kullanımı. *Bati Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(1), 186-201.

- Erdem, E., & Sezer-Efe, Y. (2022). The smartphone addiction, peer relationships and loneliness in adolescents. *L'encephale*, 48(5), 490-495.
- Ergin, A., Uzun, S. U., & Bozkurt, A. İ. (2014). Lise öğrencilerinin cep telefonu kullanma davranışları ve cep telefonları hakkındaki görüşleri. *Dicle Tıp Dergisi*, 41(3), 542-547.
- Eriş, H., Havlioğlu, S. & Kaya, M. (2021). The effect of mobile phone use of universty students on their academic success. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 27, 433-438.
- Ertaş, B. (2018). *Sosyal ağ, akıllı telefon ve oyun bağımlılıkları üzerine ilişkisel ve karşılaştırmalı analiz*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Deveci, F. (2021). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile uyku kalitesi arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Biruni Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Extremera, N., Quintana-Orts, C., Sánchez-Álvarez, N., & Rey, L. (2019). The role of cognitive emotion regulation strategies on problematic smartphone use: Comparison between problematic and non-problematic adolescent users. *International Journal of Environmental Research And Public Health*, 16(17), 1-12.
- Fischer-Grote, L., Kothgassner, O. D., & Felnhof, A. (2021). The impact of problematic smartphone use on children's and adolescents' quality of life: A systematic review. *Acta Paediatrica*, 110(5), 1417-1424.
- Fuster, H., Chamarro-Lusar, A., & Oberst, U. (2017). Fear of Missing Out, online social networking and mobile phone addiction: A latent profile approach. *Aloma*, 35(1), 23-30.
- Galgo, J. J., Lanoy, J. L. M., Cantoneros, C. H. R., Caga, K. L., Jostol, J. L., Diez, M. J. L., ... & Rondina14, J. C. C. (2023). Parents' and students' perceptions toward mobile phone usage and its impact on academic performance. *International Journal of Open-Access, Interdisciplinary & New Educational Discoveries of ETCOR Educational Research Center*, 2(2), 272-284.
- Garakouei, S. A., Mousavi, S. V., Rezaei, S., & Lafmejani, A. Q. (2020). The examination of mediating effects for self-control and time management in relationship among problematic cellphone use with loneliness and educational performance of high school students. *Journal of Educational Sciences & Psychology*, 10(1), 1-2.

- Ge, M. W., Hu, F. H., Jia, Y. J., Tang, W., Zhang, W. Q., Zhao, D. Y., ... & Chen, H. L. (2023). The relationship between loneliness and Internet or smartphone addiction among adolescents: A systematic review and meta-analysis. *Psychological Reports*, 1-23.
- Gerosa, T., Gui, M., & Büchi, M. (2022). Smartphone use and academic performance: A pervasiveness approach beyond addiction. *Social Science Computer Review*, 40(6), 1542-1561.
- Gezgin, D. M., Ümmet, D., & Hamutoğlu, N. B. (2020). Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı: çok boyutlu yalnızlığın yordayıcı rolü. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(2), 317-329.
- Gica, Ş. (2020). Sosyal medya/akıllı telefon bağımlılığı ve uyku kalitesinin akademik başarı üzerine etkisi: Pre-clinic tıp fakültesi öğrencilerinde bir retrospektif çalışma. *Selçuk Tıp Dergisi*, 36(4), 312-318.
- Göktaş, H. (2019). *Lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı, mobil telefon yoksunluğu korkusu (nomofobi) ve akademik başarıları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Göktaş, H., & Demirer, V. (2023). Lise öğrencilerinin nomofobi, akıllı telefon bağımlılığı ve akademik başarı düzeyleri arasındaki ilişki. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 13(1), 209-232.
- Göymen, R., & Ayas, T. (2019). Akıllı telefon bağımlılığı ve oyun bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 6(2), 36-52.
- Grant, J. E., Lust, K., & Chamberlain, S. R. (2019). Problematic smartphone use associated with greater alcohol consumption, mental health issues, poorer academic performance, and impulsivity. *Journal of Behavioral Addictions*, 8(2), 335-342.
- Grote, F.L., Kothgassner, O. D., & Felnhof, A. (2019). Risk factors for problematic smartphone use in children and adolescents: A review of existing literature. *Neuropsychiatrie*, 33(4), 179-191.
- Gupta, T., Swami, M. K. & Nebhinani, N. (2020). Risk of digital addiction among children and adolescents during COVID-19 pandemic: Concerns, caution, and way out.

Journal of Indian Association for Child and Adolescent Mental Health, 16(3), 199-208.

Güngör, A.B., & Koçak, O. (2020). *Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışlarındaki ilişkinin incelenmesi. Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 397-419.

Harris, B., Regan, T., Schueler, J. & Fields, S. A. (2020). Problematic mobile phone and smartphone use scales: A systematic review. *Frontiers in Psychology*, 11, 1-24.

Haug, S., Castro, R. P., Kwon, M., Filler, A., Kowatsch, T. & Schaub, M. P. (2015). Smartphone use and smartphone addiction among young people in Switzerland. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(4), 299-307.

Hawi, N. S., & Samaha, M. (2016). To excel or not to excel: Strong evidence on the adverse effect of smartphone addiction on academic performance. *Computers & Education*, 98, 81-89.

Hong, W., Liu, R. D., Ding, Y., Jiang, S., Yang, X. & Sheng, X. (2021). Academic procrastination precedes problematic mobile phone use in Chinese adolescents: A longitudinal mediation model of distraction cognitions. *Addictive Behaviors*, 121, 1-8.

Hong, W., Liu, R. D., Ding, Y., Oei, T. P., Zhen, R., & Jiang, S. (2019). Parents' phubbing and problematic mobile phone use: The roles of the parent-child relationship and children's self-esteem. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 22(12), 779-786.

Hoşgör, H., Tandoğan, B. & Gündüz-Hoşgör, D. (2019). Nomofobinin günlük akıllı telefon kullanım süresi ve okul başarısı üzerindeki etkisi: Sağlık personeli adayları örneği. *The Journal of Academic Social Science*, 5(46), 573-595.

Hu, Y. T., & Wang, Q. (2022). Self-control, parental monitoring, and adolescent problematic mobile phone use: Testing the interactive effect and its gender differences. *Frontiers in Psychology*, 13, 1-9.

Huang, S., Lai, X., Li, Y., Luo, Y., & Wang, Y. (2021). Understanding juveniles' problematic smartphone use and related influencing factors: A network perspective. *Journal of Behavioral Addictions*, 10(3), 811-826.

- İrtaş, B. (2024). *Akıllı telefon bağımlılığının akademik başarıya etkisinde gelişmeleri kaçırma korkusunun rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elâzığ.
- Işık, M., & Kaptangil, İ. (2018). Akıllı telefon bağımlılığının sosyal medya kullanımı ve beş faktör kişilik özelliği ile ilişkisi: Üniversite öğrencileri üzerinden bir araştırma. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 7(2), 695-717.
- Jeong, A., Ryu, S., Kim, S., Park, H. K., Hwang, H. S., & Park, K. Y. (2023). Association between problematic smartphone use and physical activity among adolescents: a path analysis based on the 2020 Korea Youth Risk Behavior Web-Based Survey. *Korean Journal of Family Medicine*, 44(5), 268.
- Jin Jeong, Y., Suh, B., & Gweon, G. (2020). Is smartphone addiction different from Internet addiction? comparison of addiction-risk factors among adolescents. *Behaviour & Information Technology*, 39(5), 578-593.
- Kalen, S. (2018). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile algılanan anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları
- Karki, K., Singh, D. R., Maharjan, D., KC, S., Shrestha, S. & Thapa, D. K. (2021). Internet addiction and sleep quality among adolescents in a peri-urban setting in Nepal: A cross-sectional school-based survey. *PLoS One*, 16(2), e0246940.
- Karunanayake, D. D. K. S., Perera, R. A. A. R., & Vimukthi, N. D. U. (2020). Impact of mobile phone game addiction on Sri Lankan teenagers: An exploratory study. *Asian Journal of Education and Social Studies*, 13(4), 61-72.
- Kates, A. W., Wu, H., & Coryn, C. L. (2018). The effects of mobile phone use on academic performance: A meta-analysis. *Computers & Education*, 127, 107-112.
- Kereçin, D. (2021). *Üniversite öğrencilerinde problemlili cep telefonu kullanımının yordayıcısı olarak psikopatolojik semptomların incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Keskin-Aktan, A., & Kutlay, Ö. (2021). Tıp fakültesi öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı, depresyon ve anksiyete arasındaki ilişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(2), 176-182.

- Kestane, M. (2016). *Dijital oyun bağımlılığının ilköğretim ikinci kademe çağındaki öğrencilerin akademik başarıları ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Biruni Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- King, R. C., & Dong, S. (2017). The impact of smartphone on young adults. *The Business & Management Review*, 8(4), 342-349.
- Kiran, S., Sanjana, J., & Reddy, N. J. (2019, March). Mobile phone addiction: symptoms, impacts and causes-a review. In *Int Conf Trends Ind Value Eng Bus Soc Innov*, (Vol. 2019, pp. 81-86).
- Koç, A., Ceylan, E., Uysal, N., Gökler M.E. (2019). Problemli Cep Telefonu Kullanımı Ölçeği'nin (PUMP)Türkçe Formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Yeni Symposium*, 57(3), 10-14.
- Konrad, C., Hillmann, M., Rispler, J., Niehaus, L., Neuhoff, L., & Barr, R. (2021). Quality of mother-child interaction before, during, and after smartphone use. *Frontiers in Psychology*, 12, 616656.
- Koyuncu, M. K., Gültekin, C., Sanal, E. B. & Uçar, Ş. H. (2023). 12. Sınıf öğrencilerinin akıllı telefon kullanımı bağımlılıkları ile matematik ders başarıları arasındaki ilişki. *İZÜ Eğitim Dergisi*, 5(10), 189-202.
- Kurt, K., Aktaş, B., & Turan, A. H. (2019). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım tercihlerinin incelenmesi. *Yönetim Bilişim Sistemleri Dergisi*, 5(1), 1-15.
- Kutlu, M., & Pamuk, M. (2017). Üniversite öğrencilerinde cep telefonunun problemli kullanımının kişilik bağlamında incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1263-1272.
- Kutluay, E. (2022). *Akıllı telefon bağımlılığıyla ilişkili faktörlerin lise öğrencilerinin akademik başarıları üzerindeki etkilerini açıklayan bir model önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kutluay, E., & Karaca, F. (2024). A model proposal explaining the influence of smartphone addiction related factors on high school students' academic success. *Education and Information Technologies*, 1-38.
- Kutluoğlu-Karayel, A.H. (2019). *Teknoloji bağımlılığı*. <https://insamer.com/tr> Erişim tarihi: 23.04.224

- Kuyucu, M. (2017). Gençlerde akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı sorunsalı: “Akıllı telefon (kolik)” üniversite gençliği. *Global Media Journal TR Edition*, 7(14), 328-359.
- Kuyulu, I., & Beltekin, E. (2020). Relationship between smartphone addiction and personality traits. *Asian Journal of Education And Training*, 6(2), 304-313.
- Lee, H., Seo, M. J. & Choi, T. Y. (2016). The effect of home-based daily journal writing in Korean adolescents with smartphone addiction. *Journal of Korean Medical Science*, 31(5), 764.
- Lee, S. Y., Lee, H. K., Choi, J. S., Bang, S. Y., Park, M. H., Jung, K. I. & Kweon, Y. S. (2020). The Matthew effect in recovery from smartphone addiction in a 6-month longitudinal study of children and adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(13), 4751.
- Levent, A. (2020). *Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Li, J., Zhan, D., Zhou, Y. & Gao, X. (2021). Loneliness and problematic mobile phone use among adolescents during the COVID-19 pandemic: The roles of escape motivation and self-control. *Addictive Behaviors*, 118, 1-8.
- Li, B., Gu, Y., Yang, Y., Zhao, M., & Dong, Y. (2023). The effect of problematic smartphone use on school engagement and disengagement among middle school students: The mediating role of academic procrastination and sleep quality. *Journal of Adolescence*, 95(5), 1033-1044.
- Lin, Y., & Zhou, X. (2022). Bedtime smartphone use and academic performance: A longitudinal analysis from the stressor-strain-outcome perspective. *Computers and Education Open*, 3, 1-14.
- Liu, X., Luo, Y., Liu, Z. Z., Yang, Y., Liu, J., & Jia, C. X. (2020). Prolonged mobile phone use is associated with poor academic performance in adolescents. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 23(5), 303-311.
- Lopez-Fernandez, O., Honrubia-Serrano, L., Freixa-Blanxart, M. & Gibson, W. (2014). Prevalence of problematic mobile phone use in British adolescents. *Cyberpsychology, Behavior, And Social Networking*, 17(2), 91-98.

- Lopez-Fernandez, O., Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Billieux, J. (2015). The conceptualization and assessment of problematic mobile phone use. *Encyclopedia of Mobile Phone Behavior*, 591-606.
- Luo, Y. J., Kao, C. C. & Liao, C. C. (2019). Impact of smartphone usage on physical education scores and learning motivation. *Int. J. Learn. Teach*, 5, 50-53.
- Martinotti, G., Villella, C., Di Thiene, D., Di Nicola, M., Bria, P., Conte, G. & La Torre, G. (2011). Problematic mobile phone use in adolescence: A cross-sectional study. *Journal of Public Health*, 19, 545-551.
- McDaniel, B. T., Pater, J., Cornet, V., Mughal, S., Reining, L., Schaller, A., ... & Drouin, M. (2023). Parents' desire to change phone use: Associations with objective smartphone use and feelings about problematic use and distraction. *Computers in Human Behavior*, 148, 1-10.
- Meng, H., Cao, H., Hao, R., Zhou, N., Liang, Y., Wu, L., ... & Zhang, J. (2020). Smartphone use motivation and problematic smartphone use in a national representative sample of Chinese adolescents: The mediating roles of smartphone use time for various activities. *Journal of Behavioral Addictions*, 9(1), 163-174.
- Mendez, M. L., Padrón, I., Fumero, A., & Marrero, R. J. (2024). Effects of internet and smartphone addiction on cognitive control in adolescents and young adults: A systematic review of fMRI studies. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 159, 1-11.
- Meskini, N., Ftih, Z., Lamtai, M., Sfindla, A., & Ouahidi, M. L. (2024). The association between excessive smartphone use, insomnia, and academic performance among middle school adolescents in Morocco. *In E3S Web of Conferences*, 477, 1-7.
- Mukhdoomi, A., Farooqi, A., Attaullah Khan, T., Ajmal, W. & Tooba, Z. (2020). *The impact of smartphone addiction on academic performance of higher education students*. <https://mpira.ub.uni-muenchen.de/104485/> Erişim tarihi: 22.04.2024
- Nguyen, T. V., Nguyen, Q. A. N., Nguyen, N. P., & Nguyen, U. B. (2024). Smartphone use, nomophobia, and academic achievement in Vietnamese high school students. *Computers in Human Behavior Reports*, 14, 1-10.

- Newsham, G., Drouin, M., & McDaniel, B. T. (2020). Problematic phone use, depression, and technology interference among mothers. *Psychology of popular Media*, 9(2), 117.
- Ochoa-Brezmes, J., Ruiz-Hernández, A., Blanco-Ocampo, D., García-Lara, G. M. & Garach-Gómez, A. (2023). Mobile phone use, sleep disorders and obesity in a social exclusion zone. *Anales de Pediatría*, 98(5), 344-352.
- Olson, J. A., Sandra, D. A., Colucci, É. S., Al Bikaii, A., Chmoulevitch, D., Nahas, J., ... & Veissière, S. P. (2022). Smartphone addiction is increasing across the world: A meta-analysis of 24 countries. *Computers in Human Behavior*, 129, 107138.
- Olufadi, Y. (2015). A configurational approach to the investigation of the multiple paths to success of students through mobile phone use behaviors. *Computers & Education*, 86, 84-104.
- Öz, H., & Tortop, H. S. (2018). Üniversite okuyan genç yetişkinlerin mobil telefon yoksunluğu korkusu (nomofobi) ile kişilik tipleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 2(3), 146-159.
- Özaşçılar, M. (2012). Genç bireylerin cep telefonu kullanımı ve bireysel güvenlik: Üniversite öğrencilerinin cep telefonunu bireysel güvenlik amaçlı kullanımları. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 42-74.
- Özaltın, E., Söyler, H. Ç. & Günay, E. (2022). Ortaokul öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı, algılanan anne baba tutumu, sosyal dışlanma ve akademik özyeterlilik. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(8), 1093-1109.
- Özcan, A., Şahin, F. T., & Kanmaz, T. (2022). Annelerin problemlı internet kullanımı ve okul öncesi dönemdeki çocuklarının saldırganlık düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 648-667.
- Özcan, B. (2019). *Pamukkale Üniversitesi öğrencilerin uyku kalitesi ve akıllı telefon bağımlılığı ilişkisi*. Uzmanlık Tezi, Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli.
- Özdemir, A., Çiftçi, H., Dağılgan, S., & Ünal, E. (2019). Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik öğrencilerinin akıllı telefon kullanım durumu ve bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 45(3), 281-290.

- Özgörü, H., Tutar, Ş., & Şensoy, Ö. (2024). Ebeveynlerin gözünden çocuklarının problemli medya kullanımı ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 11(4), 620-629.
- Öztunç, M. (2013). Analysis of problematic mobile phone use, feelings of shyness and loneliness in accordance with several variables. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 106, 456-466.
- Parasuraman, S., Sam, A. T., Yee, S. W. K., Chuon, B. L. C. & Ren, L. Y. (2017). Smartphone usage and increased risk of mobile phone addiction: A concurrent study. *International Journal of Pharmaceutical Investigation*, 7(3), 125-131.
- Paterna, A., Alcaraz-Ibáñez, M., Aguilar-Parra, J. M., Salavera, C., Demetrovics, Z., & Griffiths, M. D. (2024). Problematic smartphone use and academic achievement: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Behavioral Addictions*, 13(2), 313-326.
- Pontes, H., Griffiths, M. D. & Martins Patrão, I. (2014). Internet addiction and loneliness among children and adolescents in the education setting: An empirical pilot study. *Aloma: Revista de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport*, 32(1), 91-98.
- Potas, N., Açıkalm, Ş. N., Erçetin, Ş. Ş., Koçtürk, N., Neyişci, N., Çevik, M. S. & Görgülü, D. (2022). Technology addiction of adolescents in the COVID-19 era: Mediating effect of attitude on awareness and behavior. *Current Psychology*, 41(4), 1687-1703.
- Przepiorka, A., Blachnio, A., Kot, P., & Cudo, A. (2024). What is the role of motives for smartphone use in elementary school students? Problematic smartphone use, family satisfaction, loneliness, and academic performance. *The Journal of Early Adolescence*, 1-5.
- Pundir, P., Andrews, T., Binu, V. S. & Kamath, R. (2016). Association of problematic mobile phone use with psychological distress and self-esteem among college students in South India: a cross-sectional study. *Int J Community Med Public Health*, 3,2841-9.
- Purnomo, A. W. A., Wibowo, A. E., Kurniawan, K. & Setyorini, S. (2020). The relationship between smartphone addiction, academic burnout and academic procrastination among university students during online learning. *Psikopedagogia Jurnal Bimbingan Dan Konseling*, 9(2), 81-86.

- Rubiu, H., Muhammed, A.I., Umaru, Y., & Ahmed, H.T. (2016). Impact of mobile phone usage on academic performance among secondary school students in Taraba State, Nigeria. *European Scientific Journal*, 12(1), 1857-7881.
- Saad, M. A. E. (2020). Self-regulated learning and academic procrastination as predictors of smartphone addiction among second year-middle school learning disabled students. *Amazonia Investiga*, 9(26), 236-243.
- Sadoughi, M. (2017). The relationship between problematic mobile usage and academic performance among students: the mediating role of sleep quality. *Education Strategies in Medical Sciences*, 10(2), 123-132.
- Samaha, M., & Hawi, N. S. (2016). Relationships among smartphone addiction, stress, academic performance, and satisfaction with life. *Computers in Human Behavior*, 57, 321-325.
- Sampasa-Kanyinga, H., Hamilton, H. A., Goldfield, G. S., & Chaput, J. P. (2022). Problem technology use, academic performance, and school connectedness among adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(4), 1-14.
- Sapci, O., Elhai, J. D., Amialchuk, A. & Montag, C. (2021). The relationship between smartphone use and students academic performance. *Learning and Individual Differences*, 89, 1-9.
- Saruhan, Y. (2019). *Lise öğrencilerinin problemleri internet kullanımı ile karakter güçleri ve akademik başarı arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Seo, D. G., Park, Y., Kim, M. K., & Park, J. (2016). Mobile phone dependency and its impacts on adolescents' social and academic behaviors. *Computers in Human Behavior*, 63, 282-292.
- Shavkidinova, D., Inho, C., Makhsudova, O. N., Shavkidinovna, E. S., & Oripova, M. J. (2022). Use of mobile phones at school by secondary school students in Uzbekistan and parents' attitude to it. *Res Militaris*, 12(3), 3787-3795.
- Smetaniuk, P. (2014). A preliminary investigation into the prevalence and prediction of problematic cell phone use. *Journal of Behavioral Addictions*, 3(1), 41-53.

- Sohn, S. Y., Krasnoff, L., Rees, P., Kalk, N. J., & Carter, B. (2021). The association between smartphone addiction and sleep: a UK cross-sectional study of young adults. *Frontiers in Psychiatry*, 12, 1-10.
- Son, H., Park, S., & Han, G. (2021). Gender differences in parental impact on problematic smartphone use among Korean adolescents. *International Journal of Environmental Research And Public Health*, 18(2), 443-452.
- Spiratos, K., & Ratanasiripong, P. (2023). Problematic smartphone use among high school students. *Journal of School Administration Research and Development*, 8(2), 76-86.
- Su, S., Larsen, H., Cousijn, J., Wiers, R. W., & Van den Eijnden, R. J. (2022). Problematic smartphone use and the quantity and quality of peer engagement among adolescents: A longitudinal study. *Computers in Human Behavior*, 126, 107025.
- Sun, R., Gao, Q., & Xiang, Y. (2022). Perceived parental monitoring of smartphones and problematic smartphone use in adolescents: Mediating roles of self-efficacy and self-control. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 25(12), 784-792.
- Şahin, A. N. (2022). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının uyku ve uyku kalitesi etkisi üzerine bir sistematik derleme. *Uluslararası Psiko-Sosyal Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 1-21.
- Şahin, F.İ. (2023). *Beliren yetişkinlik döneminde problemlili cep telefonu kullanımının bağlanma stilleri, umutsuzluk ve akademik motivasyon ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Tangmunkongvorakul, A., Musumari, P. M., Tsubohara, Y., Ayood, P., Srithanaviboonchai, K., Techasrivichien, T. & Kihara, M. (2020). Factors associated with smartphone addiction: A comparative study between Japanese and Thai high school students. *PLoS One*, 15(9), 1-13.
- Tao, S., Wu, X., Zhang, Y., Zhang, S., Tong, S., & Tao, F. (2017). Effects of sleep quality on the association between problematic mobile phone use and mental health symptoms in Chinese college students. *International Journal of Environmental Research And Public Health*, 14(2), 185-194.
- Taneri, P., & Tiryakioğlu, Ö. (2015). Ortaokul 7 ve 8 sınıf öğrencilerinin sorunlu internet kullanımı ve anne baba tutumları ilişkisinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS)*, 40, 205-223.

- Tarı-Cömert, I. & Kayıran, S. M. (2010). Çocuk ve ergenlerde internet kullanımı. *Çocuk Dergisi*, 10(4), 166-170.
- Tian, J., Zhao, J. Y., Xu, J. M., Li, Q. L., Sun, T., Zhao, C. X. & Zhang, S. E. (2021). Mobile phone addiction and academic procrastination negatively impact academic achievement among Chinese medical students. *Frontiers in Psychology*, 12, 1-8.
- Tohumcu, M.U. (2018). *İnternet ve akıllı telefon bağımlılığı ile benlik saygısı ve yalnızlık arasındaki ilişkinin çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Troll, E. S., Friese, M., & Loschelder, D. D. (2021). How students' self-control and smartphone-use explain their academic performance. *Computers in Human Behavior*, 117, 1-3.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2024). *Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Cocuklarda-Bilisim-Teknolojileri-Kullanim-Arastirmasi-2024-53638> sayfasından erişilmiştir.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2024). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması*. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2024-53492](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2024-53492) sayfasından erişilmiştir.
- Tülübaş, T., Karakose, T., & Papadakis, S. (2023). A holistic investigation of the relationship between digital addiction and academic achievement among students. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 13(10), 2006-2034.
- Urfalıoğlu, Ş., & Tunalı, D. (2023). Akademik erteleme ve akademik yaşam doyumunun akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkisi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(4), 2334-2346.
- Üçer, N. (2016). Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı bağlamında gençlerin sosyal media kullanımına yönelik niteliksel bir araştırma. *Global Media Journal: Turkish Edition*, 6(12), 1-10.
- Ünal, M.H. (2015). *Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi tıp fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi*. Uzmanlık Tezi, Sağlık Bakanlığı Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Ankara.

- Vally, Z. & El Hichami, F. (2019). An examination of problematic mobile phone use in the United Arab Emirates: Prevalence, correlates, and predictors in a college-aged sample of young adults. *Addictive Behaviors Reports*, 9, 1-7.
- Wang, P., Zhao, M., Wang, X., Xie, X., Wang, Y., & Lei, L. (2017). Peer relationship and adolescent smartphone addiction: The mediating role of self-esteem and the moderating role of the need to belong. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(4), 708-717.
- Wang, P. Y., Chen, K. L., Yang, S. Y. & Lin, P. H. (2019). Relationship of sleep quality, smartphone dependence, and health-related behaviors in female junior college students. *PloS One*, 14(4), 1-12.
- Wang, W., Xu, H., Li, S., Jiang, Z., Sun, Y. & Wan, Y. (2024). The impact of problematic mobile phone use and the number of close friends on depression and anxiety symptoms among college students. *Frontiers in Psychiatry*, 14, 1-10.
- Wijaya, F. O., Megawati, E. R. (2023). Effects of smartphone use on sleep quality, depression, anxiety, and academic achievement. *Jurnal Kesehatan Masyarakat*, 19(2), 212-217.
- Wu, J., & Siu, A. C. (2020). Problematic mobile phone use by Hong Kong adolescents. *Frontiers in Psychology*, 11, 1-13.
- Xie, H., Tao, S., Zhang, Y., Tao, F. & Wu, X. (2019). Impact of problematic mobile phone use and insufficient physical activity on depression symptoms: A college-based follow-up study. *BMC Public Health*, 19, 1-7.
- Xiong, S., Xu, Y., Zhang, B., Zhu, L., & Xie, J. (2022). Smartphone addiction and Eysenck's personality traits among Chinese adolescents: A meta-analysis. *Frontiers in Psychology*, 12, 1-13.
- Xu, T. T., Wang, H. Z., Fonseca, W., Zimmerman, M. A., Rost, D. H., Gaskin, J., & Wang, J. L. (2019). The relationship between academic stress and adolescents' problematic smartphone usage. *Addiction Research & Theory*, 27(2), 162-169.
- Yalçın, İ., Özkurt, B., Özmaden, M., & Yağmur, R. (2020). Effect of smartphone addiction on loneliness levels and academic achievement of z generation. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7(1), 208-214.

- Yanardağ, N. (2020). *Lise öğrencilerinin bilişim teknolojileri kullanım düzeyi ile akademik başarıları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Yang, Y. S., Yen, J. Y., Ko, C. H., Cheng, C. P. & Yen, C. F. (2010). The association between problematic cellular phone use and risky behaviors and low self-esteem among Taiwanese adolescents. *BMC Public Health*, 10, 1-8.
- Yao, X., Wu, J., Guo, Z., Yang, Y., Zhang, M., Zhao, Y., & Kou, Y. (2022). Parental psychological control and adolescents' problematic mobile phone use: the serial mediation of basic psychological need experiences and negative affect. *Journal of Child and Family Studies*, 31, 1-11.
- Yaşa, E., & Bozyiğit, S. (2012). Y kuşağı tüketicilerinin cep telefonu ve GSM operatörleri tercihi: Mersin ilindeki üniversite öğrencilerinin tercihlerini belirlemeye yönelik pilot bir araştırma. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 29-46.
- Yavuz, O. (2018). Ergenlik döneminde internet bağımlılığının okul başarısı üzerinde etkileri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 8(15), 1056-1080.
- Yengil, E., Güner, P. D., & Topakkaya, Ö. K. (2019). Okul öncesi çocuklarda ve ebeveynlerinde teknolojik cihaz kullanımı. *The Medical Journal of Mustafa Kemal University*, 10(36), 14-19.
- YEŞİLAY. (2017). *Teknolojiye bağımlı yaşama*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Yıldırım, N. (2022). *Ailede akıllı telefon bağımlılığının öğrenci başarısına ve veli katılımına etkisi*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Yılmaz, B. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin problemlili cep telefonu kullanımlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yoon, M., & Yun, H. (2023). Relationships between adolescent smartphone usage patterns, achievement goals, and academic achievement. *Asia Pacific Education Review*, 24(1), 13-23.
- Yun, J., Han, G., & Son, H. (2022). Protective and risk factors of problematic smartphone use in preteens using panel study on Korean children. *Frontiers in Psychiatry*, 13, 1-8.

- Zhang, C., Jiang, Y., Zhu, C., Li, M., Quan, X., & Chen, F. (2023). Parent-child relationship and problematic smartphone use among Chinese adolescents: A moderated mediation model. *Current Psychology*, 42(19), 16518-16532.
- Zhang, J., & Zeng, Y. (2024). Effect of college students' smartphone addiction on academic achievement: the mediating role of academic anxiety and moderating role of sense of academic control. *Psychology Research and Behavior Management*, 933-944.
- Zhao, J., Yuping, W., Maideen, I., Moe, Z. K. & Nasirudeen, A. M. A. (2018). The relationship between smartphone use and academic performance in a sample of tertiary students in Singapore: A cross-sectional study. *Journal of Educational Technology*, 14(4), 28-35.
- Zhen, R., Liu, R. D., Hong, W., & Zhou, X. (2019). How do interpersonal relationships relieve adolescents' problematic mobile phone use? The roles of loneliness and motivation to use mobile phones. *International Journal of Environmental Research And Public Health*, 16(13), 1-12.
- Zou, Y., Xia, N., Zou, Y., Chen, Z., & Wen, Y. (2019). Smartphone addiction may be associated with adolescent hypertension: a cross-sectional study among junior school students in China. *BMC Pediatrics*, 19, 1-8.

EKLER

Ek-1:Veri Toplama Aracı

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VE EBEVEYNLERİNİN PROBLEMLİ CEP TELEFONU KULLANIMI İLE ÖĞRENCİLERİN OKUL BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Merhaba Sevgili Öğrenciler ve Veliler,

Cep telefonu kullanımınızın okul başarısına etkisini incelemek amacıyla planladığımız bu araştırmaya katıldığınız için çok teşekkür ederiz. Ankette öğrencinin, annenin ve babanın cevaplama gereken sorular bulunmaktadır. Soruları içten ve samimi cevaplamak ve ayrıca tüm ifade ve sorulara, sizin için en uygun olan cevabı vermek araştırmamızda doğru bilgilere ulaşmak açısından oldukça önemlidir. Verilen cevaplar araştırmamızın dışında başka bir amaç için kesinlikle kullanılmayacaktır.

Hülya Rabia PEPELE

Öğretmen

BÖLÜM 1. ÖĞRENCİ ANKETİ

DEMOGRAFİK BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz nedir? () 1. Kız () 2. Erkek
2. Hangi sınıftasınız? () 1. 5. Sınıf () 2. 6. Sınıf () 3. 7. Sınıf () 4. 8. Sınıf
3. Anne ve babanızın eğitim düzeyi nedir?

	<u>Annenizin</u>	<u>Babanızın</u>
1. Okur-yazar değil		
2. Okur-yazar		
3. İlkokul mezunu		
4. Ortaokul mezunu		
5. Lise mezunu		
6. Üniversite mezunu		
7. Üniversitede öğrenci		
4. Sizinle birlikte kaç kardeşsiniz?
5. Karne not ortalamanız nedir?
6. Akademik başarı durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?
() 1. Çok iyi () 2. İyi () 3. Orta () 4. Kötü () 5. Çok kötü

7. Aşağıdaki maddeleri okuyup evet ya da hayır şeklinde cevaplayın.

	Evet	Hayır
1. Evde kendime ait bir odam var		
2. Kendime ait akıllı cep telefonum var		
3. Kendime ait akıllı olmayın tuşlu cep telefonum var		
4. Anne ya da babamın cep telefonunu kullanabiliyorum		
5. Evimizde benim de kullanabildiğim bilgisayar var		
6. Evimizde benim de kullanabileceğim tablet var		
7. Evimizde internet bağlantısı var		
8. Sosyal medyayı kullanırım		
9 Kendime ait bir sosyal medya hesabım var		
10. Anne ya da babamın sosyal medya hesabına girip gezinebiliyorum		

8. İnternete bağlanmak için daha çok hangisini tercih edersiniz?

- ☐ 1. Bilgisayar, tablet ☐ 2. Cep telefonu ☐ 3. İkisi de

9. Cep telefonunu en çok hangi amaçla kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ 1. İletişim kurmak ☐ 6. Profilini güncellemek
☐ 2. Oyun oynamak ☐ 7. Paylaşımlarda bulunmak (fotoğraf, video vb)
☐ 3. Online sohbet etmek ☐ 8. Gündemi takip etmek
☐ 4. Sosyal medya hesabını kullanmak ☐ 9. Zaman geçirmek
☐ 5. Arkadaşlarımı takip etmek ☐ 10. Markaları takip etmek
☐ 11. Diğer (Belirtin).....

10. Cep telefonunu en çok kullandığınız saat dilimleri hangisi ya da hangileridir?

- ☐ 1. 8.00 -12.00 ☐ 4. 16.00 -21.00
☐ 2. 12.00 -13.00 ☐ 5. 21.00 -24.00
☐ 3. 13.00 -16.00 ☐ 6. 00.00 – 8.00

11.Cep telefonunu bir günde kaç saat kullanırsın? Saat

12. Cep telefonunda en çok hangi uygulamayı kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ 1. Facebook ☐ 5. Snapchat
☐ 2. Youtube ☐ 6. Twitter
☐ 3. Instagram ☐ 7. Messenger
☐ 4. Whatsapp ☐ 8. Diğer (Belirtin).....

PROBLEMLİ CEP TELEFONU KULLANIM ÖLÇEĞİ

Aşağıda yer alan ifadelerden size uygun olan seçenekleri “X” ile işaretleyiniz.		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Cep telefonuma harcadığım zaman miktarını azalttığımda kendimi daha az tatmin olmuş hissediyorum.	1	2	3	4	5
2	Cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi oluyorum	1	2	3	4	5
3	Cep telefonuma ayırdığım zaman miktarı diğer önemli işlerimi yapmama engel olur.	1	2	3	4	5
4	Cep telefonumla harcadığım zamanın çok fazla olduğunu düşünüyorum	1	2	3	4	5
5	Cep telefonu kullanmadığım zaman onu kullanmayı düşünüyör ya da onu kullanacağım bir sonraki zamanı planlıyorum	1	2	3	4	5
6	Cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim	1	2	3	4	5
7	Uyuyor olmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım	1	2	3	4	5
8	Okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşadım	1	2	3	4	5
9	Kullanmanın zararlı olduğunu bildiğim zaman cep telefonu kullandım	1	2	3	4	5
10	Cep telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır.	1	2	3	4	5
11	Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir.	1	2	3	4	5
12	Cep telefonumdan vazgeçmek benim için duygusal olarak çok zor olurdu.	1	2	3	4	5
13	Geçmişte şu an cep telefonuyla harcadığım zamanın normal olmadığını düşünürdüm	1	2	3	4	5
14	İnsanlar cep telefonumla çok zaman harcadığımı söyler.	1	2	3	4	5
15	Cep telefonuma mesaj ya da arama gelmediğinde endişeli hissedirim	1	2	3	4	5
16	Ders çalışmam ya da iş yapmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım	1	2	3	4	5
17	Hayatıma müdahale ettiği için cep telefonumu kullanmayı bıraktığım zaman, genellikle ona geri dönüyorum.	1	2	3	4	5
18	Zaman zaman kendimi beraber zaman geçirmek istediğim ya da benle zaman geçirmek isteyen insanlarla zaman geçirmek yerine cep telefonumla zaman geçirirken buluyorum.	1	2	3	4	5
19	Cep telefonu kullanmam sebebiyle az daha bir kazaya sebep oluyordum.	1	2	3	4	5
20	Birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim	1	2	3	4	5

BÖLÜM 2. VELİ ANKETİ A. ANNE DOLDURACAK

1. Yaşınız nedir?
2. Mesleğiniz nedir?.....
3. Akıllı cep telefonunuz var mı? ()1. Evet ()2. Hayır
4. İlk akıllı telefona kaç yaşında sahip oldunuz? yaş
5. Bir günde yaklaşık ne kadar zamanınızı cep telefonu ile geçirirsiniz?.....saat
6. Çoğunlukla internete bağlanma şekliniz nedir?
() 1. Mobil veri () 2. Wi-Fi () 3. Ücretsiz kullanma (Kafe-Kütüphane vb.)
7. Cep telefonunu en çok hangi amaçla kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)
()1. İletişim kurmak ()6. Paylaşımlarda bulunmak (fotoğraf,video vb)
()2. Oyun oynamak ()7. Gündemi takip etmek
()3. Online sohbet etmek ()8. Elektronik bankacılık
()4. Sosyal medya hesabını kullanmak ()9. Alışveriş yapmak
()5. Arkadaşlarımı takip etmek ()10. Dizi, film izlemek
()11. Diğer (Belirtin).....
8. Ailenizin sosyo-ekonomik düzeyini nasıl tanımlarsınız?
()1. Geçimini sağlamakta zorlanıyor ()4. Tasarruf yapabilecek düzeyde
()2. Geçimini kısmen sağlayabiliyor ()5. Her istediğini alabilecek düzeyde
()3. Geçimini yeterli bir şekilde sağlıyor

PROBLEMLİ CEP TELEFONU KULLANIM ÖLÇEĞİ

Aşağıda yer alan ifadelerden size uygun olan seçenekleri “X” ile işaretleyiniz.		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Cep telefonuma harcadığım zaman miktarını azalttığımda kendimi daha az tatmin olmuş hissediyorum.	1	2	3	4	5
2	Cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi oluyorum	1	2	3	4	5
3	Cep telefonuma ayırdığım zaman miktarı diğer önemli işlerimi yapmama engel olur.	1	2	3	4	5
4	Cep telefonumla harcadığım zamanın çok fazla olduğunu düşünüyorum	1	2	3	4	5
5	Cep telefonu kullanmadığım zaman onu kullanmayı düşünüyorum ya da onu kullanacağım bir sonraki zamanı planlıyorum	1	2	3	4	5
6	Cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim	1	2	3	4	5
7	Uyuyor olmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım	1	2	3	4	5
8	Okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşadım	1	2	3	4	5
9	Kullanmanın zararlı olduğunu bildiğim zaman cep telefonu kullandım	1	2	3	4	5
10	Cep telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır.	1	2	3	4	5

Aşağıda yer alan ifadelerden size uygun olan seçenekleri “X” ile işaretleyiniz.		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katlıyorum	Kesinlikle Katlıyorum
11	Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir.	1	2	3	4	5
12	Cep telefonumdan vazgeçmek benim için duygusal olarak çok zor olurdu.	1	2	3	4	5
13	Geçmişte şu an cep telefonu ile harcadığım zamanın normal olmadığını düşünürdüm	1	2	3	4	5
14	İnsanlar cep telefonumla çok zaman harcadığını söyler.	1	2	3	4	5
15	Cep telefonuma mesaj ya da arama gelmediğinde endişeli hissederim	1	2	3	4	5
16	Ders çalışmam ya da iş yapmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım	1	2	3	4	5
17	Hayatıma müdahale ettiği için cep telefonumu kullanmayı bıraktığım zaman, genellikle ona geri dönüyorum.	1	2	3	4	5
18	Zaman zaman kendimi beraber zaman geçirmek istediğim ya da benle zaman geçirmek isteyen insanlarla zaman geçirmek yerine cep telefonumla zaman geçirirken buluyorum.	1	2	3	4	5
19	Cep telefonu kullanmam sebebiyle az daha bir kazaya sebep oluyordum.	1	2	3	4	5
20	Birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim	1	2	3	4	5

B. BABA DOLDURACAK

- Yaşınız nedir?
- Mesleğiniz nedir?.....
- Akıllı cep telefonunuz var mı? ()1. Evet ()2. Hayır
- İlk akıllı telefona kaç yaşında sahip oldunuz? yaş
- Bir günde yaklaşık ne kadar zamanınızı cep telefonu ile geçirirsiniz?.....saat
- Çoğunlukla internete bağlanma şekliniz nedir?
()1. Mobil veri ()2. Wi-Fi ()3. Ücretsiz kullanma (Kafe-Kütüphane vb.)
- Cep telefonunu en çok hangi amaçla kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)
 ()1. İletişim kurmak ()6. Paylaşımlarda bulunmak (fotoğraf, video vb)
 ()2. Oyun oynamak ()7. Gündemi takip etmek
 ()3. Online sohbet etmek ()8. Elektronik bankacılık
 ()4. Sosyal medya hesabını kullanmak ()9. Alışveriş yapmak
 ()5. Arkadaşlarımı takip etmek ()10. Dizi, film izlemek
 ()11. Diğer (Belirtin).....

PROBLEMLİ CEP TELEFONU KULLANIM ÖLÇEĞİ

Aşağıda yer alan ifadelerden size uygun olan seçenekleri “X” ile işaretleyiniz.		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Cep telefonuma harcadığım zaman miktarını azalttığımda kendimi daha az tatmin olmuş hissediyorum.	1	2	3	4	5
2	Cep telefonu kullanmadığımda huysuz ve asabi oluyorum	1	2	3	4	5
3	Cep telefonuma ayırdığım zaman miktarı diğer önemli işlerimi yapmama engel olur.	1	2	3	4	5
4	Cep telefonumla harcadığım zamanın çok fazla olduğunu düşünüyorum	1	2	3	4	5
5	Cep telefonu kullanmadığım zaman onu kullanmayı düşünüyorum ya da onu kullanacağım bir sonraki zamanı planlıyorum	1	2	3	4	5
6	Cep telefonu kullanmak için beraber olduğum insanları görmezden geldim	1	2	3	4	5
7	Uyuyor olmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım	1	2	3	4	5
8	Okulda ya da işte cep telefonu kullanmam sebebiyle sorun yaşadım	1	2	3	4	5
9	Kullanmanın zararlı olduğunu bildiğim zaman cep telefonu kullandım	1	2	3	4	5
10	Cep telefonu kullanmam ilişkimde sorunlara yol açmıştır.	1	2	3	4	5
11	Daha fazla memnun olmam için cep telefonumla harcadığım zamanın şimdikinden daha fazla olması gerekir.	1	2	3	4	5
12	Cep telefonumdan vazgeçmek benim için duygusal olarak çok zor olurdu.	1	2	3	4	5
13	Geçmişte şu an cep telefonuyla harcadığım zamanın normal olmadığını düşünürdüm	1	2	3	4	5
14	İnsanlar cep telefonumla çok zaman harcadığını söyler.	1	2	3	4	5
15	Cep telefonuma mesaj ya da arama gelmediğinde endişeli hissederim	1	2	3	4	5
16	Ders çalışmam ya da iş yapmam gerektiğini bildiğim zamanlar cep telefonu kullandım	1	2	3	4	5
17	Hayatıma müdahale ettiği için cep telefonumu kullanmayı bıraktığım zaman, genellikle ona geri dönüyorum.	1	2	3	4	5
18	Zaman zaman kendimi beraber zaman geçirmek istediğim ya da benle zaman geçirmek isteyen insanlarla zaman geçirmek yerine cep telefonumla zaman geçirirken buluyorum.	1	2	3	4	5
19	Cep telefonu kullanmam sebebiyle az daha bir kazaya sebep oluyordum.	1	2	3	4	5
20	Birileri benden cep telefonumu bırakmamı istediğinde bile kullanmaya devam ettim	1	2	3	4	5

Ek-2: Etik Kurul Onay Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 16.08.2024-E.1018542

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Komisyonu

Sayı : E-77082166-302.08.01-1018542
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

16.08.2024

DAĞITIM YERLERİNE

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi Ana Bilim Dalı **Yüksek Lisans Öğrencisi Hülya Rabia PEPELE'nin, Doç.Dr.Hüsne DEMİREL'in** danışmanlığında yürüttüğü **"Ortaokul Öğrencilerinin ve Ebeveynlerinin Problemleri Cep Telefonu Kullanımı İle Öğrencilerin Okul Başarıları Arasındaki İlişki "** adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun **30.07.2024** tarih ve **13** sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Araştırma Kod No: 2024 - 1310

Doç. Dr. Gökhan DELİCEOĞLU
Komisyon Başkanı V.

Ek:1 Liste
DAĞITIM
Gereği:
Sayın Doç. Dr. Hüsne DEMİREL

Bilgi:
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

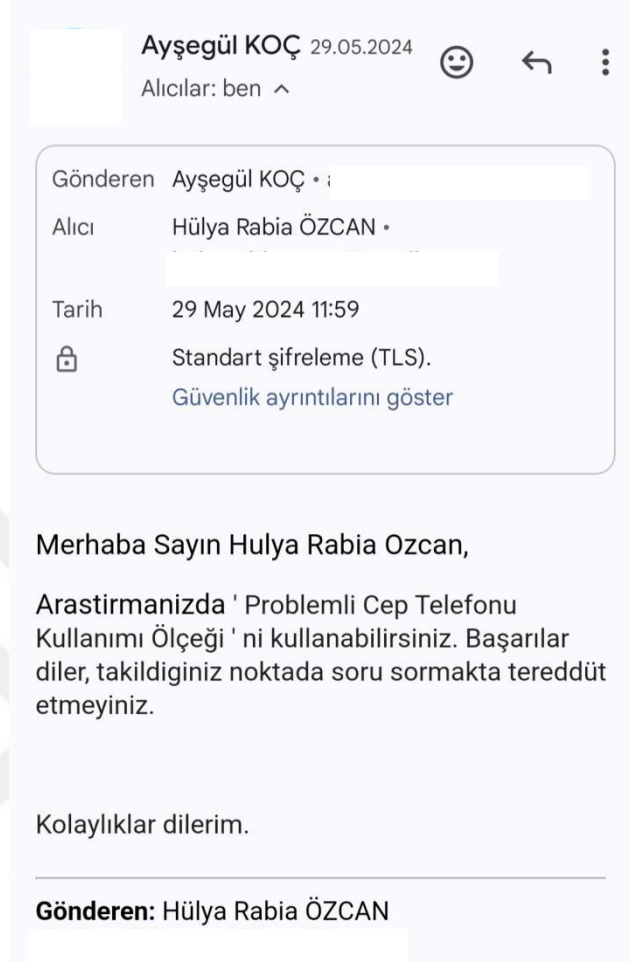
Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ETİK KOMİSYONU KATILIM LİSTESİ

TOPLANTI TARİHİ : 30.07.2024		TOPLANTI SAYISI : 13	
ADI – SOYADI		İMZA	
Prof. Dr. İsmail KARAKAYA BAŞKAN			
Prof. Dr. Zehra GÖÇMEN BAYKARA BAŞKAN YRD.			
Prof. Dr. C. Haluk BODUR			
Prof. Dr. Seçil ÖZKAN			
Prof. Dr. Cevriye TEMEL GENCER			
Prof. Dr. İlkay ULUTAŞ			
Prof. Dr. Kemalettin DENİZ			
Prof. Dr. Makbule GEZMEN KARADAĞ			
Prof. Dr. İlyas OKUR			
Prof. Dr. Nihan KAFA			
Doç. Dr. Melek Gülşah ŞAHİN			
Doç. Dr. Gökhan DELİCEOĞLU			
Doç. Dr. Elvan İNCE AKA			

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek-3:Ölçek Kullanım İzni

Ek 4 : Kurum İzinleri

Atatürk Ortaokulu Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2024.002825

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 745881

T.C. Kimlik No: ;

Adı Soyadı: HÜLYA RABİA PEPELE

Araştırmanın Adı: Ortaokul Öğrencilerinin ve Ebeveynlerinin Problemlı Cep Telefonu Kullanımı İle Öğrencilerin Okul Başarıları Arasındaki İlişki

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğrenci

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı:

Uygulama Yapılacak Birim: Ortaokul

Uygulama Yapılacak İl: ORDU

Veri Toplama Aracının Başlığı: Anket Formu, Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeği

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 15.10.2024

Araştırmanın Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 15.10.2025

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni ORDU İl Millı Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modüle yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için 'https://arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula' bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Modülü -

Çaka-Çaytepe Ortaokulu Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2024.002825

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 739494

T.C. Kimlik No: :

Adı Soyadı: HÜLYA RABİA PEPELE

Araştırmanın Adı: Ortaokul Öğrencilerinin ve Ebeveynlerinin Problemleri Cep Telefonu Kullanımı İle Öğrencilerin Okul Başarıları Arasındaki İlişki

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğrenci

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı:

Uygulama Yapılacak Birim: Ortaokul

Uygulama Yapılacak İl: ORDU

Veri Toplama Aracının Başlığı: Anket Formu, Problemleri Cep Telefonu Kullanım Ölçeği

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 15.10.2024

Araştırmanın Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 15.10.2025

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni ORDU İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için 'https://arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula' bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Modülü -

Gazi Ortaokulu Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2024.002825

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 739343

T.C. Kimlik No: :

Adı Soyadı: HÜLYA RABİA PEPELE

Araştırmanın Adı: Ortaokul Öğrencilerinin ve Ebeveynlerinin Problemleri Cep Telefonu Kullanımı İle Öğrencilerin Okul Başarıları Arasındaki İlişki

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğrenci

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı: :

Uygulama Yapılacak Birim: Ortaokul

Uygulama Yapılacak İl: ORDU

Veri Toplama Aracının Başlığı: Anket Formu, Problemleri Cep Telefonu Kullanım Ölçeği

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 15.10.2024

Araştırmanın Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 15.10.2025

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni ORDU İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için '<https://arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula>' bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Modülü -

Kırlı Ortaokulu Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2024.002825

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 739426

T.C. Kimlik No:

Adı Soyadı: HÜLYA RABİA PEPELE

Araştırmanın Adı: Ortaokul Öğrencilerinin ve Ebeveynlerinin Problemlı Cep Telefonu Kullanımı İle Öğrencilerin Okul Başarıları Arasındaki İlişki

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğrenci

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı:

Uygulama Yapılacak Birim: Ortaokul

Uygulama Yapılacak İl: ORDU

Veri Toplama Aracının Başlığı: Anket Formu, Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeği

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 15.10.2024

Araştırmanın Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 15.10.2025

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni ORDU İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için 'https://arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula' bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Modülü -

Medreseönü Ortaokulu Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2024.002825

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 739482

T.C. Kimlik No:

Adı Soyadı: HÜLYA RABİA PEPELE

Araştırmanın Adı: Ortaokul Öğrencilerinin ve Ebeveynlerinin Problemleri Cep Telefonu Kullanımı İle Öğrencilerin Okul Başarıları Arasındaki İlişki

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğrenci

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı: I

Uygulama Yapılacak Birim: Ortaokul

Uygulama Yapılacak İl: ORDU

Veri Toplama Aracının Başlığı: Anket Formu, Problemleri Cep Telefonu Kullanım Ölçeği

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 15.10.2024

Araştırmanın Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 15.10.2025

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni ORDU İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için 'https://arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula' bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Modülü -

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..